

Årsrapport 2010

Årsrapport 2010

SkatteFUNN

© **Norges forskningsråd 2011**

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Trykk: 0-7 Gruppen
Opplag: 450

Oslo, april 2011

ISBN 978-82-12-02910-1 (trykksak)
ISBN 978-82-12-02911-8 (pdf)

Forord

SkatteFUNN er ferdig med sitt 9.driftsår. Ordningen fremstår som en forutsigbar støtteordning for den del av næringslivet som har ambisjon om å bruke FoU som strategisk virkemiddel for verdiskaping. SkatteFUNN har vært relativt stabil siden oppstarten i 2002. Vi har sett regelendringer, men når en studerer porteføljen og resultatene som har vært rapportert årlig kan det virke som om næringslivet har tilpasset seg endringene godt.

Skatteinsentiver er på agendaen i innovasjonsstrategier formulert av OECD og EU som et viktig virkemiddel for innovasjon og for å bidra til Lisboa-målsettingen om at 3% av BNP skal investeres i FoU. Når en ser på den internasjonale utviklingen innenfor bruk av skattesystemer for å fremme FoU peker det seg ut noen trender:

- Stadig flere land introduserer skatteinsentiver for FoU. og for eksempel har 22 OECD-land per dags dato slike. Siste land ut er Island, som i 2010 introduserte en FoU-skatteinsentivordning basert på den norske SkatteFUNN-ordningen. I Tyskland, Finland og Sverige diskuteres innføring av skatteinsentiver.
- OECD peker på at den generelle trenden går i retning av å gjøre FoU-insentiver enklere å bruke. Forenkling gjøres ved design av enklere og mer transparente skattesystemer, og ved at en gjør insentivordninger lettere tilgjengelig for næringslivet gjennom redusert byråkrati, og forbedret kvalitet og forutsigbarhet i saksbehandlingen.
- Skatteinsentiver for FoU blir mer sjenerøse. I Norge har en sett både innstramninger (tak på timepris for egenutført FoU i 2007) og utvidelser (økte rammer som kan gi skattefradrag, 2009) i SkatteFUNN-ordningen. Mange aktører i næringslivet har vært aktive i diskusjonen om SkatteFUNN-ordningen, senest i forbindelse med Finansdepartementets åpne høring til endring i SkatteFUNN-forskrift av høsten 2010.

Vi konstaterer at SkatteFUNN står seg godt i sitt 10. år, men også at det er potensial for forbedret brukervennlighet og fornyet innsats på informasjon og kommunikasjon. Det er inspirerende å se at SkatteFUNN står modell for andre lands ordninger, på samme måte som vi bør la oss inspirere av det som skjer rundt oss, i EU, og i resten av verden.

Oslo, 29.04.11
Norges forskningsråd

Anne Kjersti Fahlvik
Direktør Divisjon for innovasjon

Are Kristiansen
Avdelingsdirektør
SkatteFUNN

Innhold

1	SkatteFUNN-ordningen	4
2	Sammendrag	5
3	Likningsoppgjøret for 2009-prosjektene	6
4	Resultater.....	6
4.1	Resultater fra prosjekter avsluttet i 2010.....	6
4.2	Søknadsmengde og budsjettert skattefradrag	9
4.3	Geografisk fordeling av prosjekter	10
4.4	Sektorer	12
4.4.1	Administrasjon	14
4.4.2	Bygg/Anlegg	16
4.4.3	Helse	18
4.4.4	IKT	20
4.4.5	Jordbruk/Mat	23
4.4.6	Kraft/Energi.....	25
4.4.7	Kultur/Underholdning	27
4.4.8	Marin – Sjømat og Havbruk.....	30
4.4.9	Maritim.....	33
4.4.10	Metall	35
4.4.11	Miljø	37
4.4.12	Petroleum/Olje og gass.....	40
4.4.13	Reiseliv/Turisme	48
4.4.14	Skog/Tre	50
4.4.15	Transport	53
4.4.16	Annet	55
4.5	Tjenester	58
4.6	Forskningsmeldingens teknologiområder	61
4.6.1	Bioteknologi	61
4.6.2	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT).....	64
4.6.3	Miljøteknologier.....	69
4.6.4	Nanoteknologier	71
4.7	Bedrifter i SkatteFUNN	72
4.7.1	Bedriftsstørrelse	72
4.7.2	Organisasjonsform	73
4.7.3	Nye og gamle bedrifter i 2010.....	73
4.7.4	Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv	74
4.8	FoU-institusjoner.....	75
4.8.1	FoU-institutter	76

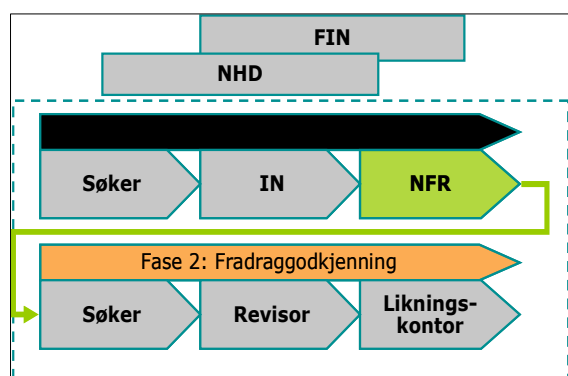
4.8.2	Universitetene.....	76
4.8.3	Høgskolene.....	77
4.8.4	Andre FoU-miljøer.....	77
4.9	Forskning eller utvikling.....	77
4.10	Internasjonalt samarbeid.....	79
5	Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen.....	80
5.1	Sekretariatet.....	80
5.2	Administrasjonskostnader.....	81
5.3	Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge.....	81
5.4	Administrativt samarbeid med skatteetaten.....	82
5.5	SkatteFUNNs klageutvalg.....	82
5.6	SkatteFUNNs IT-applikasjon.....	82
6	Samspill i virkemiddelapparatet.....	83
6.1	Internt i Forskningsrådet.....	83
6.2	Innovasjon Norge.....	84
6.3	Norsk Designråd.....	85
7	Rettsaker i forbindelse med SkatteFUNN-ordningen.....	86
8	Kommunikasjon.....	87
8.1	Kommunikasjonsstrategi.....	87
8.2	Arrangementer.....	87
8.3	Bedriftsbesøk – Verktøy for læring.....	88
8.4	Bedriftsundersøkelse.....	89
8.5	SkatteFUNN i mediene.....	91
9	Vedlegg.....	92
9.1	Aktive prosjekter per fylke fordelt på sektorer.....	92
9.2	Aktive prosjekter per sektor fordelt på fylker.....	102
9.3	Resultater fra prosjekter avsluttet i 2010.....	118
9.4	Kvinneandel ledere.....	119

1 SkatteFUNN-ordningen

Formålet med SkatteFUNN er å stimulere næringslivets egen FoU-innsats. Ordningen gjelder for alle foretak som driver næringsvirksomhet og er skattepliktige i Norge.

Skattefradrag for næringslivets kostnader til forskning og utvikling (SkatteFUNN) ble innført for små og mellomstore foretak fra 1. januar 2002, og ble utvidet til å gjelde alle foretak fra 1. januar 2003. SkatteFUNN er et regelstyrt virkemiddel, jfr. Innst. St.m. nr. 325 (2000-2001) og Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte- og avgiftsopplegget 2002 - lovendringer. Fra og med regnskapsåret 2007 ble en maksimal timesats på 500 kroner og et maksimalt timeantall på 1850 timer per år per person i FoU-prosjektet innført. Fra og med regnskapsåret 2009 ble maksimalsatsene for skattefradrag hevet fra henholdsvis 4 og 8 millioner kroner per år, til 5,5 og 11 millioner kroner.

Ordningen fungerer på bedriftenes egne premisser. Det er bedriftene selv som velger hva de vil forske på eller utvikle av varer, tjenester eller produksjonsprosesser. Skattefradragets størrelse beregnes og avgrenses etter nærmere regler i skattelovens § 16-40 med tilhørende forskrift. Alle prosjekter som tilfredsstillir kravene i henhold til lov og forskrift, gir rett til skattefradrag etter gitte kriterier. Ordningen fungerer som et teknologi- og bransjenøytralt virkemiddel og har samme betingelser i hele landet.

Innholdet i prosjektene må være godkjent av Norges forskningsråd. Videre er det et vilkår at kostnadene som medtas i beregningsgrunnlaget for støtte tilhører prosjektet, og at prosjektregnskapet er attestert av revisor.

Ligningsmyndighetene kontrollerer oppgitte kostnader og beregner skattefradragets størrelse. Dersom skattefradraget er høyere enn skatteytters utlignede skatt, blir det overskytende beløpet utbetalt i forbindelse med skatteoppgjøret.

Ordningen er administrativt underlagt Nærings- og handelsdepartementet og driftes av Forskningsrådet, i samarbeid med Innovasjon Norge og Skatteetaten. Finansdepartementet har det overordnede ansvar for ordningen gjennom fastsetting av retningslinjer og forskrifter.

2 Sammendrag

Svært mange bedrifter over hele landet har økt sin FoU-innsats gjennom SkatteFUNN-prosjekter i perioden 2002-2010. SkatteFUNN har mottatt godt over 26 000 søknader, og 19 300 har fått godkjenning. De godkjente prosjektene tilhører 8 559 unike bedrifter.

Sluttrapporteringen for prosjekter som ble avsluttet i 2010 viser at 84% av prosjektene har nådd målet, eller vil nå målet med prosjektet. 60% av prosjektene rapporterer om påviselig eller betydelig økonomisk gevinst allerede ved rapporteringstidspunktet (mars 2011). Det rapporteres videre et antall positive bedriftsinterne effekter. For eksempel opplever 95% av de avsluttede prosjektene i 2010 at gjennomføringen av SkatteFUNN-prosjektet har resultert i påviselig kompetanseheving i bedriften.

I 2010 ble det godkjent **1 597 nye prosjekter** i SkatteFUNN. Totalt kom det inn 2 057 søknader i løpet av året. 245 av disse ble avslått. Ca. 120 søknader innsendt i 2010 ble overført for saksbehandling i 2011, og de resterende søknader ble trukket.

Samlet kostnadsbudsjett for nye prosjekter i SkatteFUNN er i 2010 på til sammen 4,3 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag på nær 740 millioner kroner for 2010. De nye prosjektene i 2010 er eiet av 1 375 bedrifter. 863 av disse har også tidligere hatt godkjente SkatteFUNN-prosjekter.

SkatteFUNN hadde totalt **3 579 aktive prosjekter** i 2010. Totalt budsjetterte kostnader for 2010 var på ca. 10,1 milliarder kroner, og det samlede budsjetterte skattefradraget på ca. 1,7 milliarder kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2008 var henholdsvis 8,3 milliarder og 1,4 milliarder kroner, og henholdsvis 9,3 milliarder og 1,5 milliarder kroner i 2009. Prosjektporteføljen for 2010 fordeler seg på 2744 unike bedrifter. Av disse er det 503 som ikke har benyttet SkatteFUNN tidligere.

Sektorene med flest **aktive** prosjekter i 2010 er IKT (721), Petroleum/Olje og gass (381) og Marin/Sjømat (380). Det er flest aktive prosjekter i Oslo (716), Akershus (383), Rogaland (345), Hordaland (336) og Sør-Trøndelag (316), og færrest aktive prosjekter i Finnmark (22), Aust-Agder (59), Nord-Trøndelag (60) og Hedmark (64).

Forskningsmeldingen omtaler generiske og prioriterte teknologiområder som også setter sitt tydelige preg på SkatteFUNN-porteføljen på tvers av sektorer og bransjer. Prosjektene kan klassifiseres etter teknologiområdene bioteknologi (396 prosjekter), IKT (1596), materialer/nanoteknologi (279), og miljøteknologi (346).

1680 av de aktive prosjektene rapporterer at de skal resultere i nye eller forbedrede tjenester (mange prosjekter er klassifisert både som tjenesteprojekt og innenfor teknologiområde IKT).

Det er betydelig grad av samspill mellom SkatteFUNN og andre deler av virkemiddelapparatet (programmer i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Norsk Designråd), både når det gjelder finansiering, og øvrig samhandling.

Det er gjennomført mange kommunikasjonsaktiviteter i SkatteFUNN i 2010. I tillegg til kommunikasjon gjennom søknadsbehandlingen kan nevnes bedriftsbesøk, brukerundersøkelser, og deltakelse på ulike arrangementer. SkatteFUNN-ordningen er i 2010 nevnt i ca. 100 medieoppslag.

Evalueringen av SkatteFUNN i 2008 var gjennomgående positiv, men pekte på enkelte forbedringspunkter for administrasjon av ordningen. Resultater fra evalueringen, samt fra brukerundersøkelser og annen dialog med søkere har ledet til økt internt fokus på videreutvikling, forbedring og forenkling av SkatteFUNN.

3 Likningsoppgjøret for 2009-prosjektene

Opplysninger fra Finansdepartementet viser at det for 2009 ble rapportert medgåtte kostnader i SkatteFUNN-godkjente prosjekter på 6,82 milliarder kroner. Faktisk skattefradrag ble 1,14 milliarder kroner.

Samlede budsjetterte kostnader for 3 560 aktive prosjekter i 2 661 bedrifter med SkatteFUNN-godkjenning for 2009 var 9,28 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag var 1,52 milliarder kroner.

Faktiske kostnader for bedriftene i 2009 var dermed ca. 73% av deres totalbudsjett, og faktisk skattelette var ca. 75% av budsjettert skattefradrag som fremgår av prosjektsøknaden. Overbudsjettering av samme størrelse har vært observert i SkatteFUNN i alle år siden oppstart i 2002.

4 Resultater

I kapittel 4.1 presenteres data fra prosjekter *avsluttet* i 2010. Rapporten presenterer deretter data knyttet til *nye* prosjekter i 2010, *total portefølje* i 2010, og sammenlikninger med tidligere år der dette er relevant.

- *nye prosjekter* er prosjekter godkjent i 2010.
- *aktive prosjekter* er summen av nye prosjekter og prosjekter som tidligere har fått godkjenning for 2010.

Dersom ikke annet er nevnt, er *prosjektkostnader* og *skattefradrag* basert på de *budsjetterte* tall i søknaden og kun knyttet til *godkjente prosjekter*.

4.1 Resultater fra prosjekter avsluttet i 2010

Bedrifter med godkjente prosjekter i SkatteFUNN skal sende inn en sluttrapport til Norges forskningsråd ved godkjenningsperiodens utløp. Sluttrapporteringen er elektronisk, som søknadsprosedyren ellers.

Presentasjon av data i dette kapitlet er basert på **1396** sluttrapporter fra SkatteFUNN-prosjekter avsluttet i 2010, innsendt per 6. april 2011. Datamaterialet gir en oversikt over prosjekteiernes avkrysninger på *utvalgte* informasjonselementer i sluttrapporten (se detaljer under *utvalgte resultater fra avsluttede prosjekter i 2010*).

Rapporteringslementer i SkatteFUNN er:

- Totale prosjektkostnader
- Innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente FoU-institusjoner
- Forventet skattefradrag
- Samarbeid med andre foretak eller FoU-institusjoner
- Prosjektets status i forhold til prosjektets mål på rapporteringstidspunktet (foran plan, i rute eller forsinket)

- Oppnådde resultater i prosjektet
 - nye eller forbedrede produkter/tjenester
 - nye eller forbedrede prosesser
 - innleverte eller oppnådde patenter
 - påbegynte eller fullførte doktorgrader
- Bedriftsinterne effekter av prosjektet
 - kompetanseheving
 - nettverksutvikling
 - miljøforbedring
 - endring i ledelse
 - organisasjonsutvikling
 - internasjonalisering
 - økonomisk gevinst
- Videreføring av prosjektet i nye prosjekter

Sluttrapportdata for prosjektets kostnader

Sluttrapportdata for prosjektets kostnader gir en foreløpig oversikt og kan bli noe justert ved endelig ligningsoppgjør for prosjekter avsluttet i 2010, men er et betydelig bedre grunnlag for å vurdere prosjektenes kostnader enn de estimerte budsjett-tall som ble gitt på søknadstidspunktet. Kostnadsdata fra sluttrapportene indikerer et kostnadsvolum i størrelsesorden 80% av det budsjetterte, som er på linje med tidligere erfaring (ref. kapittel 3 for faktiske tall knyttet til ligningsoppgjøret for 2009-prosjektene). Ca. 2/3 av prosjektene rapporterer et lavere forbruk enn budsjettert, og ca. 1/4 ligger innenfor +/- 10% av budsjettert volum.

Utvalgte resultater fra avsluttede prosjekter i 2010

Sluttrapporter i SkatteFUNN gir både kvantitative data og data av mer kvalitativ karakter. I det følgende presenteres utvalgte informasjonselementer fra sluttrapportene som lett lar seg kvantifisere: data knyttet til (1) oppnådde resultater i prosjektet, (2) bedriftsinterne effekter av prosjektet og (3) informasjon om videreføring av prosjektet. Figur 4.1 viser resultater fra 1396 sluttrapporter fra prosjekter avsluttet i 2010. * = Antall prosjekter som rapporterer at prosjektet har gitt påviselig eller betydelig effekt for valgte informasjonselement.

Resultater fra prosjektet	Antall prosjekter som rapporterer positivt	Andel av alle rapporter
Når målet for prosjektet	1177	84 %
Prosjektet videreføres i nytt prosjekt	692	50 %
Prosjektet har gitt opphav til nytt prosjekt	875	63 %
Nye eller forbedrede produkter/tjenester	988	71 %
Nye eller forbedrede prosesser	695	50 %
Innleverte eller oppnådde patenter	214	15 %
Påbegynte eller fullførte doktorgrader	48	3,50 %
Kompetanseheving*	1332	95 %
Nettverksutvikling*	1110	79 %
Miljøforbedring*	490	35 %
Organisasjonsutvikling*	546	39 %
Internasjonalisering*	852	61 %
Endring i ledelse*	283	20 %
Økonomisk gevinst*	838	60 %

Figur 4.1: Resultater fra sluttrapporter fra prosjekter avsluttet i 2010.

Måloppnåelse

Det er interessant å observere at de fleste av prosjektene avsluttet i 2010 oppgir at de har nådd målet for prosjektet eller vil komme til å nå målet for prosjektet (84%). Der hvor det oppgis at prosjektene *ikke* har nådd eller vil nå målet, forklares dette ofte med at a) prosjektet ble dyrere enn forventet b) at vanlige driftsoppgaver måtte prioriteres foran FoU-prosjektet en periode eller c) at prosjektresultatene ble helt andre enn det bedriften forventet og ønsket ved prosjektstart.

Antall prosjekter som vil nå målet varierer noe mellom sektorene. Utvalgte sektorer viser eksempelvis at nær samtlige av Bygg og anlegg-prosjektene rapporterer at målet vil nås (91%), mens Miljø-prosjektene rapporterer om noe lavere måloppnåelse i prosjektene (74%).

Nye eller forbedrede produkter, tjenester eller prosesser

Majoriteten av de avsluttede prosjektene opplyser at prosjektet på rapporteringstidspunktet har resultert i nye eller forbedrede *produkter eller tjenester* (71%), og/eller nye eller forbedrede *prosesser* (50%). I tillegg er det en del som melder om at prosjektet vil føre til at bedriften i snarlig fremtid utvikler nye produkter, tjenester eller prosesser.

Patenter og doktorgrader

På landsbasis er det rundt 15% av prosjektene som oppgir innleverte eller oppnådde **patenter** som et direkte resultat av prosjektet.

Nettverksutvikling og internasjonalisering

En stor del av avsluttede prosjekter i 2010 rapporterer om påviselig eller betydelig nettverksutvikling som en direkte effekt av prosjektet (79%). Mange av prosjektene har også erfart at prosjektet har gitt påviselig eller betydelig internasjonalisering for bedriften (61%).

Økonomisk gevinst

Mange av prosjektene gir uttrykk for at prosjektet *allerede på rapporteringstidspunktet* har gitt bedriften påviselig eller betydelig *økonomisk gevinst* (60%). Når man vet at det ofte tar lang tid før nye produkter, tjenester eller prosesser gir økonomisk gevinst for bedriften, er dette gode resultater.

Bedriftsinterne effekter

Data fra sluttrapportene viser at mange prosjekter også opplever **bedriftsinterne effekter** som en direkte effekt av prosjektgjennomføringen. 95% av prosjektene oppgir at *kompetansehevingen* i bedriften har vært påviselig eller betydelig gjennom prosjektet. En del av prosjektene rapporterer positivt på at påviselig eller betydelig organisasjonsutvikling er en effekt fra prosjektet (39%), eller at prosjektet har resultert i endringer i bedriftens ledelse som et resultat av prosjektet (20%).

Stimulerer SkatteFUNN til mer FoU?

Halvparten av prosjektene avsluttet i 2010 rapporterer at SkatteFUNN-prosjektet videreføres i nytt FoU-prosjekt, og noen flere prosjekter melder at SkatteFUNN-prosjektet har gitt opphav til nye FoU-prosjekter (63%).

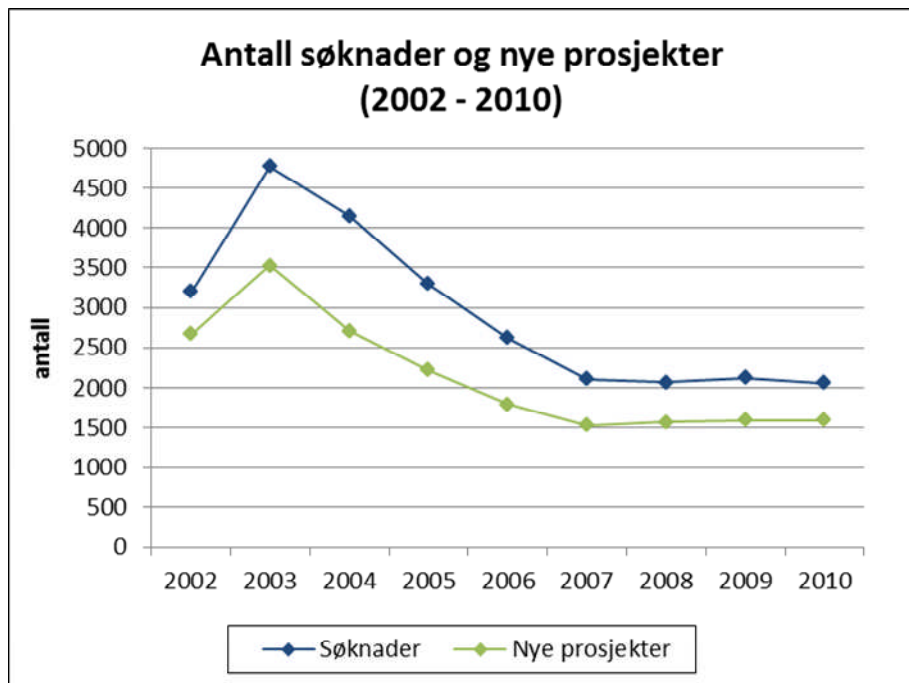
Antall prosjekter som rapporterer om nye FoU-prosjekter varierer mellom sektorene. Utvalgte sektorer viser eksempelvis at rapportene fra sektor *Helse* i større grad melder at SkatteFUNN-prosjektet videreføres i nytt prosjekt (57%) eller har gitt opphav til et eller flere nye FoU-prosjekter (65%) enn rapportene fra prosjekter innenfor sektor *Skog/Tre*, der tilsvarende tall er henholdsvis 33% og 44%. Se vedlegg 9.3 for detaljer rundt sektorfordeling for avsluttede prosjekter i 2010.

4.2 Søknadsmengde og budsjettert skattefradrag

Søknadstilfanget og antallet nye godkjente prosjekter er betydelig lavere enn i toppåret 2003, men relevante måltall har vært omtrent uendrede i perioden 2007-2010:

- 2 057 mottatte søknader i 2010
- 1 597 nye prosjekter i 2010
- 245 avslåtte søknader i 2010

Se figur 4.2.

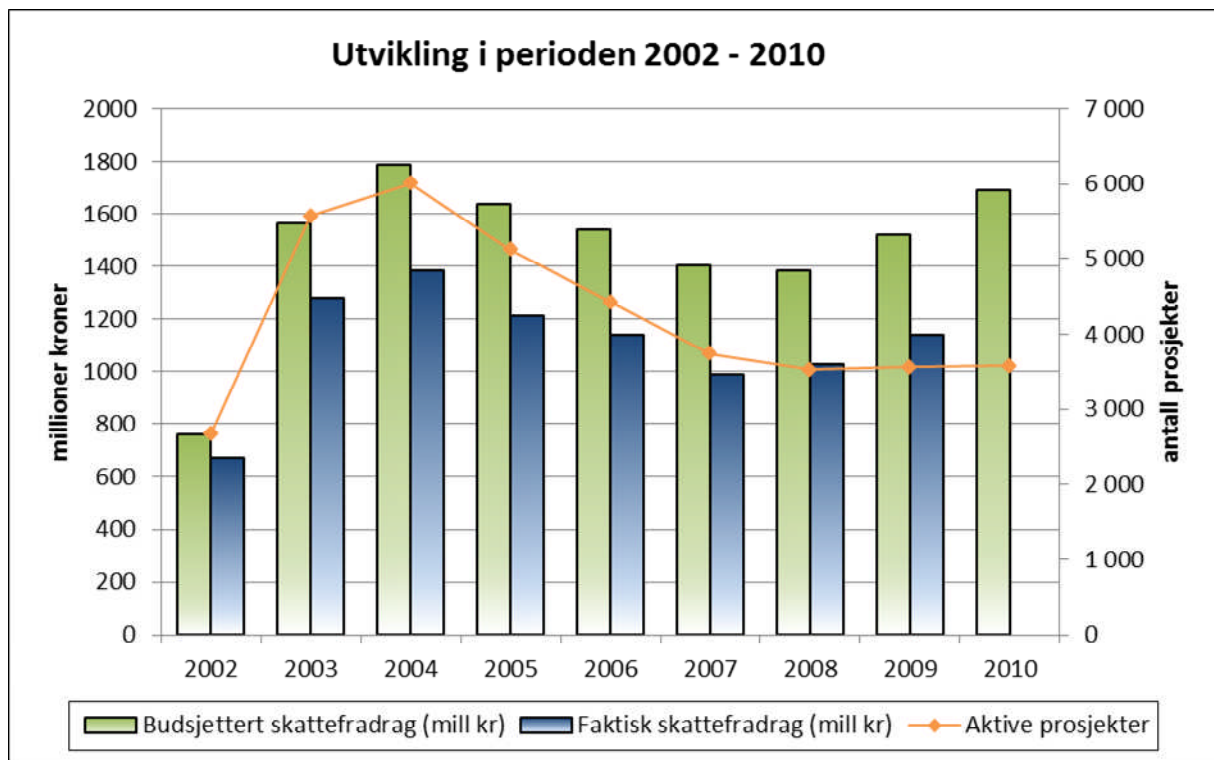
Figur 4.2: Antall søknader og nye prosjekter (2002-2010).

Ca. 120 søknader innsendt i 2010 ble overført for behandling i 2011. Årsaken var at disse ble sendt inn så sent på året at det ikke var tid til å ferdigbehandle dem i 2010. Disse vil følgelig ikke kunne få fradrag for eventuelle prosjekt-kostnader som påløp i 2010. Resterende søknader ble trukket, enten av søker selv, eller av Forskningsrådet. Avslagene utgjør 12% av antall søknader i 2010, og 15% av de behandlede søknadene.

De nye prosjektene i 2010 har en samlet prosjektkostnad for dette året på 4,3 milliarder kroner (opp fra 3,5 milliarder i 2008 og 4,1 milliarder i 2009) og et budsjettert skattefradrag på 740 millioner kroner (opp fra 690 millioner i 2009 og 589 millioner i 2008).

I 2010-porteføljen er det totalt 3 579 aktive prosjekter. Disse har budsjetterte prosjektkostnader for 2010 på til sammen ca. 10,1 milliarder kroner og et samlet budsjettert skattefradrag på ca. 1,7 milliarder kroner. Antallet aktive prosjekter har ligget konstant omkring 3500-3600 i perioden 2008-2010, men kostnadsbudsjett og budsjettert skattefradrag har økt betydelig fra 2008 (opp fra hhv 8,3 og 1,4 millioner kroner i 2008). Gjennomsnittlig prosjektkostnad for de aktive prosjektene i 2010 er 2,8 millioner kroner (opp fra 2,35 millioner i 2008). Gjennomsnittlig budsjettert skattefradrag er på 472 000 kroner (opp fra 393 000 i 2008).

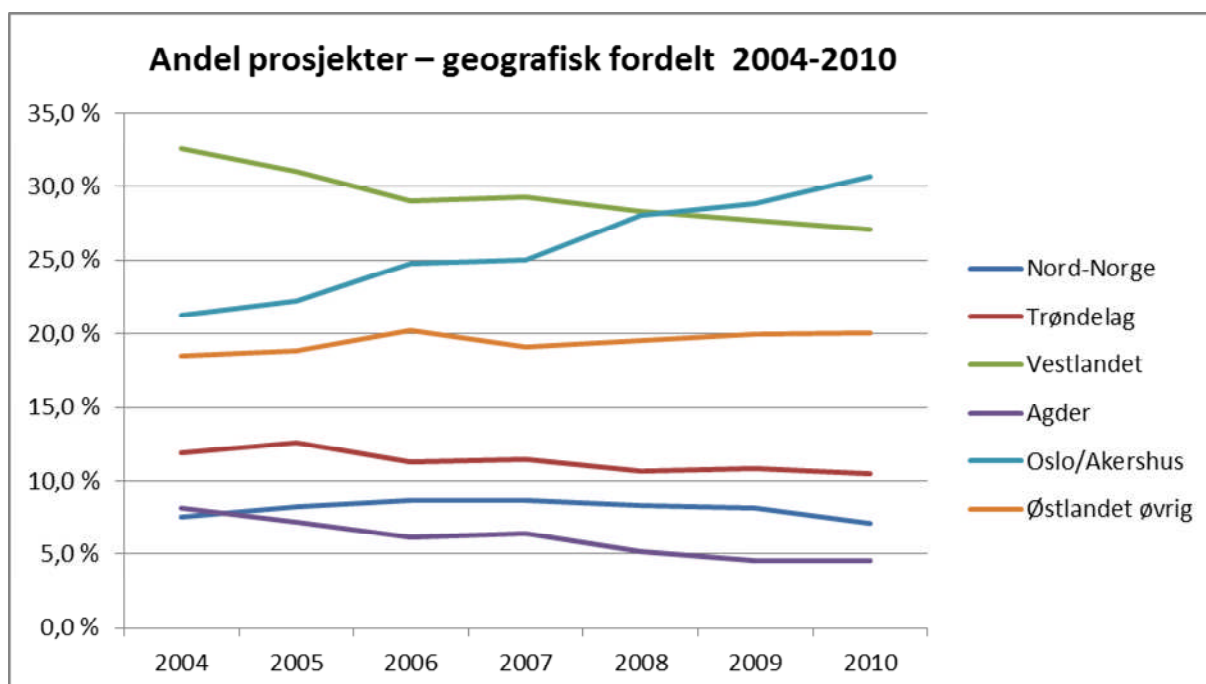
Gjennomgående har prosjektkostnadene og skattefradraget økt betydelig siden 2008, mens antallet nye og aktive prosjekter har vært konstant i samme periode. Det er sannsynlig at økningen i prosjektstørrelse er relatert til hevede fradragssrammer som ble innført fra og med 2009. Se figur 4.3.

Figur 4.3: Utvikling i perioden 2002 – 2010.

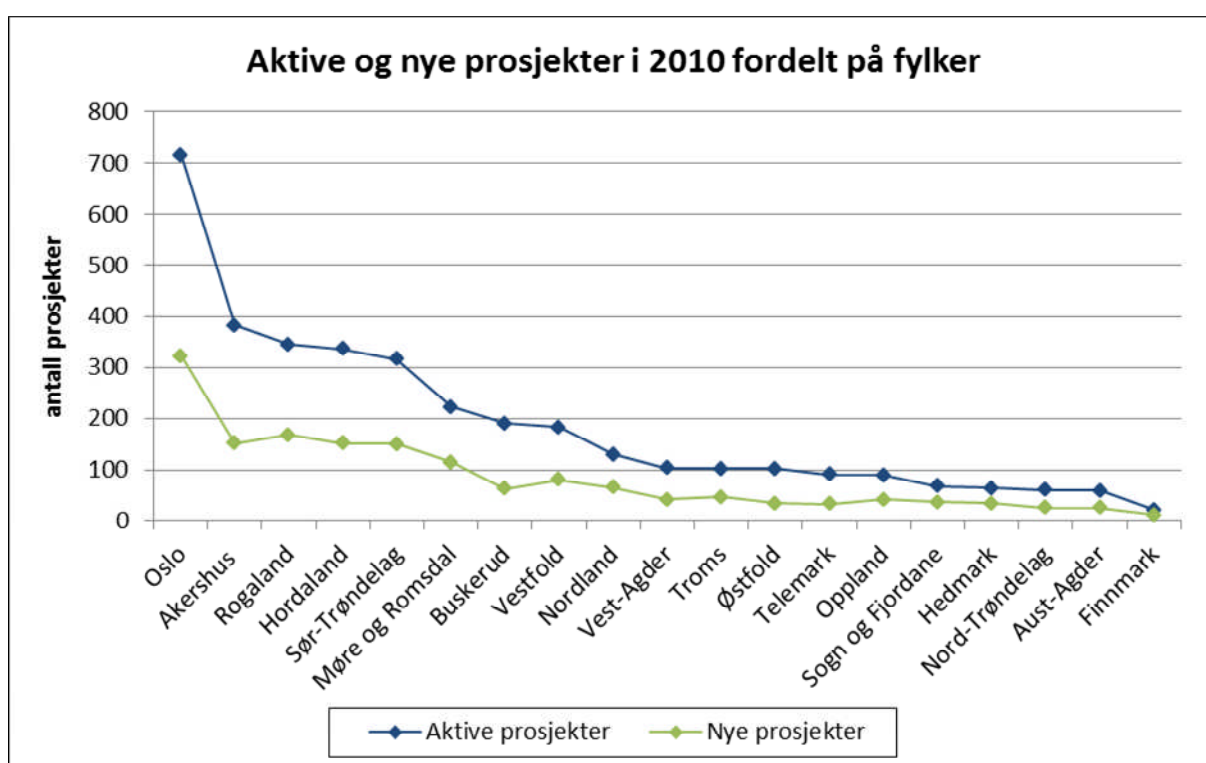
4.3 Geografisk fordeling av prosjekter

Når en ser utviklingen i SkatteFUNN-porteføljen over tid er det en klar tendens til at andelen prosjekter i hovedstadsområdet (Oslo og Akershus) øker på bekostning av regionene. Oslo og Akershus har økt andelen prosjekter i porteføljen fra 21% i 2004 (toppåret i antall godkjente prosjekter) til 31% i 2010. Østlandet for øvrig viser også en økende tendens i perioden. Økningen for det sentrale Østlandsområdet ser ut for i hovedsak å ha skjedd på bekostning av Vestlandet, Agder og Trøndelag. De 3 nordligste fylkene (Nord-Norge) viser også en negativ trend med hensyn til andelen prosjekter i perioden 2007-2010. Se figur 4.4.

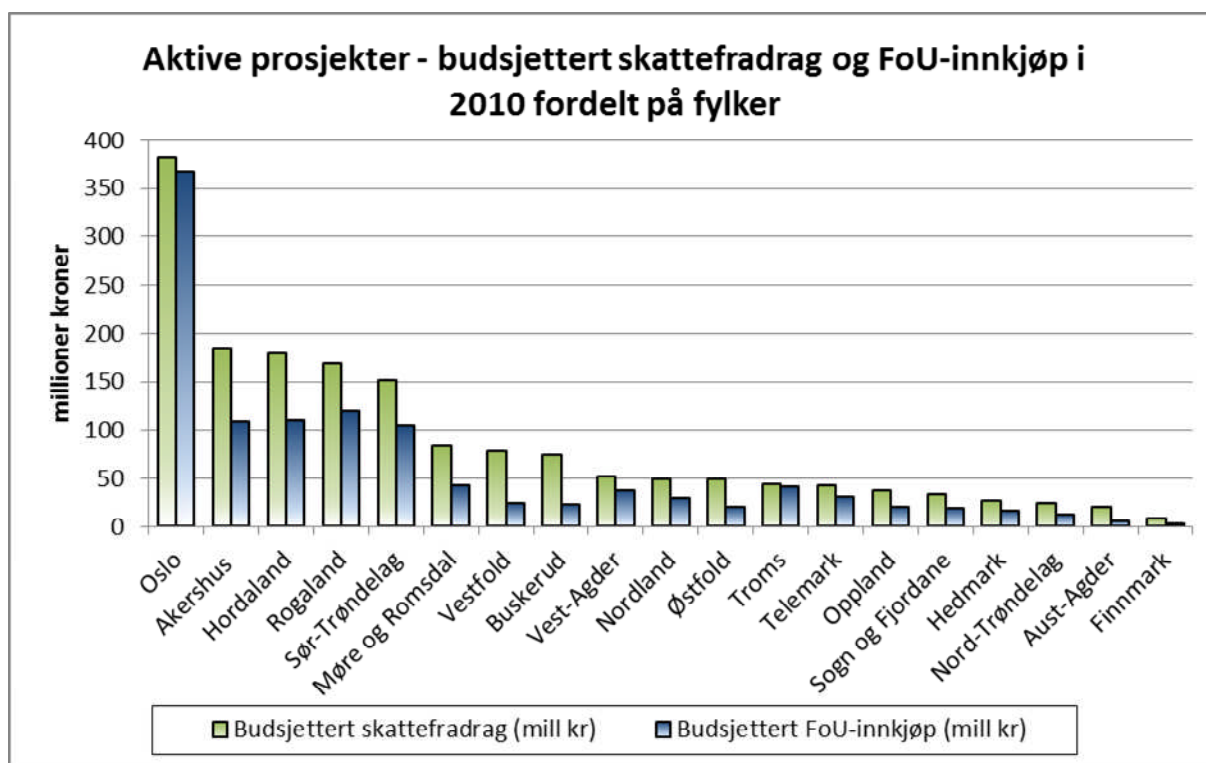

Figur 4.4: Andel prosjekter – geografisk fordelt 2004 – 2010.

Fylkene som har flest **aktive prosjekter** i 2010 er Oslo (716), Akershus (383) og Rogaland (345). Deretter følger Hordaland (336) og Sør-Trøndelag (316). Færrest aktive prosjekter i 2010 finner vi i Finnmark (22), Aust-Agder (59), Nord-Trøndelag (60) og Hedmark (64). Fullstendig oversikter er vist i figurene 4.5 og 4.6.

Figur 4.5: Aktive og nye prosjekter i 2010 fordelt på fylker.

Figur 4.6: Aktive prosjekter – budsjettert skattefradrag og FoU-innkjøp i 2010 fordelt på fylker.

For oversikt over aktive prosjekter i hvert fylke fordelt på sektorer, se vedlegg 9.1.
 For oversikt over aktive prosjekter i hver sektor fordelt på fylker, se vedlegg 9.2.

4.4 Sektorer

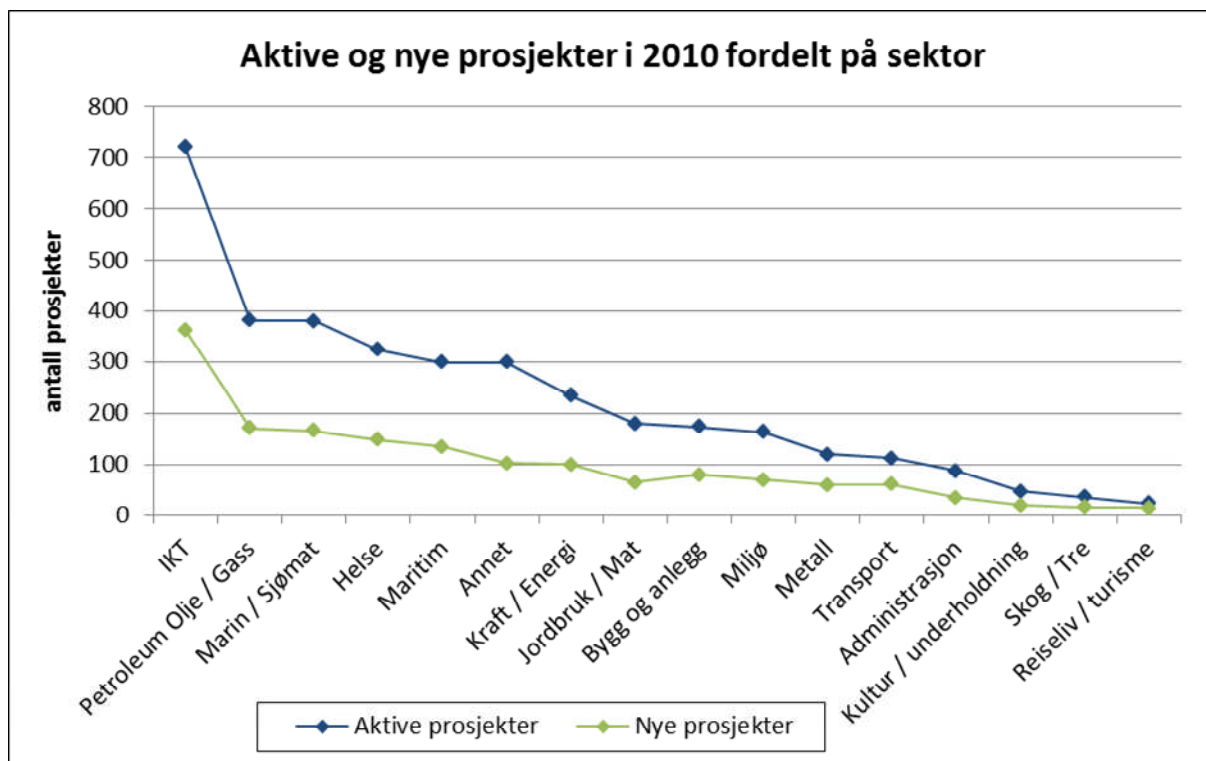
SkatteFUNN ber om at bedriftene selv kategoriserer prosjektsøknaden i en av **16 sektorer**. Sektorene er:

Administrasjon	Maritim
Bygg/Anlegg	Metall
Helse	Miljø
IKT	Petroleum/Olje og gass
Jordbruk/Mat	Reiseliv/Turisme
Kraft/Energi	Skog/Tre
Kultur/Underholdning	Transport
Marin/Sjømat	Annet

Nye og aktive prosjekter

SkatteFUNN godkjente 1 597 nye prosjekter i 2010. Majoriteten av de nye prosjektene kommer fra sektorene IKT (362), Petroleum/Olje og gass (171), Marin/Sjømat (166), Helse (148) og Maritim (134). Fullstendig sektorfordeling fremgår av figur 4.7.

3579 aktive prosjekter fordeler seg på sektorer som vist i figur 4.7.

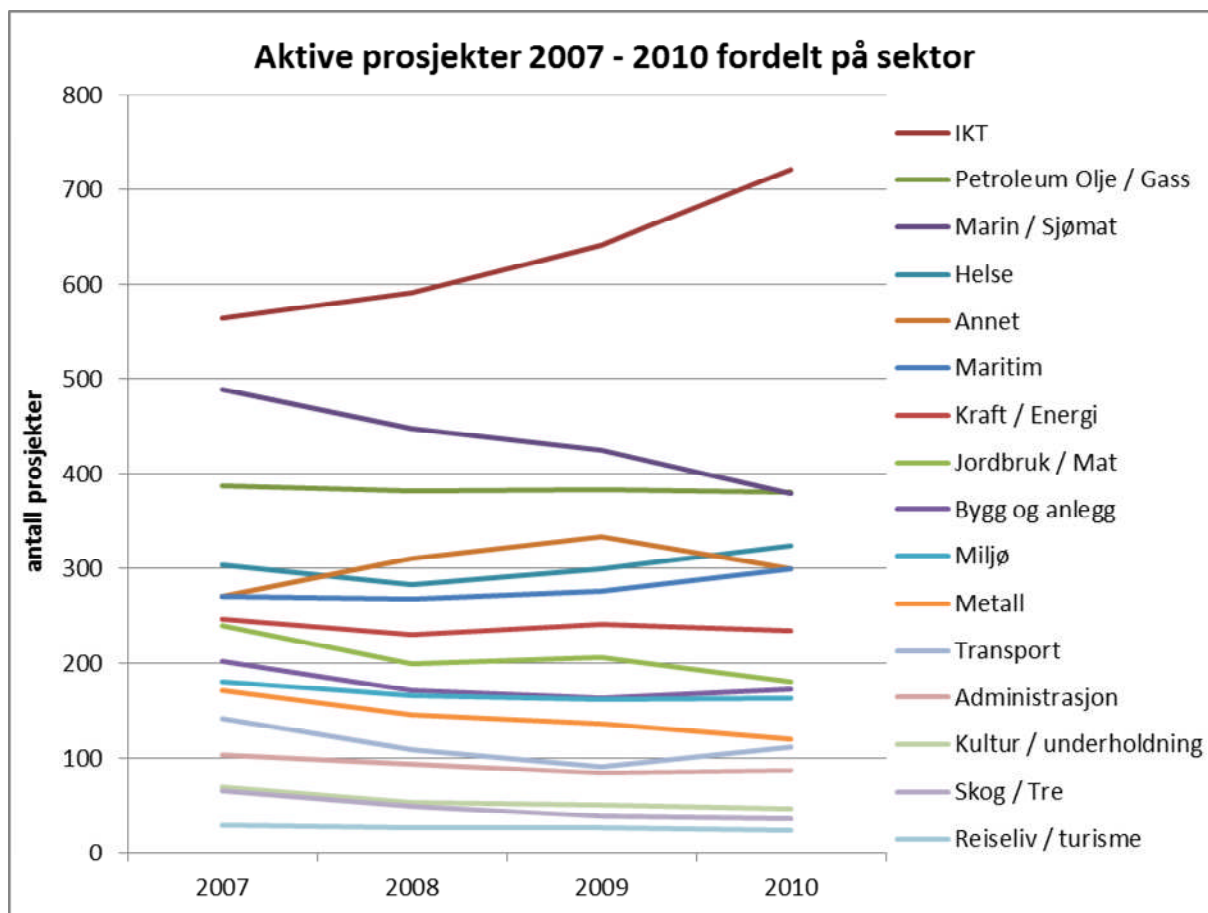

Figur 4.7: Aktive og nye prosjekter i 2010 fordelt på sektor.

For oversikt over aktive prosjekter i hvert fylke fordelt på sektorer, se vedlegg 9.1.
 For oversikt over aktive prosjekter i hver sektor fordelt på fylke, se vedlegg 9.2.

Sektorfordeling i perioden 2007-2010

I perioden 2007-2010 har søknadstilfanget vært konstant omkring 2000 nye søknader per år, og antallet aktive prosjekter har ligget omkring 3500-3700. En merker seg at antall aktive prosjekter i sektor IKT har økt fra 565 til 721 i samme periode, noe som tilsvarer en økning på 28%. På den andre siden er det et antall sektorer som viser systematisk og betydelig reduksjon i antall aktive prosjekter: Jordbruk/Mat (fra 240 til 180 prosjekter i perioden, ned 25%), Marin/Sjømat (fra 489 til 380 i perioden, ned 22%) og Metall (fra 171 til 120 i perioden, ned 30%), Skog/Tre (fra 66 til 36 i perioden, ned 55%). Fullstendig sektorfordeling i perioden 2007-2010 fremgår av figur 4.8.

Figur 4.8: Aktive prosjekter 2007 – 2010 fordelt på sektor.

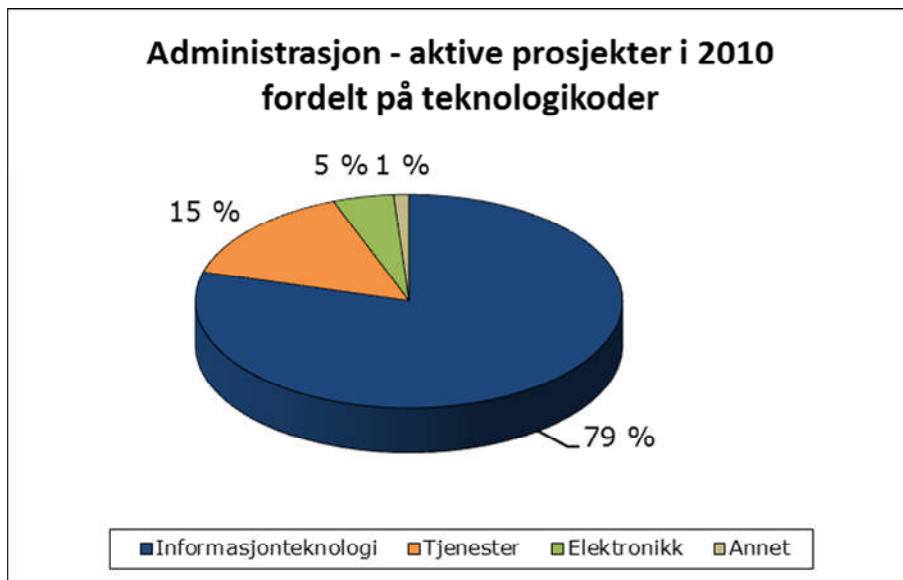
De 16 sektorene presenteres med flere detaljer i egne sektorkapitler.

4.4.1 Administrasjon

34 nye prosjekter ble godkjent i sektor Administrasjon i 2010. Dette er det samme antall søknader som i 2009 (34). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 79,6 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en nedgang sammenlignet med budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009, som var 110 millioner kroner.

I sektor Administrasjon var det 87 aktive prosjekter i 2010. Dette er en liten økning fra 2009 (85). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 248,5 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en nedgang sammenlignet med budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (254 millioner kroner).

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Administrasjon i liten grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. Administrasjons-prosjektene samlete budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 1,7 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er en økning sammenlignet med tilsvarende tall fra 2009 (0,7 millioner kroner). Det typiske Administrasjons-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,5 år. 12 prosjekter i sektor Administrasjon ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010 på grunn av forsinkelser i prosjektene.

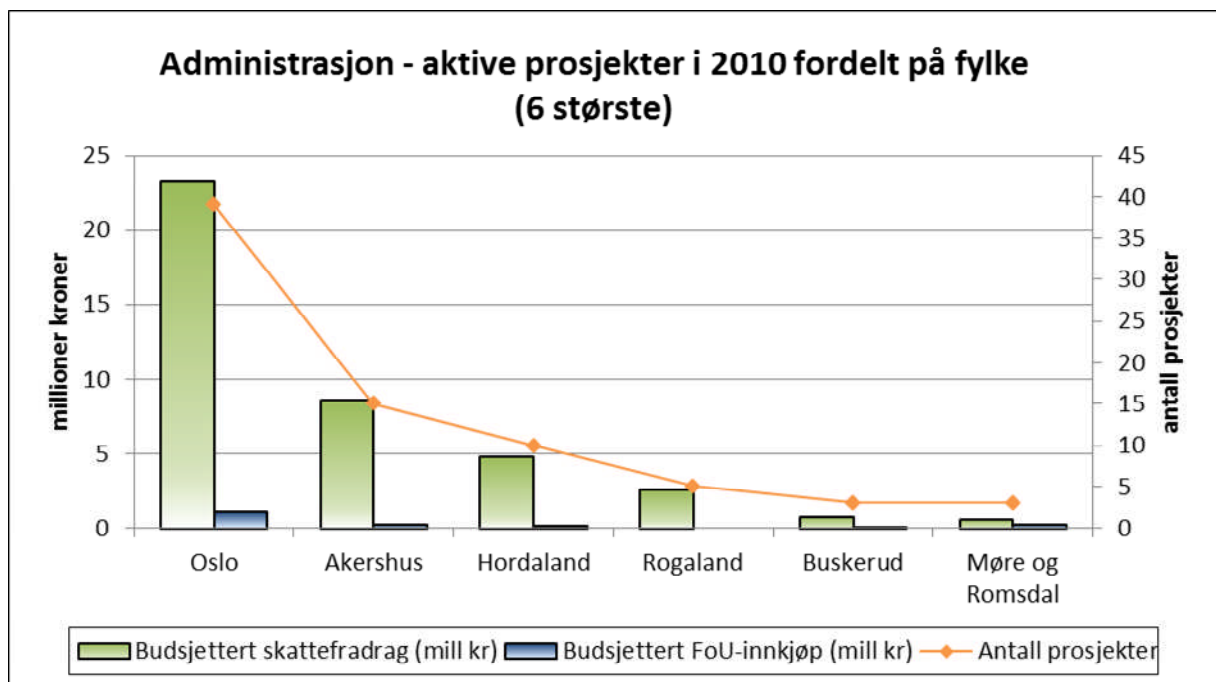

Prosjekter i sektor Administrasjon fordeler seg på 4 ulike teknologikoder. Den største av disse er Informasjonsteknologi med totalt 69 av 87 prosjekter (forventet skattefradrag 35,6 millioner kroner), deretter følger Tjenester med 13 prosjekter (forventet skattefradrag 6,6 millioner kroner),

Figur 4.9: Administrasjon – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologikoder.

Elektronikk med 4 prosjekter (forventet skattefradrag 2,4 millioner kroner) og Annet med 1 prosjekt (forventet skattefradrag på 0,5 millioner kroner). Se figur 4.9.

De fleste av Administrasjonsprosjektene kommer fra fylkene Oslo og Akershus (54 av 87). De resterende prosjektene er spredt på landets øvrige fylker. Se figur 4.10.

Figur 4.10: Administrasjon – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylke (6 største).

Oslo-firmaet CustomPublish AS har utviklet en løsning for publisering av intern og ekstern informasjon fra norske kommuner.

Det har vært flere utfordringer i prosjektet som har medført utvikling av ny kunnskap. Disse har vært knyttet til utvikling av prototyper for ny kjerneteknologi, tilgjengeliggjøring av informasjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt utvikling av et automatisert krisehåndteringsverktøy for varsling, informasjon og logging av aktivitet i krisesituasjoner.

Bedriften betegner prosjektet som en suksess, og den nyutviklede løsningen har medført omsetningsvekst for selskapet. Flere kommuner som har tatt løsningen i bruk, har allerede vunnet priser i nasjonale kåringer for beste nettsteder.

4.4.2 Bygg/Anlegg

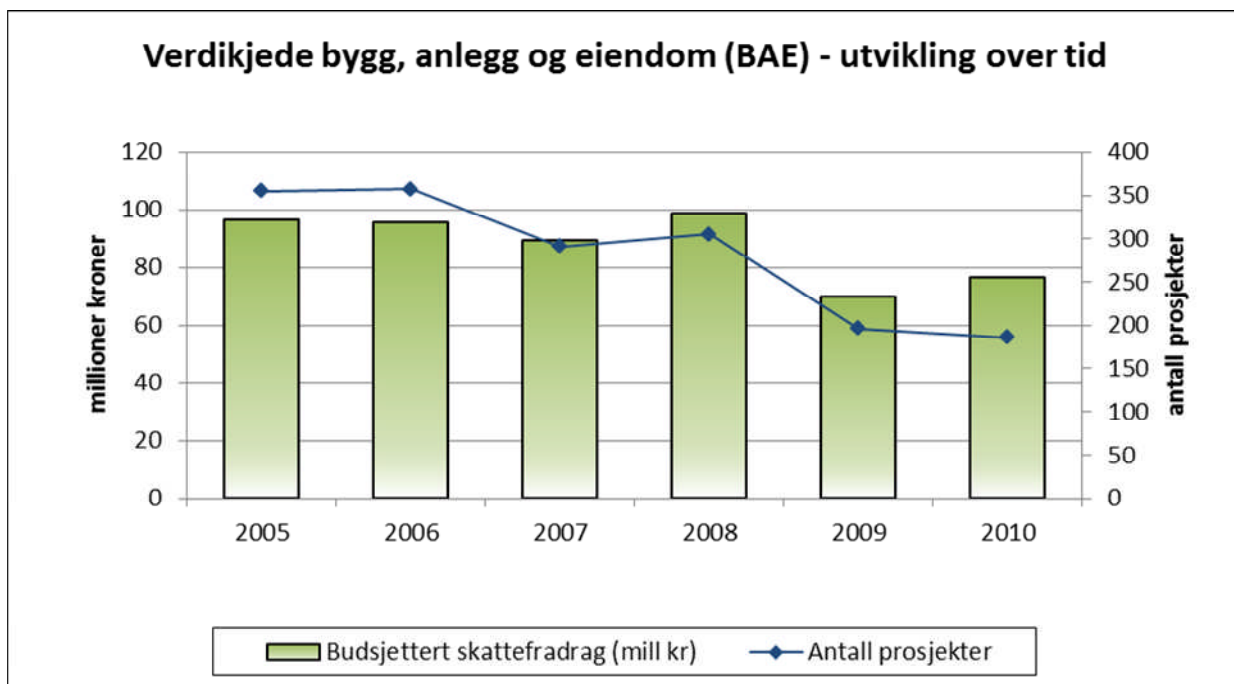
Verdikjede bygg, anlegg og eiendom (BAE)

Prosjekter beskrevet under dette kapittel har som mål å utvikle nye produkter, prosesser og tjenester som bidrar til effektivisering og nye tekniske løsninger for bygg og anlegg, og ved drift og fornyelse av de eksisterende bygg. Fra de sektorer i norsk næringsliv som produserer eller leverer tjenester eller produkter i BAE-næringens verdikjede, ble 82 nye prosjekter godkjent i 2010, som er det laveste antall siden startåret for SkatteFUNN. Disse har et totalt kostnadsbudsjett det første året på 205 millioner kroner, og er budsjettet med et skattefradrag på 37,8 millioner kroner. Trenden fra de siste år med færre men større søknader er forsterket i de nye søknadene. 71 nye prosjekter kom fra bedrifter i bygg- og anleggssektoren og 3 fra metallbearbeidende industri. Fra skog og tre sektoren kom det 2 nye prosjekter i 2010.

Av de nye prosjektene rettet 19 seg mot produksjonsteknikk, 25 mot byggevarer og materialutvikling, mens 7 prosjekter var rettet mot utvikling av nye tjenester, hvorav fire omfattet ny anvendelse av Bygningsinformasjonsmodellering (BIM). Nye prosjekter rettet mot mer energieffektive og miljøvennlige løsninger i bygg tilsvarte omtrent fjoråret med 17, mens elektriske installasjoner og elektronisk instrumentering ble redusert til 7 prosjekter. Når en ser på fylkesfordelingen, peker verdikjeden seg ut som en distriktsnæring, med prosjekter i alle fylker, unntatt Troms.

Aktive prosjekter i 2010 i verdikjeden var totalt 186 prosjekter, med et totalt kostnadsbudsjett på 429 millioner kroner, som er en økning i forhold til fjoråret. Forventet samlet skattefradrag er på ca. 76,6 millioner kroner. Gjennomsnittlig årsbudsjett for prosjektene er derved økt fra 2,0 til 2,3 millioner kroner. Nedgangen i porteføljen for prosjekter fra BAE-verdikjeden er snudd til oppgang med hensyn til den økonomiske satsing, men med en reduksjon i antall søknader og derved også færre deltakende bedrifter.

Utvikling i sektoren over tid vises i figur 4.11.

Figur 4.11: Verdikjede bygg, anlegg og eiendom (BAE) – utvikling over tid.

Brødrene Gjermundshaug AS: Fjernstyring av anleggsmaskiner

Bedriften hadde oppdrag fra Forsvaret om tilbakeføring av en skytebane der ca. 90 000 m³ masse skulle flyttes til lagerplass. På grunn av eksplosjonsfaren fra eventuelle blindgjengere var det krav om at arbeidene måtte gjøres med fjernstyrte maskiner og med en sikkerhetsavstand på ca. 600 meter. Slikt utstyr var ikke å få kjøpt, og bedriften måtte derfor utvikle det selv.

Den største utfordringen var at sikkerhetsavstanden var så stor at det ikke lot seg gjøre å styre maskinen med vanlig sikt. Det var nødvendig å få en bildeoverføring fra maskin til styreenhet i sanntid. Samtidig måtte det være mange bilder. På maskinene er det opptil 10 video-kameraer. Signalstrømmen fra disse skal da overføres til styreenheten uten tidsforsinkelse fra kjøretøy i bevegelse på inntil 40 km/t. Dette krevde mye prøving og forsøk med forskjellige typer teknologi og finne leverandører, av både hardware og software som kunne benyttes. I tillegg til dette måtte hydraulikk bygges om på maskinene til å kunne styres ved hjelp av radiosignaler samt bygge flyttbar og skjermet arbeidsplass for maskin-operatørene.

Bedriften har fått flere oppdrag som krever denne type utstyr og kan nå tilby løsninger for miljø-sanering som før har vært vanskelig å utføre uten betydelig personellrisiko.

Se illustrasjon neste side:

Foto: Brødrene Gjermundshaug AS.

4.4.3 Helse

148 nye prosjekter ble godkjent i sektor Helse i 2010. Dette er en økning fra 2009 (127 nye prosjekter i 2009). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 462 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en svak nedgang sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (482 millioner kroner).

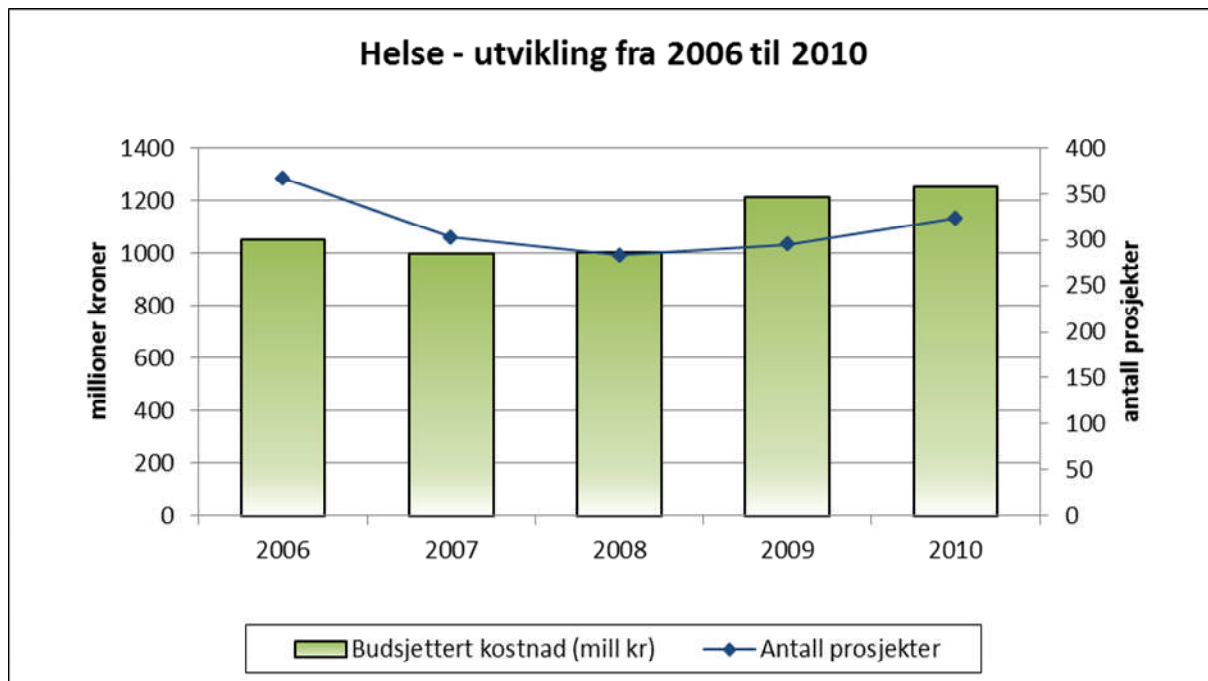
I sektor Helse var det 324 aktive prosjekter i 2010. Dette er en økning fra 2009 (295 aktive prosjekter 2009). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 1250 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en svak økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (1210 millioner kroner)

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Helse kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner i betydelig grad. Helse-prosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 på 290 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er ca. uforandret sett mot tilsvarende tall fra 2009 (285 millioner kroner for innkjøpt FoU i 2009).

Det typiske Helse-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på 1,7 år. 14 prosjekter i sektor Helse ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Prosjekter i sektor Helse har problemstillinger knyttet til legemiddelutvikling, medisinsk-teknisk utstyr, produktdesign, samt tjenesteyting og IKT som adresserer sektorens mange utfordringer. Legemiddelutvikling og medisinsk teknologi utgjør ca. 2/3 av porteføljen.

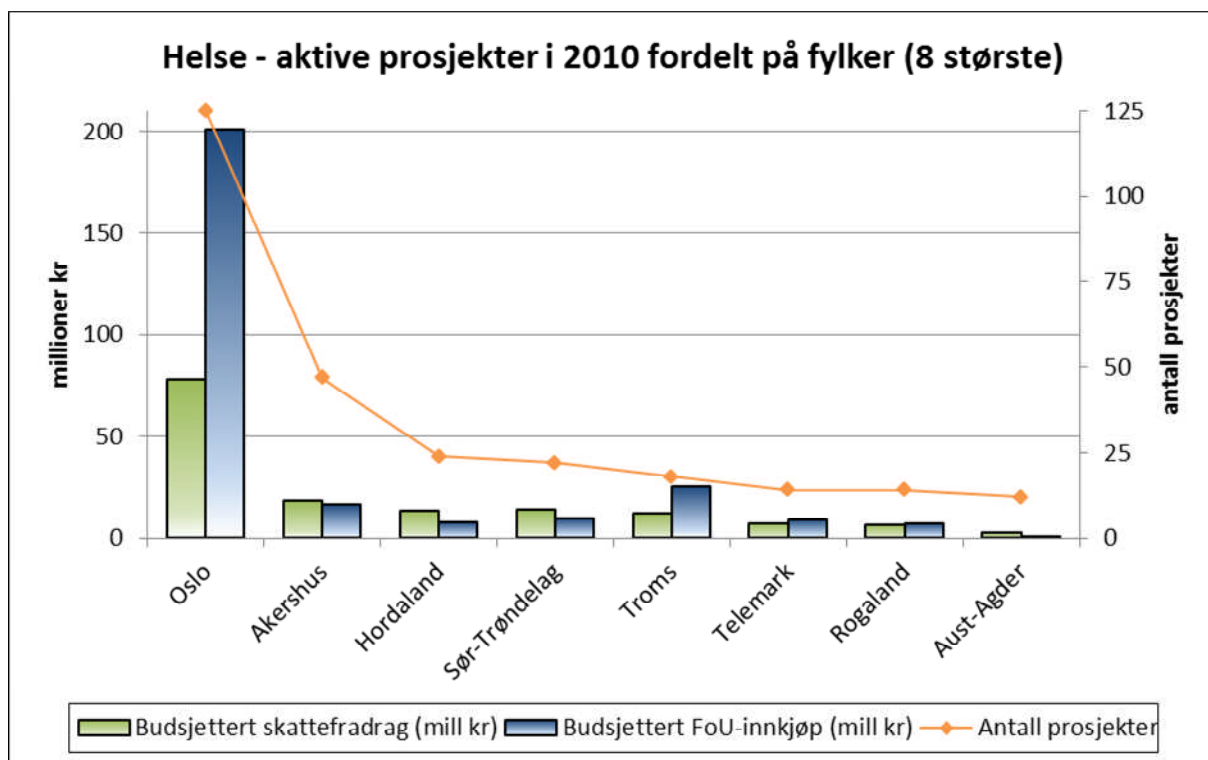
Antall aktive prosjekter i sektor Helse har økt betydelig siste 2 år og er nå det høyeste siden 2006. I samme periode har den totale SkatteFUNN-porteføljen (alle sektorer) vist en fallende trend (2006-2008) og i de senere år stabil trend med hensyn til antall prosjekter (2008-2010). Kostnadsbudsjettet til aktive prosjekter i sektor Helse er også det høyeste noensinne. Se figur 4.12. Drivere for økningen er fremvoksende legemiddelselskaper med høy aktivitet innenfor klinisk utprøving av legemidler. Flere av disse har fått betydelig omtale i media i 2010.

Figur 4.12: Helse – utvikling fra 2006 til 2010.

Helse-prosjektene i SkatteFUNN utgjør i antall 9% av den totale porteføljen, men bidrar til om lag 13% av de totalt budsjetterte prosjektkostnadene. Videre er andelen prosjekter klassifisert som Industriell forskning i sektor Helse 50%, mot hele SkatteFUNN-porteføljens andel på 17%. Dette viser at prosjektene i sektor Helse er forskningstunge og kostnadsintensive, relativt til gjennomsnittet i hele porteføljen.

Prosjekter innen sektor Helse finnes i alle fylker unntatt Finnmark. Oslo er det dominerende fylket innenfor sektoren med 125 aktive prosjekter i 2010 (39% av totalt antall prosjekter i sektoren) med kostnadsramme på 698 millioner kroner (56% av total kostnadsramme for alle prosjekter i sektoren). Deretter følger Akershus (47 prosjekter), Hordaland (24 prosjekter), Sør-Trøndelag (22 prosjekter) og Troms (18 prosjekter). Se figur 4.13.

Figur 4.13: Helse – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Easy Roller AS: Rullestol i plast ER2

Easy Roller er rullestolen som ikke kan ruste, ikke gir utslag i sikkerhetskontrollen på flyplasser og heller ikke skaper fare ved MR-maskiner på sykehus. Årsaken er at den i sin helhet er utført i plast. Easy Roller ER1 var den første i sitt slag i markedet som består av 100% plast, og det benyttes kun miljøvennlig materialer. Idéen kom opprinnelig fra flyplassmiljøet. Siden ble den også lansert for basseng og sykehus.

Rullestolen er utviklet av Easy Roller AS, en liten industribedrift lokalisert på Hemnesberget.

Det har vært et ønske om å gjøre Easy Roller enda bedre markeditilpasset. Dagens produksjonsmetode er arbeidsintensiv og gir høye enhetskostnader. Neste steg (Easy Roller ER2) har derfor vært en videreutvikling av stolen. Bedret industrialisert produksjon med støpte rammedeler gir forbedret design, sikrere kvalitet og en betydelig kostreduksjon.

Utfordringer har blant annet vært knyttet til å tilfredsstille standardkrav om styrke når materialet utelukkende består av plast. Videre, - tilpasning av setebredde med hensyn til bredde på portaler og samtidig hensyn til personvekt opptil 150 kg, og å lage optimal anatomisk utforming av sete og rygg uten å benytte polstring – (noe som er uaktuelt i basseng).

Profesjonelle samarbeidspartnere i utviklingsarbeidet har blant annet vært NTNU, Eker Design, PartnerPlast og Plasto.

Foto: Easy Roller AS.

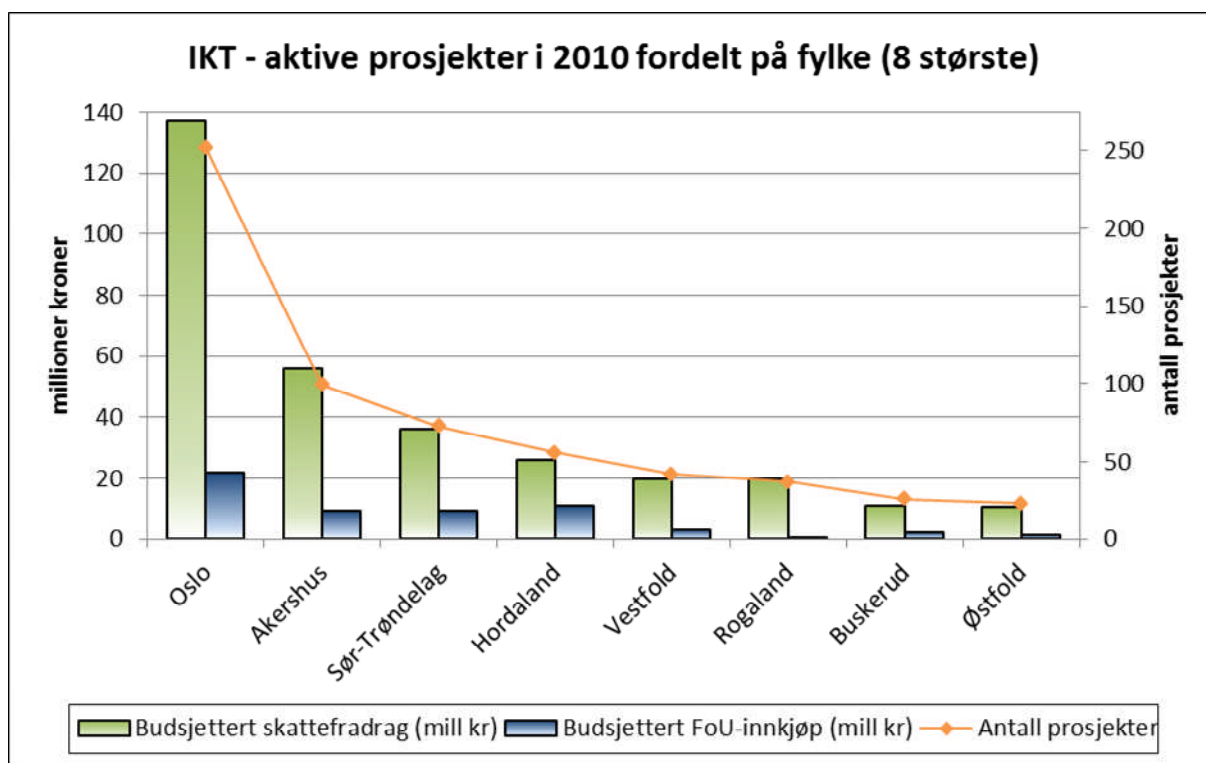
4.4.4 IKT

362 nye prosjekter ble godkjent i sektor IKT i 2010. Dette er en økning fra 2009 (315 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 1074 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (897 millioner kroner).

I sektor IKT var det 721 aktive prosjekter i 2010. Dette er en økning fra 2009 (642 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 2146 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (1787 millioner kroner). Budsjettert skattefradrag for aktive prosjekter i IKT er på ca. 370 millioner kroner.

Alle fylker (unntatt Svalbard) har prosjekter tilhørende sektor IKT. Oslo er det fylket som har flest aktive prosjekter i 2010 (252 prosjekter), fulgt av Akershus, Sør-Trøndelag, Hordaland, Vestfold og Rogaland. Se figur 4.14. Kostnadsbudsjettet for IKT-prosjektene i Oslo er på ca. 831 millioner kroner, og samlet skattefradrag for de samme prosjekter er 132 millioner kroner. Antall IKT-prosjekter i Oslo har økt fra 172 i 2009 til 252 i 2010.

Også budsjetterte kostnader til innkjøp-FoU fra godkjente FoU-institusjoner har økt kraftig i fylkene Oslo, Hordaland og Rogaland i 2010, mens budsjetterte kostnader til innkjøpt FoU har gått ned i Sør-Trøndelag, fra 19 millioner i 2009 til 9 millioner i 2010.

Figur 4.14: IKT – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylke (8 største).

Antall godkjente prosjekter i sektor IKT klassifisert som industriell forskning (F) har økt fra 8% i 2009 til 9% i 2010. Prosjekter med støtte fra SkatteFUNN finnes også i andre programmer i Forskningsrådet, eksempelvis i programmene VERDIKT, IT-FUNK og BIA, og i Innovasjon Norges IFU- og OFU-programmer.

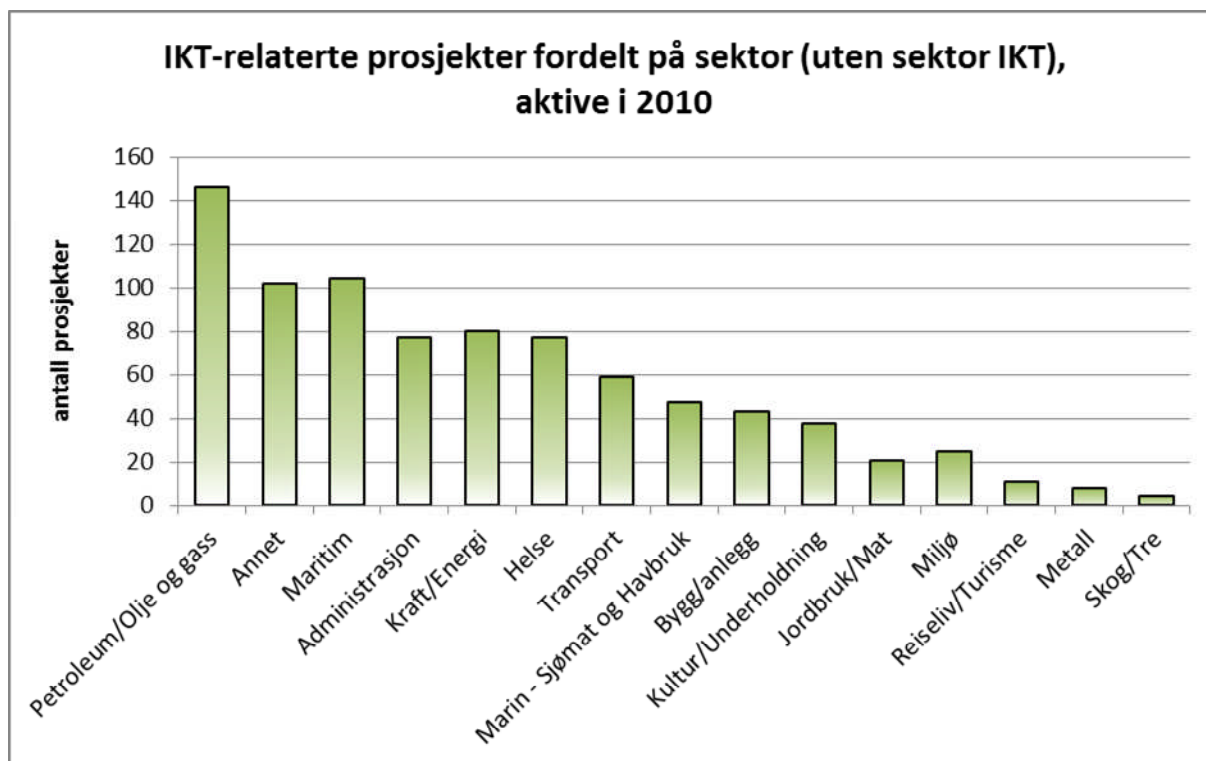
Det er en observasjon at det i sektor IKT var 23 nyetablerte bedrifter i 2010, mot 12 i 2009, som brukte SkatteFUNN som “startup”.

Gjennomsnittlig prosjektvarighet i sektor IKT er 2,4 år.

Nær 70% av prosjektene i sektor IKT sorterer under teknologikodene *informasjonsteknologi*, *datateknologi* og/eller *annen informasjonsteknologi*. 103 av IKT-prosjektene har teknologikoden *telekommunikasjon*, en nedgang fra 2009 (166 prosjekter i 2009).

IKT i alle sektorer

IKT som teknologi og verktøy finnes i alle sektorer og i alle bransjer. Det totale antall IKT-relaterte prosjekter er derfor høyere enn det som fremkommer i sektor IKT alene. IKT-prosjekter finnes også i alle SkatteFUNNs 16 sektorer. En telling indikerer at 1545 aktive prosjekter i 2010 kan klassifiseres som IKT-prosjekter. Dette tilsvarer 43% av alle aktive prosjekter. Det totale kostnadsbudsjett for disse prosjektene er på 4,5 milliarder kroner, og budsjetterer med skattefradrag på ca. 760 millioner kroner. Se figur 4.15. Se også kapittel 4.6.2 Informasjons- og Kommunikasjonsteknologi (IKT), for nærmere omtale av utvalgte teknologiområder i Forskningsmeldingen, sett mot SkatteFUNNs prosjektportefølje.

Figur 4.15: IKT-relaterte prosjekter fordelt på sektor (uten sektor IKT), aktive i 2010.

Setred AS: 3D-visualisering for nevrokirurgi

Setreds produkt er en skjerm som viser bilder i tre dimensjoner uten bruk av briller. Effekten er som et digitalt hologram hvor man ser et objekt "flyte" i skjermen og seerne kan bevege seg fritt fra side til side og se rundt objektet. Flere store selskaper i visualiseringsbransjen har identifisert Setreds produkt som den 3D-skjermen uten briller med best bildekvalitet.

Setred er et voksende grünerselskap som ble dannet i 2006,- og som kun få år senere er verdensledende innenfor 3D-skjermer. Selskapet har 16 ansatte i tre land, og gjennom prosjekter med eliteinstitusjoner som Rikshospitalet og Karolinska har de arbeidet seg frem til skjermer som viser medisinske data i sanntid i ekte 3D. Dette sikrer bedre diagnostikk for pasienter med alvorlige sykdommer, og er av eksperter innenfor medisin blitt beskrevet som et revolusjonerende medisinsk produkt.

Selskapet jobber også mot oljebransjen, og ønsker på sikt å bli et produkt for konsumentmarkedet.

4.4.5 Jordbruk/Mat

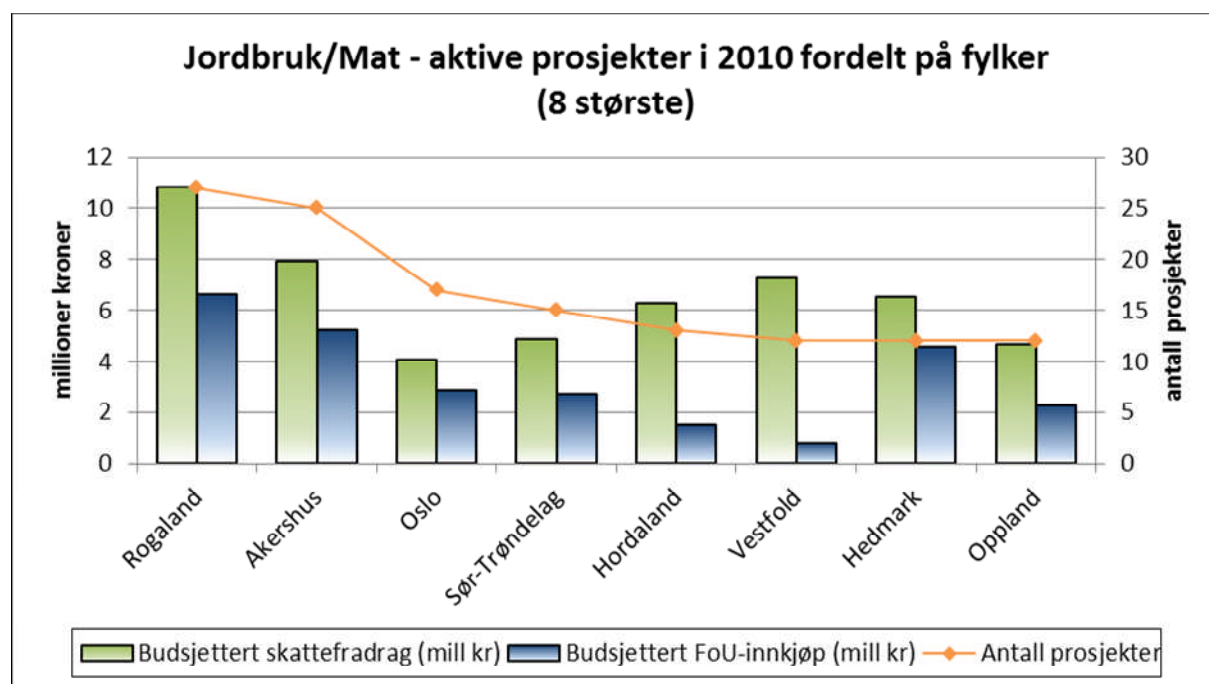
64 nye prosjekter ble godkjent i sektor Jordbruk/Mat i 2010. Dette er en nedgang (27%) fra 2009 (88 nye prosjekter i 2009). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 121,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en nedgang på 36% sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (190,2 millioner kroner, nye prosjekter, fra 2009).

I sektor Jordbruk/Mat var det **180 aktive prosjekter** i 2010. Dette er 13% nedgang fra 2009 (206 aktive prosjekter i 2009). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 398 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning på 3% sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (387,3 millioner kroner).

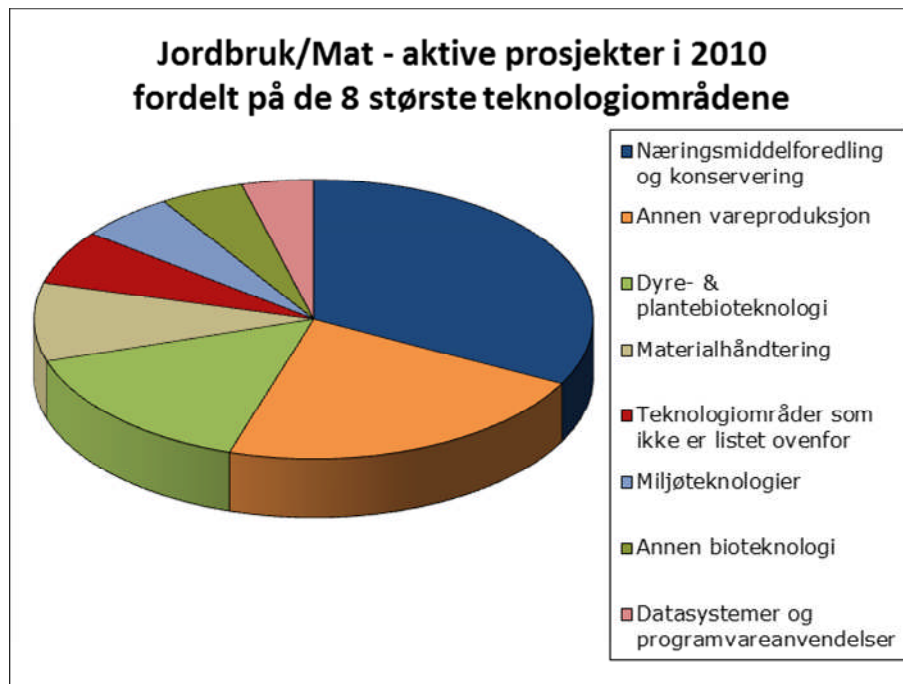
Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Jordbruk/Mat i stor grad kjøper tjenester/samarbeider med godkjente FoU-institusjoner. 57,8% (104 aktive prosjekter) hvorav 59,4% (38 av de nye prosjektene i 2010), har samarbeidet med FoU-institusjon. Jordbruk/Mat-prosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var 32 millioner kroner i 2010. Dette er ca. 5% nedgang sett mot tilsvarende tall fra 2009 (33 millioner kroner i innkjøpt FoU).

Av de **nye** prosjektene er 14% forskningsprosjekter og 86% utviklingsprosjekter. 59% samarbeider med FoU-institusjoner. De 3 fylkene som har flest nye prosjekter er Rogaland (13), Akershus (9) og Oslo (6). Ingen søknader ble mottatt av fylkene Finnmark, Telemark og Aust-Agder.

Av de **aktive** prosjektene, er 23% forskningsprosjekter og 77% utviklingsprosjekter. 58% samarbeider med FoU-institusjoner. De 3 fylkene som har flest aktive prosjekter er Rogaland (27), Akershus (25) og Oslo (17). Se figur 4.16. Fylkene Finnmark og Telemark har kun ett prosjekt hver.

Figur 4.16: Jordbruk/Mat – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Prosjektene innenfor sektor Jordbruk/Mat fordeler seg på ulike teknologiområder. Den største teknologigruppen med nye prosjekter i denne sektoren er Næringsmiddelforedling og konservering (14), Dyre- & plantebioteknologi (12) og Annen vareproduksjon (8). For de aktive prosjektene er tilsvarende tall henholdsvis 47, 22 og 32 prosjekter. Se figur 4.17.

Figur 4.17: Jordbruk/Mat - aktive prosjekter i 2010 fordelt på de 8 største teknologi-områdene.

Av de 64 nye prosjektene var 16 (25%) ledet av kvinnelig prosjektleder. Av de aktive prosjektene var det 35 (19%) som hadde kvinnelig prosjektleder i 2010.

Det typiske Jordbruk/Mat-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 1,7 år. 19 prosjekter i sektoren ble innvilget forlenget godkjenningsperiode for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Hovedproblemstillinger i sektor Jordbruk/Mat-prosjektene er knyttet til matsikkerhet, økt holdbarhet og globale trender. Produksjon av mat med god kvalitet, med god smak og aroma og med høy sikkerhet, er et sentralt fokus for næringsmiddelindustrien globalt. Stadig flere nye og spennende søknader med gode idéer for å styrke og øke lønnsom produksjon som videre bidrar til verdiskapning innen næringslivet, mottas fra norske bedrifter.

Fotograf Kai M. Myhre: Fargeklassifiseringsverktøy for vin

Det er tre hovedområder en vinkjenner bør ha kunnskap om. Det er vinens lukt, smak og utseende. Det er for lengst utviklet gode systemer for å øke kunnskapen og forståelsen av vinens lukt og smak. Det mangler imidlertid et godt system for kunnskap om vinens farge. Fotograf Kai M. Myhre har sammen med Svein Lindin derfor utviklet et slikt system - Winefan™. Systemet er en bildeserie formet som en vifte, der de ulike vinfargene er samlet. Winefan™ er det første komplette fargesystemet for vin der en bruker bilder av vinen i glass som guide til å klassifisere vin.

Utfordringer i utviklingsarbeidet har blant annet vært knyttet til reproduksjonen av farger. Dette som trykk og skjermt teknisk reproduksjon.

Produktet er på vei til å bli ansett som en standard innen vinindustrien, ettersom det nå skal implementeres i et verdensomspennende undervisningsprogram for Wine and Spirit Education Trust (WSET). WSET er en organisasjon som setter standarder i vinverden og dermed aksept verden over. Winefan™ har fått en ordre på 30 000 innstikk til lærebøkene deres, i tillegg til en ordre fra Østerrike på en plakatserie som viser hele fargesystemet under ett. Bildene ble også brukt som utsmykking under London International Winefair i 2010.

Det er planer om å videreføre prosjektet i retning av en applikasjon for implementering av Winefan i smarttelefoner.

Se illustrasjon neste side:

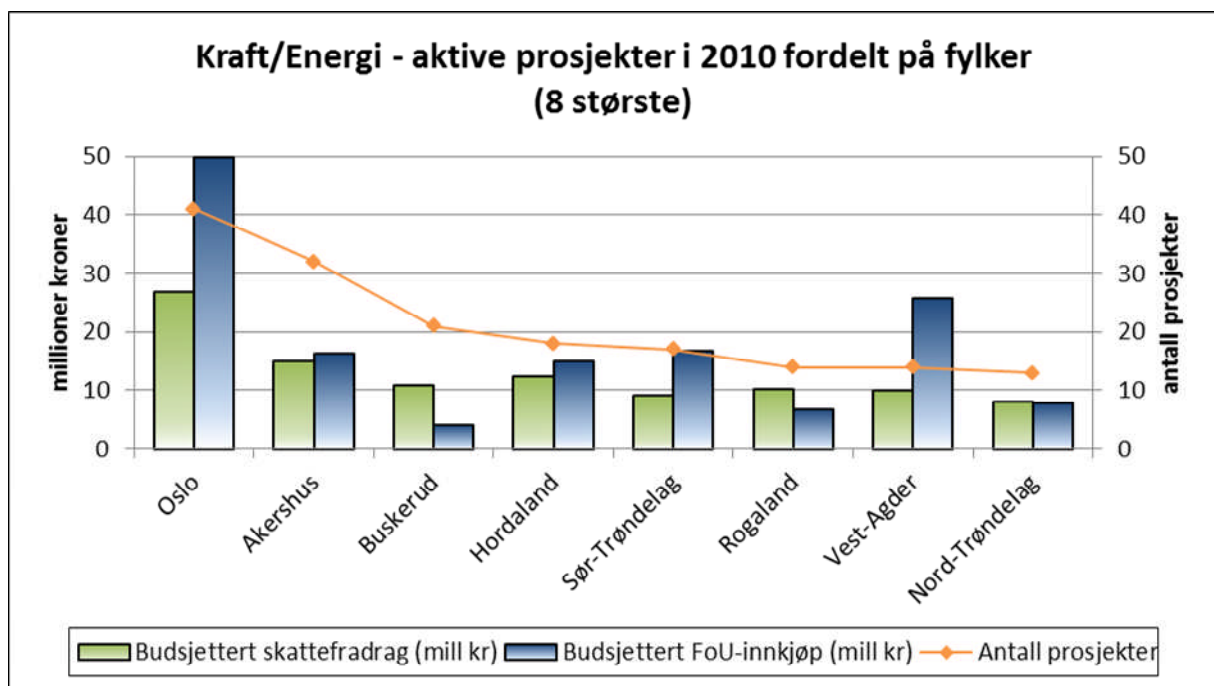

4.4.6 Kraft/Energi

100 nye prosjekter ble godkjent i sektor Kraft og Energi i 2010. Dette er en viss nedgang fra 2009 (107 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 301 millioner kroner, og et planlagt skattefradrag lik 56 millioner kroner. Det vil si en økning sett mot budsjetterte tall for 2009 (respektive 277 millioner kroner i kostnadsbudsjett og 45 millioner kroner i skattefradrag).

I sektor Kraft og Energi var det 234 aktive prosjekter i 2010. Dette er en nedgang fra 2009 (242 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 788 millioner kroner med et planlagt skattefradrag lik 128 millioner kroner, det vil si en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (respektive 687 mill. kr og 103 mill. kr).

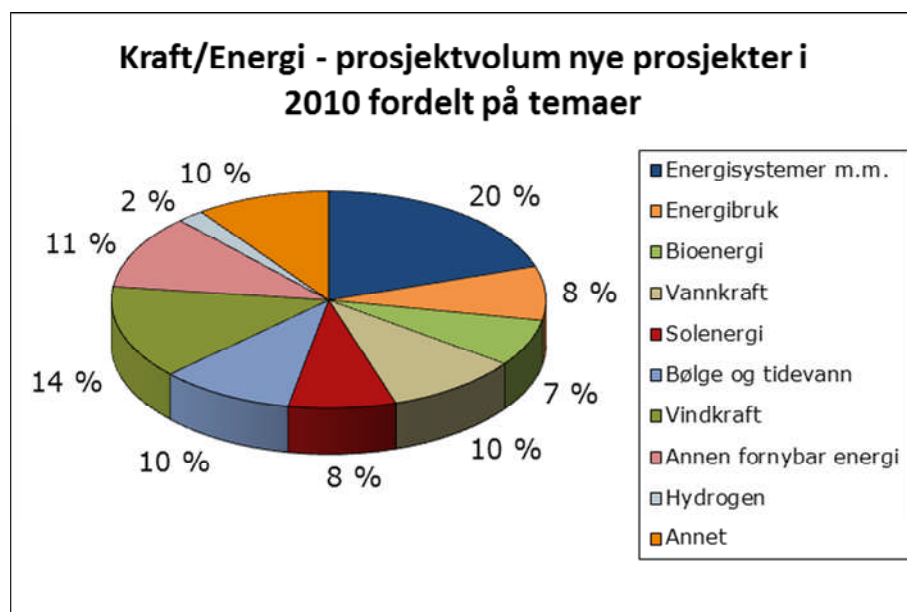
Oslo og Akershus var de fylkene med flest prosjekter fra sektoren (henholdsvis 41 og 32 prosjekter). Deretter følger Buskerud (21 prosjekter) og Hordaland (18 prosjekter). Færrest prosjekter finner vi i Finnmark og Hedmark (henholdsvis 1 og 3 prosjekter). Se figur 4.18.

Figur 4.18: Kraft/Energi – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Kraft og Energi kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner tilsvarende 67 millioner kroner i 2010 mot 45 millioner kroner i 2009. Det samlede budsjettet for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var 161 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er en økning fra tidligere.

Det typiske kraft- og energiprojektet i SkatteFUNN har en varighet på 2,5 år.

Prosjekter i sektor Kraft og Energi har problemstillinger knyttet til energisystemer m.m., energibruk samt fornybar energi slik som bioenergi, vannkraft, solenergi, bølge og tidevann, vindkraft og annen fornybar energi. Prosjektene er godt spredt mellom disse. Se figur 4.19.

Figur 4.19: Kraft/Energi – prosjektvolum nye prosjekter i 2010 fordelt på temaer.

De siste to årene har gitt en til dels kraftig økning i budsjetterte kostnader, og dermed også skattefradraget. Dette skyldes en økning i antall prosjekter som involverer bygging av prototyper, og med tanke på at fornybar energi har ca. 60% av budsjettkostnadene, så kan dette tyde på at dette fagområdet har nærmet seg realisering og kommersialisering. Det er en positiv utvikling, og det forventes at utviklingen fortsetter.

Søkerne innen sektor Kraft og Energi spenner vidt fra store og etablerte energikonsern til en flora av gründerbedrifter som satser på en kreativ idé, og patentering, bekreftelse og dokumentering av idéen med SkatteFUNN-støtte. I ny forskrift for SkatteFUNN er det lagt opp til støtte av eksperimentell produksjon og prøving av varer, tjenester eller produksjonsprosesser, og til utvikling av kommersielt anvendelige prototyper og forsøksprosjekter på bestemte vilkår, og dette er særlig aktuelt for denne sektoren.

Sargas AS: - Ren energi som verden har råd til ... NÅ!

Sargas AS har gjennomført et prosjekt for å ferdigstille et fullverdig teknisk design på et fullskalakraftverk. Gjennom prosjektet er det demonstrert mer enn 98% CO₂-fangst. Bedriftens kompetanse, og nettverk av leverandører innen teknologifeltet, er videreutviklet i prosjektperioden. Prosjektet har vært SkatteFUNN-støttet, noe som har vært meget viktig for selskapet. Demonstrasjons-anlegget for fangst av CO₂ ble bygget i 2007 med kun beskjeden offentlig støtte.

Sargas samarbeider nært med internasjonale partnere som DSME i Korea og SNC-Lavalin i Canada, som tilbyr Sargas' kraftverk nøkkelferdig, med ytelsesgarantier. Teknologien benytter trykksatt forbrenning og trykksatt rensing av avgassene som betyr vesentlig lavere kostnader for bruker. Resultatet er konkurransedyktig pris på levert "ren" strøm. Kostnad per tonn fanget CO₂ er under NOK 150 per tonn fanget og komprimert.

Sargas AS har tidligere oppnådd en rekke patenter for kull- og gassfyrte kraftverk som fanger 95% av CO₂ og så godt som eliminerer utslipp av SO_x, NO_x og Hg. Patentbasen internasjonalt utvides stadig.

Det er stor interesse for ren energi verden over. Sargas arbeider for tiden med neste generasjons teknologi for gassfyrte kraftverk. Selskapets løsninger er kommersielt tilgjengelige, med en merkostnad for rensing verden har råd til.

Foto: Sargas AS.

4.4.7 Kultur/Underholdning

Nye prosjekter

19 nye prosjekter ble godkjent i sektor Kultur/Underholdning i 2010. Dette er ingen endring fra 2009 (21). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 50,1 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, et tall som er nær budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (49,4 mill. kr).

Aktive prosjekter

I sektor Kultur/Underholdning var det 47 aktive prosjekter i 2010. Dette er stabilt sett mot tall fra 2009 (50). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 139,4 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en svak økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (130 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2010 estimeres til 24,5 millioner kroner for prosjekter i sektor Kultur/Underholdning.

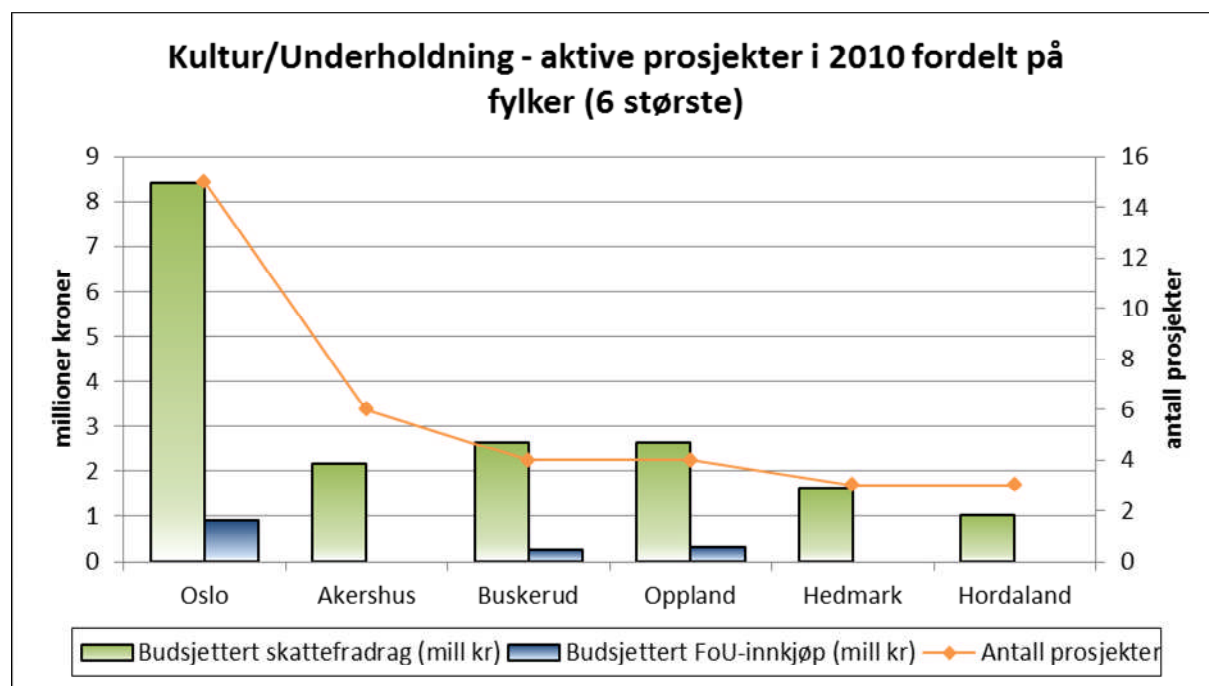
Innkjøp av FoU-tjenester

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Kultur/Underholdning i begrenset grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner; 6 av 47 prosjekter oppgir at prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne type. Kultur- og underholdningsprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 i underkant av 1,8 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2009-prosjektene i sektoren var noe lavere (1,5 millioner kroner).

Fylkesvis fordeling

Som i 2009 var det også i 2010 flest prosjekter fra hovedstaden i sektor Kultur/Underholdning. Oslo (15 prosjekter) og Akershus (6 prosjekter) bidrar til om lag halvparten av aktiv prosjektportefølje. Finnmark, Vestfold, Aust-Agder, Rogaland og Østfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2010.

Figur 4.20 viser fylkesvis fordeling (de 6 største fylkene), av antall aktive prosjekter i 2010 i sektor Kultur/Underholdning med budsjetterte prosjektkostnader, estimert skattefradrag og budsjettert innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon.

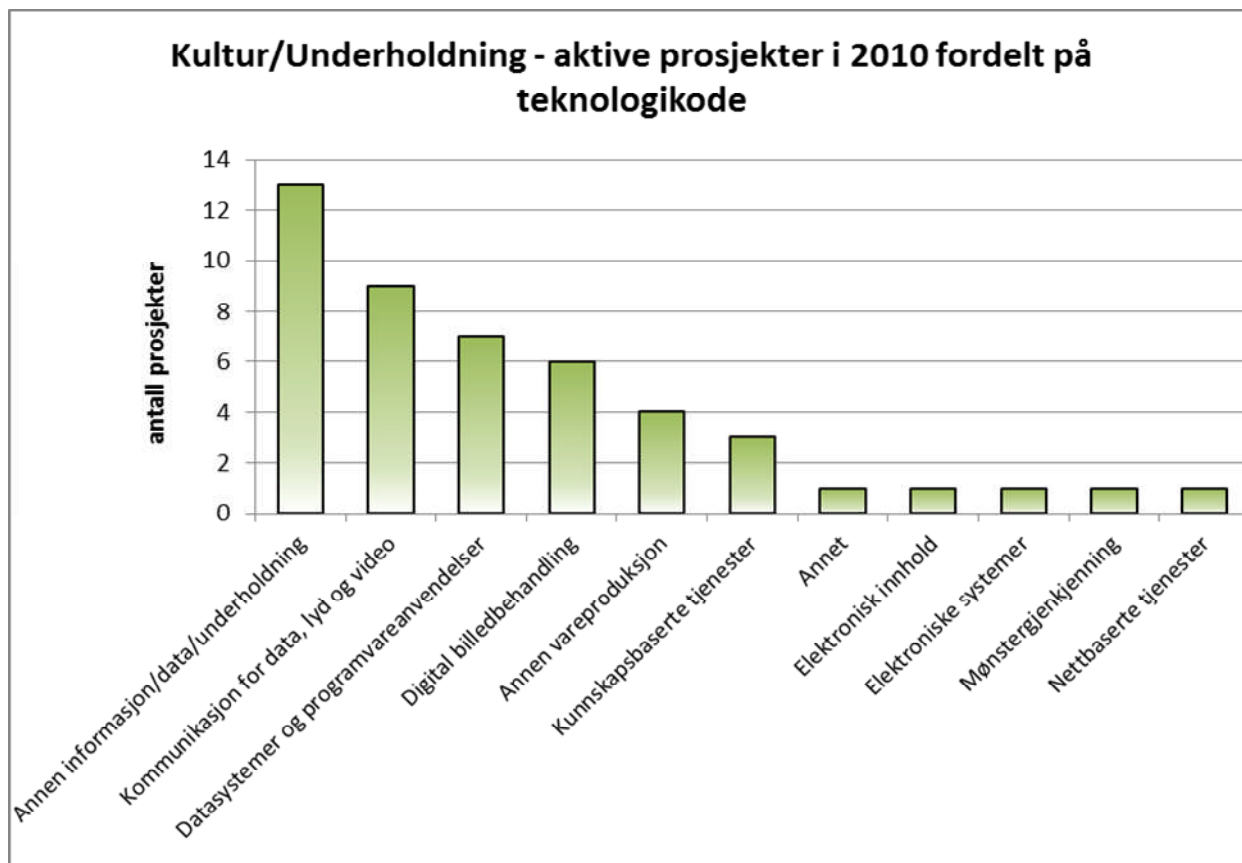
Figur 4.20: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (6 største).

Prosjektvarighet

Det typiske Kultur-/Underholdningsprosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,7 år. 4 prosjekter i sektoren ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010.

Prosjektene temaer

Hvordan kan man finne skjulte fortidsminner ved hjelp av hyperspektrale kartleggingsmetoder? Hvordan gi perfekte treningsforhold, uten snø, for klassisk skistil om sommeren ved å skape en ny type rulleski? Eller hvordan virker egentlig musikk inn på vår kjøpsatferd? SkatteFUNN-prosjekter i sektor Kultur/Underholdning har varierte problemstillinger i skjæringsfeltet mellom menneske og teknologi, og handler om utvikling av produkter og tjenester knyttet til blant annet kultur, idrett, spill, sosial interaksjon, lyd- og bildedistribusjon og opplevelser i bred forstand. Figur 4.21 viser antall aktive prosjekter fordelt på teknologikoder.

Figur 4.21: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologikode.

Mediehuset Nettavisen AS: Bedret nettavisopplevelse for leserne

- Med sikkerhetsnett kunne vi prøve og feile, sier Pål Nisja-Wilhelmsen fra Mediehuset Nettavisen AS, når han skal oppsummere SkatteFUNN-prosjektet *Teknologiplattform for fremtidens nettaviser og webbasert medieinnhold*. Gjennom støtte fra SkatteFUNN utviklet Nettavisen et system som har gitt grunnlag for en moderne form for publisering, hvor artikler og emner automatisk kan sees i sammenheng.

I løpet av prosjektperioden har bedriften utviklet egen teknologi og utnyttet tilgjengelig teknologi for å lære datamaskiner og programmer en forståelse av betydningen av ord, og i hvilken sammenheng ordene kommer i. Sentrale utfordringer i prosjektet var å framskaffe ny kunnskap og erfaring om digital språkforståelse, innholdsrelasjoner mellom forskjellige artikler og potensielle annonser, gjenkjenning av personer og objekter i bilder og annet "levende innhold", samt tiltenkt betydning av ord hvor ordet kan flere betydninger. En konsekvens av prosjektet er også flere produkter under lansering, slik som redsans (www.redsans.no), Blogglisten (www.blogglisten.no) og Twitterlisten (www.twitterlisten.no). Bedriften er nå i gang med et nytt SkatteFUNN-prosjekt, Nettavisen 2.0, der målet er å tilgjengeliggjøre Nettavisen på en god måte i alle former for digital kommunikasjon.

4.4.8 Marin – Sjømat og Havbruk

166 nye prosjekter ble godkjent i sektor Marin/Sjømat i 2010. Dette er en liten nedgang fra 2009 (171 nye prosjekter 2009). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 382 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (341 millioner kroner for nye prosjekter i 2009).

I sektor Marin/Sjømat var det 380 **aktive** prosjekter i 2010. Dette er en nedgang fra 2009 (425 aktive prosjekter i 2009). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 876 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en liten absolutt nedgang sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009. (895 millioner kroner for aktive prosjekter i 2009).

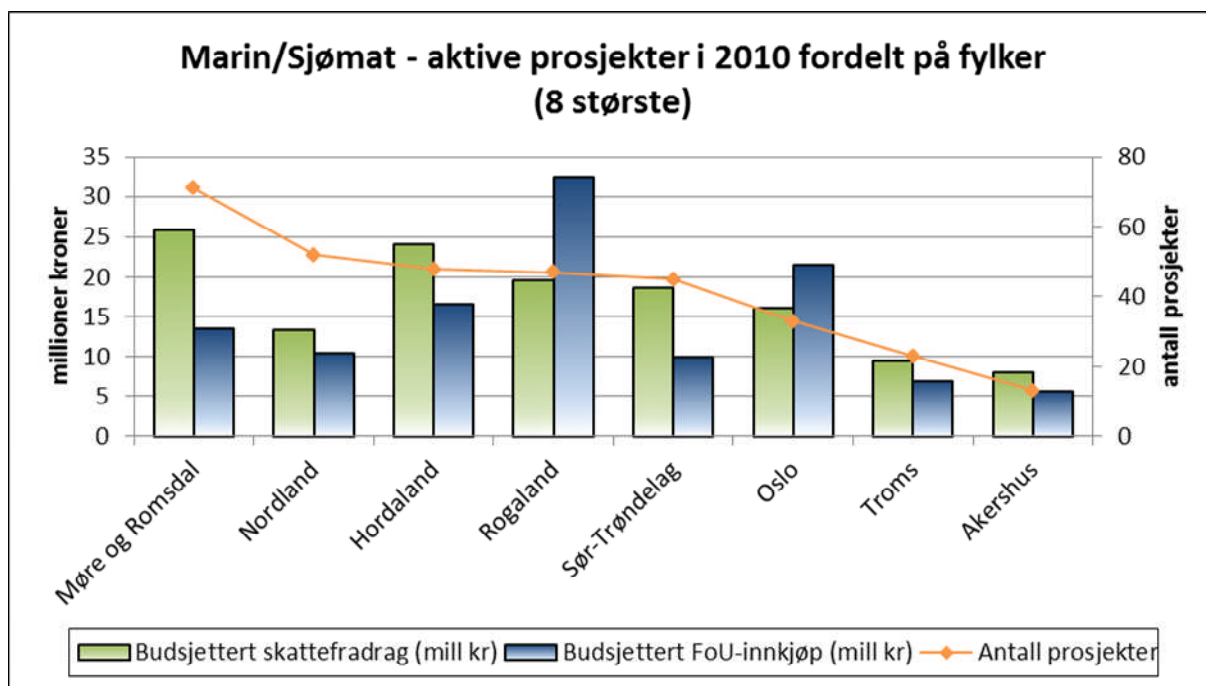
Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Marin/Sjømat kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner i stor grad. Marin/Sjømat- prosjektenes samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 125 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er en økning sett mot tilsvarende tall fra 2009 (120 millioner kroner i 2009 for innkjøpt FoU).

Det typiske Marin/Sjømat-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,6 år. 24 prosjekter i sektoren ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Prosjekter i sektor Marin/Sjømat har flest problemstillinger knyttet til havbruk. Mer enn 2/3 av de nye prosjektene er knyttet opp mot havbruksaktivitet, mens nesten 1/4 av de nye prosjektene hører til under næringsmidler og næringsmiddelteknologi.

Sektoren Marin/Sjømat er en sektor med relativt stor andel forskningsprosjekter. For nye prosjekter var forskningsandelen for alle sektorene under ett på 13%, mens i sektor Marin/Sjømat var 23% godkjent som forskningsprosjekter. Videre hadde 227 av de 380 aktive prosjektene (60%) i sektoren oppgitt at de samarbeidet med FoU-institusjon. Kvinner var dårlig representert blant prosjektledere og daglige ledere innen sektoren.

De fleste prosjektene i sektoren Marin/Sjømat kommer fra bedrifter på Vestlandet. For sektoren utgjorde antall aktive prosjekter fra Vestlandet nesten 47% i både 2009 og 2010, mens andelen nye prosjekter i 2010 hadde en liten økning. I 2009 utgjorde Nord-Norges andel av aktive prosjekter 25%, mens landsdelens andel av nye prosjekter i 2010 var sunket med 3%. Møre og Romsdal er det fylket som har flest prosjekter. Denne tendensen ser ut til å bli forsterket da dette fylket hadde mer enn hvert 5. nye prosjekt i sektoren. Fylkesvis oversikt (8 største fylker) sees i figur 4.22.

Figur 4.22: Marin/Sjømat – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

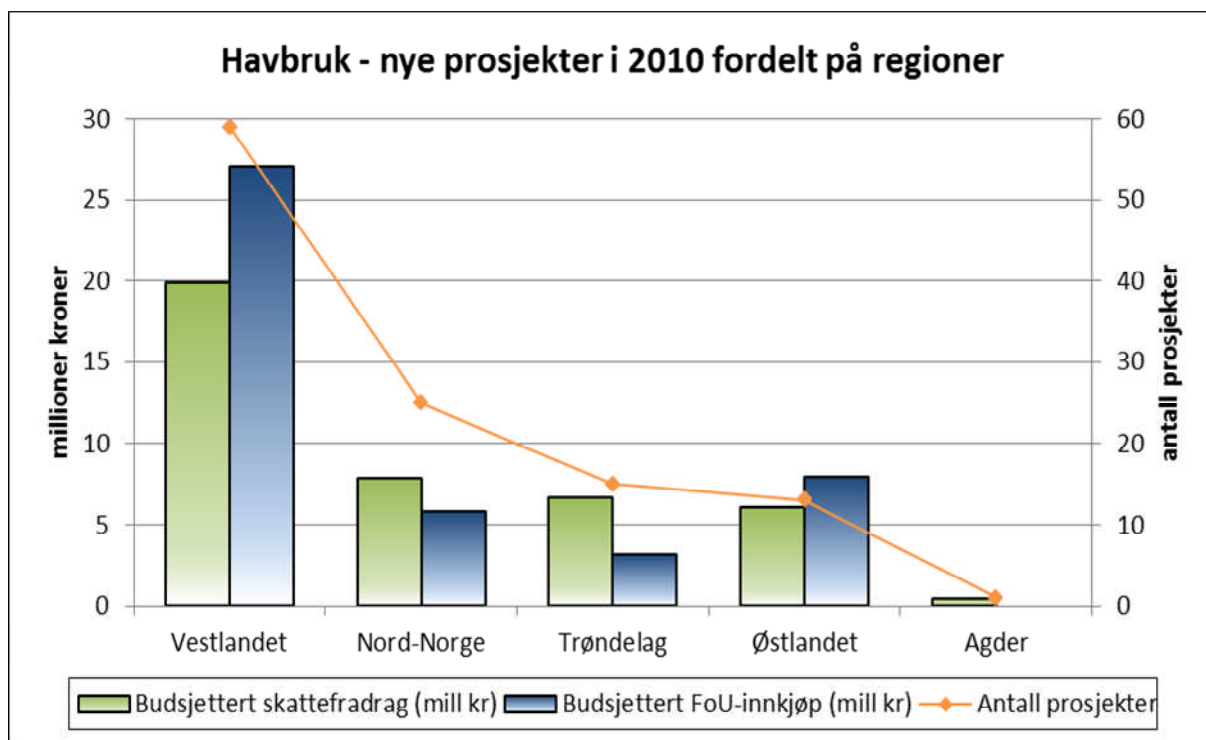
Sektor Marin/Sjømat omfatter prosjekter som retter seg mot fiske og fangst, havbruk, eller som benytter marine stoffer eller deler av marine stoffer innen farmasi, og helsekost, eller næringsmidler. Utstyr inklusive IKT som støtter opp under slike prosjekter hører også inn under sektoren.

Havbruk

113 av de 166 nye prosjektene i 2010 i sektor Marin/Sjømat er registrert innen havbruk. (68%). For 2009 var også 113 av 171 nye prosjekter registrert som havbruksprosjekter (66 %), mens tilsvarende andel for 2008 var 65%. Av de 113 nye havbruksprosjektene i 2010 var 68 rettet mot laks og laksefisk, mens det i 2009 var 52 nye prosjekter rettet mot laks og laksefisk. De nye havbruksprosjektene har i alt et totalbudsjett for 2010 på 234 millioner kroner og det er budsjettert med en skattelette på 41 millioner kroner.

Havbruksnæringen synes å se nytten av forskning. Mer enn hvert fjerde nye havbruksprosjekt (29 prosjekter) er godkjent som forskningsprosjekt, og det er for 2010 budsjettert med kjøp av tjenester fra FoU-institusjoner for de nye prosjektene for i alt 44 millioner kroner. Mer enn halvparten av det budsjetterte FoU-innkjøpet kommer fra bedrifter i Rogaland.

Over halvparten av de nye havbruksprosjektene kommer fra bedrifter på Vestlandet. Møre og Romsdal er det fylket som i 2010 har flest nye registrerte havbruksprosjekter (23), mens Nordland har 20 og Rogaland 19 nye havbruksprosjekter. I 2009 hadde Nordland flest nye havbruksprosjekter (22), fulgt av Hordaland og Møre og Romsdal med 19 prosjekter hver. Oversikt over den regionale fordelingen av de nye havbruksprosjektene sees i figur 4.23.

Figur 4.23: Havbruk – nye prosjekter i 2010 fordelt på regioner.

Havbruk omfatter alle ledd i verdikjeden: oppdrettere, leverandører av varer og tjenester, foredling, marked, salg, transport og distribusjon. Disse prosjektene ville være kategorisert som Mat i den forrige forskningsmeldingen.

Torsk i havbruk

I 2010 var det 22 nye prosjekter som omhandlet marine arter, mens tilsvarende tall for 2009 var 38 prosjekter. I 2010 var det ikke mer enn 9 nye prosjekter som hadde fokus på torsk, mens det i 2009 var 19 nye torskeprosjekter. Antall nye torskeprosjekter var mer enn halvert. I 2010 var det 13 prosjekter med marine arter utenom torsk. De 13 prosjektene med marine arter utenom torsk var kveite (4), kamskjell (og østers) (3), hummer (2), kråkebolle (1), lysing (1) og leppefisk (2).

Nedenfor vises utviklingen av antall nye torskeprosjekter siden 2007.

År	2007	2008	2009	2010
Antall prosjekter	29	21	19	9
Budsjett (mill.kr)	66	33	31	21
Antall torskeprosjekter i Nord-Norge	11	15	11	5
% i Nord-Norge	38	71	58	56

Antall nye torskeprosjekter har blitt redusert med 2/3 siden 2007, men budsjettkostnadene pr. prosjekt er på samme nivå som i 2007 etter en nedgang i de mellomliggende år. Nord-Norges andel synes å ha stabilisert seg. De 5 ny torskeprosjektene i Nord-Norge i 2010 hører alle hjemme i Nordland fylke.

Multi Pump Innovation AS: Utvikling av robot til å vaske oppdrettsmærer

Multi Pump Innovation AS hadde en idé om å utvikle en robotisert vaskerigg til rengjøring av mærer i oppdrettsnæringen. Bedriften hadde tidligere, i samarbeid med Rud Mekanikk AS, utviklet en manuelt styrt mærevasker. De to bedriftene fant at deres system, i likhet med andre lignende produkter i markedet, langt fra fungerte optimalt. Videreutvikling ble løsningen.

Utfordringer i utviklingsarbeidet var blant annet knyttet til å få robot-systemet til å fungere under vann, der vaskearbeidet utføres. Belter, kamera og hydraulisk utstyr måtte tilpasses og monteres. De rådende fysiske lovene tilsa at hensyn måtte tas i forhold til for eksempel trykk, vannmengde, rotasjonshastighet, vekt, framdrift og støynivå. Feedback fra kundene hjalp til i finjusteringen.

Med det nye systemet har kundene nå mulighet for en høyere vaskehypighet, noe som i sin tur har en positiv påvirkning for vannmiljøet og da også for oppdrettsfisken. Produktet gir bedre vaskeresultat enn tidligere og kvaliteten av produktet er i sin helhet blitt betydelig bedre. Resultatet er bedre lønnsomhet for både vaskeentreprenører og fiskeoppdrettere.

Multi Pump Innovation ser ytterligere markeder hvor det nye produktet med noen modifikasjoner sannsynligvis kan bli en suksess, for eksempel innen offshore- og shipping.

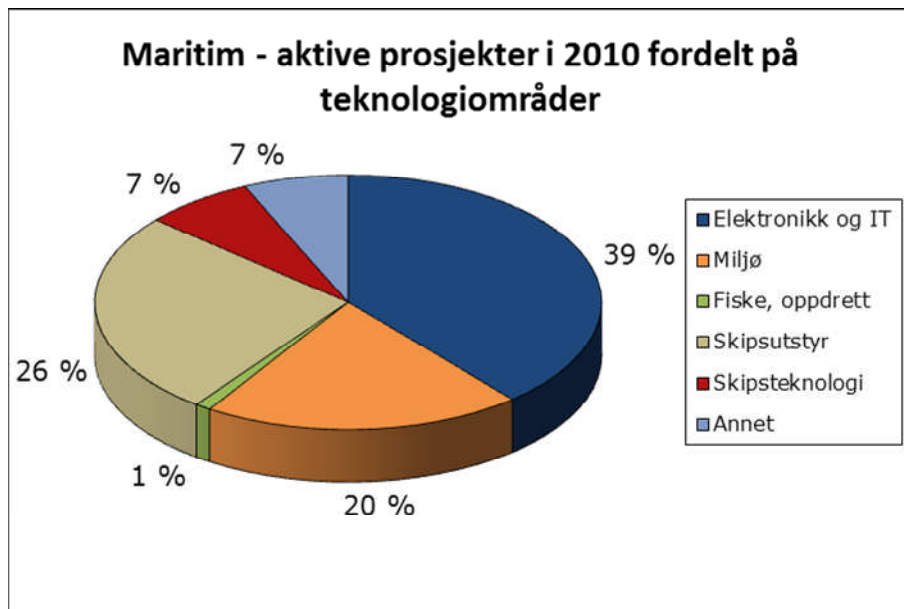

Foto: Multi Pump Innovation AS.

4.4.9 Maritim

134 **nye** prosjekter ble godkjent i sektor Maritim i 2010. Dette er en økning fra 2009 på 8 nye prosjekter. De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 364,1 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 som var 326,3 millioner kroner.

299 **aktive** prosjekter er registrert i sektor Maritim i 2010. Dette er en økning fra 2009 på 22 prosjekter. De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 784,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 på 136,5 millioner kroner.

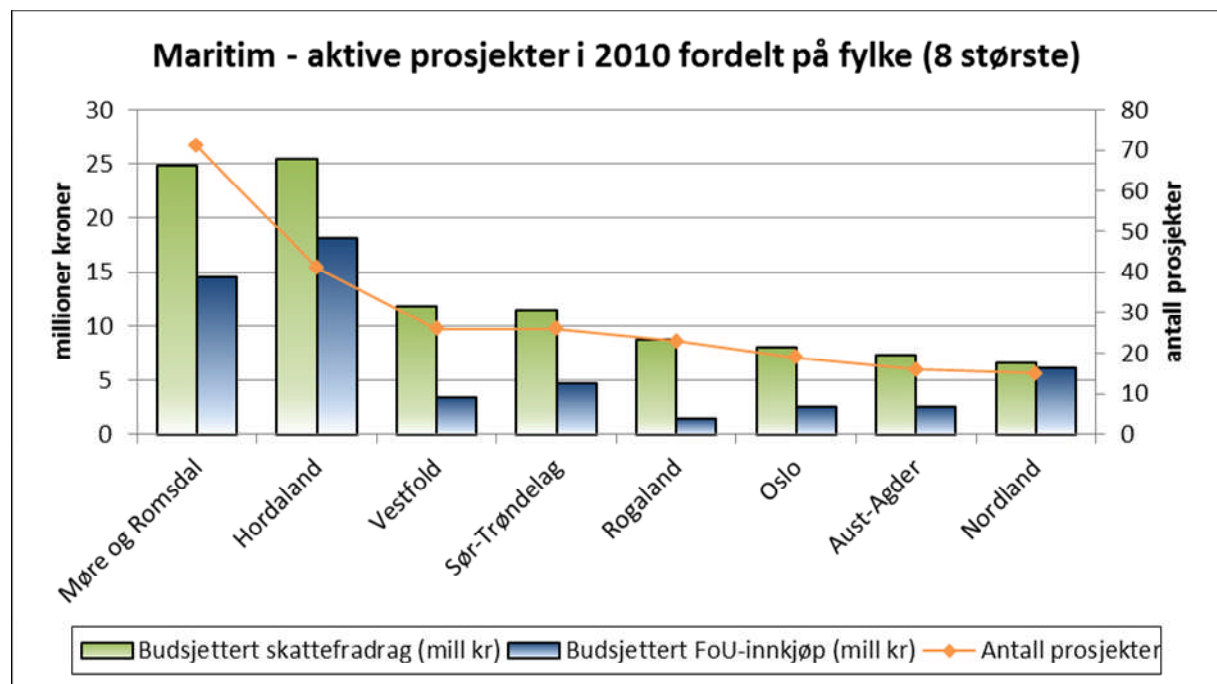
Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at 35% av bedriftene i sektor Maritim kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. Maritime prosjekters samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 67,7 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall fra 2009 var 46,3 millioner kroner.

Figur 4.24: Maritim – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologiområder.

Det typiske maritime-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,4 år. 34 prosjekter i sektor maritim ble innvilget forlenget godkjenningsperiode for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Prosjekter i sektor Maritim synes å ha oppdaget et marked i produkter og/eller varer og tjenester som har en miljø-rettet profil, da 1 av 5 eller 20% av prosjektene er innenfor miljøteknologi. Eksempel på dette er flere prosjekter innen miljøvennlig drift av båter som passasjerferger etc. Dette samsvarer godt med Forskningsmeldingens satsing innenfor miljø og Norges Forskningsråd sin kommentar til Forskningsmeldingen om at det å fremskaffe klimavennlige energialternativer er en av vår tids største globale utfordringer. Se figur 4.24.

Møre og Romsdal har siden SkatteFUNN ble etablert i 2002 vært det fylket med flest prosjekter i sektor Maritim. Dette er også tilfelle for 2010 hvor Møre og Romsdal dominerer med 71 aktive prosjekter som er en økning på 6 prosjekter sammenlignet med 2009. Til sammenligning er Hordaland det fylke som ligger nærmest Møre og Romsdal med 41 prosjekter. Se figur 4.25.

Figur 4.25: Maritim – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylke (8 største).

Ved sammenligning av nye prosjekter fra Møre og Romsdal i Maritim sektor vil en finne en *solid økning fra 2009 til 2010 på nær 50% fra 23 til 34 prosjekter. Antall aktive prosjekter i Maritim sektor fra Møre og Romsdal er det høyeste siden toppåret 2003 hvor det ble registrert 50 nye godkjente prosjekter.*

SkatteFUNN-bedrifter i sektor Maritim fra Møre og Romsdal sysselsetter et stort antall ansatte. Totalt har disse bedriftene 4291 ansatte hvorav 600 av disse er kvinner.

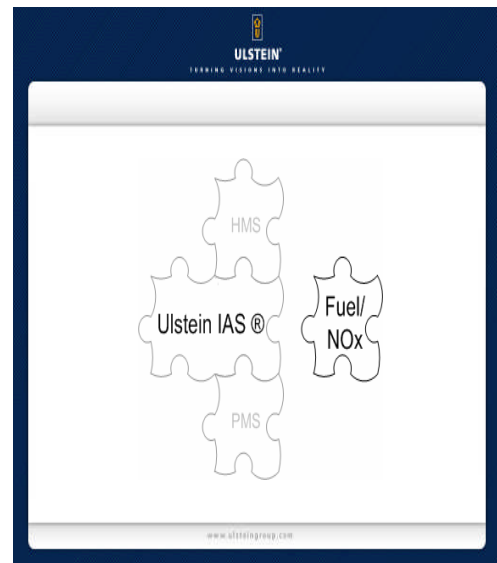
Av 122 bedrifter som har et nytt godkjent maritimt prosjekt i SkatteFUNN i 2010, er det 56 nye bedrifter som ikke har hatt et SkatteFUNN-prosjekt tidligere, og 66 bedrifter som tidligere har fått innvilget ett eller flere SkatteFUNN-prosjekter.

Ulstein Power & Control AS: Fuel/NOx Calculator

Vessel Performance Monitor eller Fuel/Nox modul som produktet heter, er en tilleggsmodul til Ulstein IAS (Integrated Automation System). Modulen har vært utviklet i samarbeid med Bourbon Offshore for å forenkle rapporteringen av drivstoff forbruk og i hvilken sone båten har vært i det samme tidsrommet.

Da det er forskjellige miljøavgifter (NOx avgift) på for eksempel norsk og britisk sektor, gjør denne modulen det betydelig enklere med rapportering siden Ulstein IAS allerede har mange av opplysningene tilgjengelig for å kunne gjøre denne rapporteringen. Opplysninger om tid, GPS posisjon, lokasjon og type operasjon blir logget og rapportert via IAS skjerm bilde og sendt som vedlegg til epost videre til rederiet.

I tillegg måles KPI (Key Performance Index) med trend for optimal drift av fartøyet.

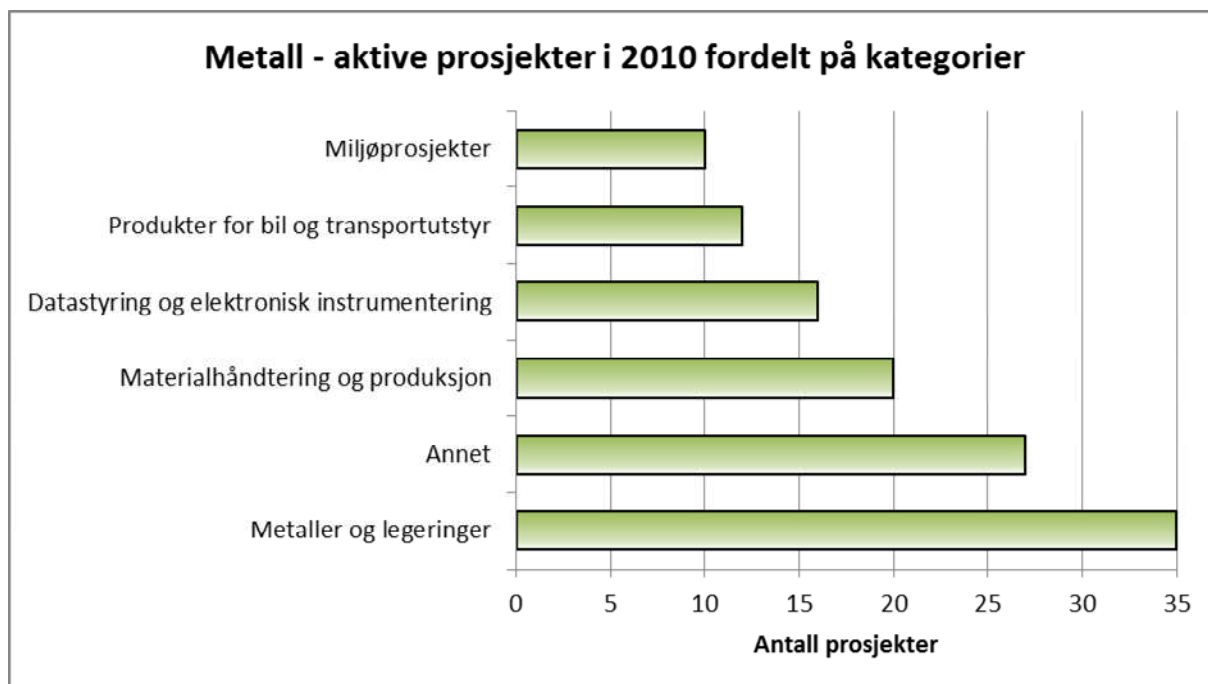
4.4.10 Metall

For næringssektor Metall kom det inn 59 nye prosjektene som ble godkjent i 2010, en økning på 7 prosjekter i forhold til foregående år. Budsjetterte kostnader for første prosjektåret (2010) er ca. 157 millioner kroner, som også medførte en økning. De nye søknadene kom fra samtlige fylker bortsett fra Aust-Agder og Finnmark. Prosjektene som ble søkt i 2010 har en varighet inntil tre år.

Totalt var porteføljen på 120 aktive metall-prosjekter i 2010. Det samlede budsjetterte prosjektvolumet for disse er ca. 297,3 millioner kroner og et budsjettert skattefradrag på ca. 53,6 millioner kroner for 2010. Sektoren kjøpte inn FoU tjenester for 30 millioner kroner. Det vil si at denne sektoren kjøpte FoU tjenester for mye av det beløpet de oppnår i skattefradraget.

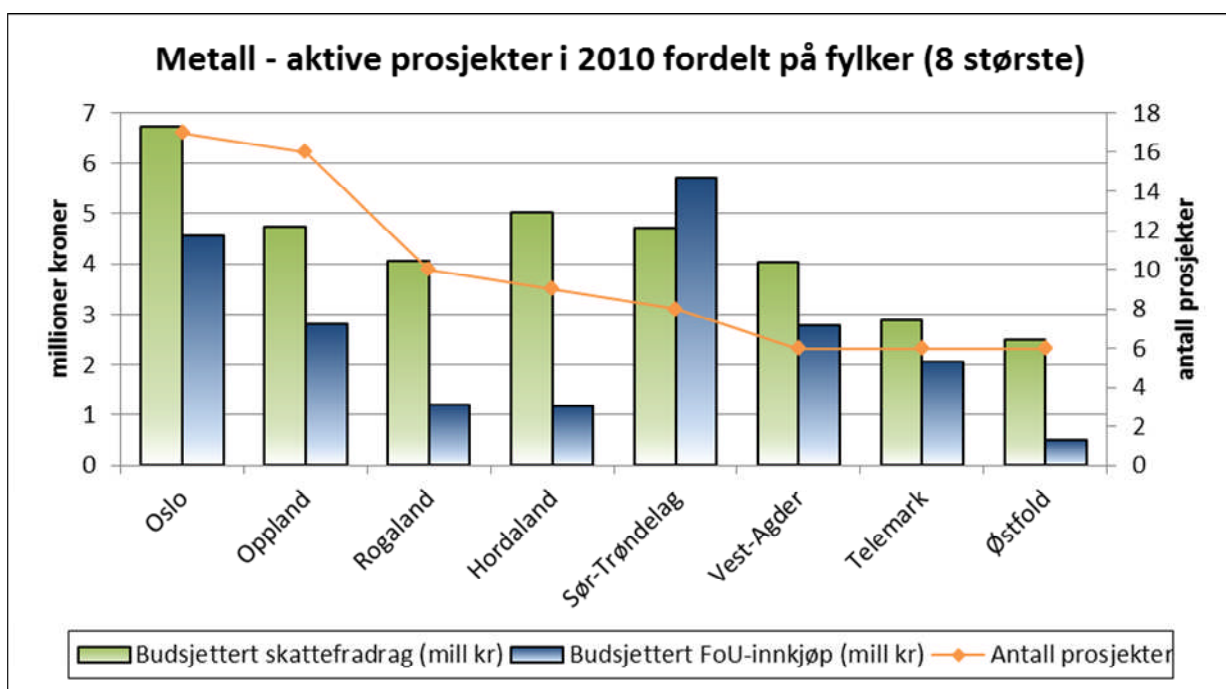
Prosjektene innen sektor Metall kan deles i følgende hovedkategorier:

Metaller og legeringer (35 prosjekter 29%), Materialhåndtering (20 prosjekter 17%), Datastyring og elektronisk instrumentering (16 prosjekter 13%), Produkter for bil og transportutstyr (12 prosjekter 10%), Miljøprosjekter (10 prosjekter 8%). De resterende kan benevnes som gruppe "Annet" (27 prosjekter, 23%). Se figur 4.26.

Figur 4.26: Metall – aktive prosjekter i 2010 fordelt på kategorier.

Oppland med Raufoss-miljøet har sammen med Oslo og Rogaland overtatt som de førende fylker i sektor Metall i SkatteFUNN for 2010. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, som tidligere var de største fylker, har redusert sitt engasjement. Oslos høye aktivitet skyldes for en del at søknadene er registrert på hovedkontorets adresse. Se figur 4.27.

Figur 4.27: Metall – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Tysse Mekaniske Verksted AS: Utvikling av spesialtilhenger for sikker transport og håndtering av stillaser

Tysse Mekaniske Verksted AS har introdusert et helt nytt og egenprodusert produkt som er et stort fremskritt når det gjelder transport og håndtering av stillaser for mindre håndverksbedrifter og for utleie til private. Som et resultat av stillashengeren kan bedriften også levere kanohengere, bygd på samme konsept.

De største utfordringene i prosjektet var for det første å finne den optimale plassering for de forskjellige komponenter, slik at det for utleier og leier er enkelt å få full oversikt over at alt er på plass, slik at når man begynner å montere stillaset har tilgang til alle deler uten først å flytte på noe. For det andre var det en utfordring å

tilpasse en og samme henger til å kunne passe for stillas fra forskjellige fabrikanter. En tredje utfordring var HMS-krav om at alt som plasseres på hengeren skal stoppe mot et fysisk hinder.

For å komme frem til en optimal løsning foregikk utviklingsarbeidet i nært samarbeid med stillasprodusenter og utleiefirmaer.

Stillashengeren er godt mottatt i det norske markedet, og har også vakt interesse i Sverige. Tilhengeren er EU-godkjent, noe som åpner muligheter for salg til flere land. Viktigste kundegrupper er stillasutleiefirma og stillasprodusenter som selger stillas og tilhenger samlet i en pakkøløsning.

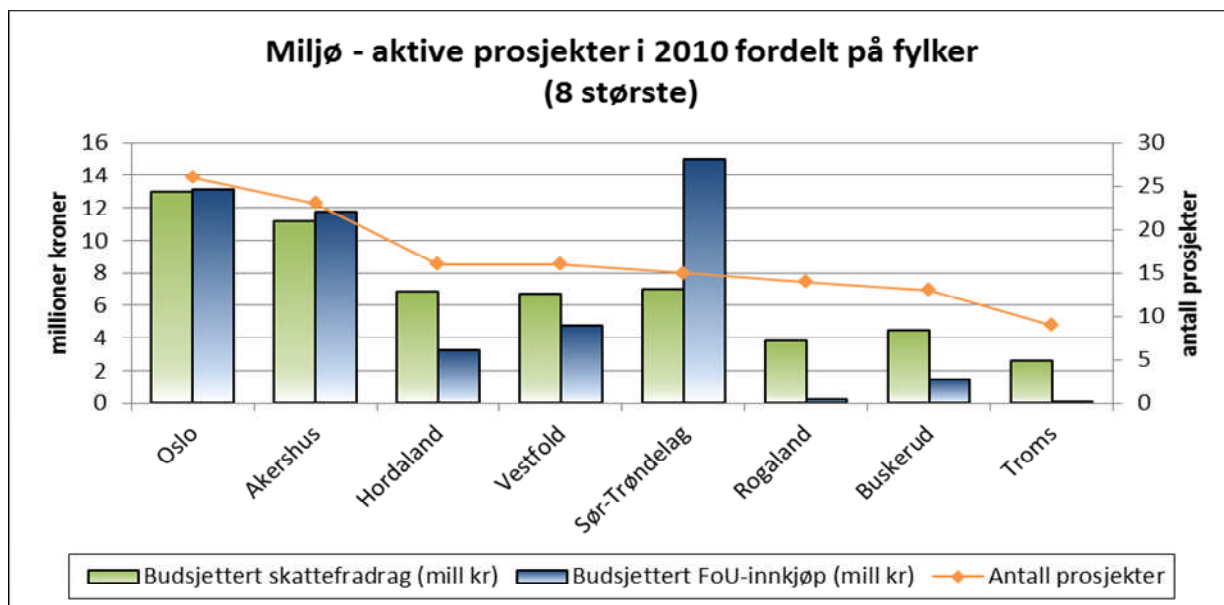
Foto: Tysse Mekaniske Verksted AS.

4.4.11 Miljø

69 nye prosjekter ble godkjent i sektor Miljø i 2010. Dette er en svak økning fra 2009 (66 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 131 millioner kroner, og med et planlagt skattefradrag lik 26 millioner kroner, det vil si en svak økning sett mot budsjetterte tall for 2009 (respektive 126 mill. kr i kostnadsbudsjett og 24 mill. kr i skattefradrag).

I sektor Miljø var det 163 aktive prosjekter i 2010. Dette er samme antall som for 2009 (162 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 405 millioner kroner med et planlagt skattefradrag lik 69 millioner kroner, det vil si en svak økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (respektive 403 mill. kr og 66 mill. kr).

Oslo og Akershus har flest aktive prosjekter (henholdsvis 26 og 23). Deretter kommer Hordaland og Vestfold (16 prosjekter). Se figur 4.28.

Figur 4.28: Miljø – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Miljø kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner tilsvarende 15 millioner kroner i 2010 mot 16 millioner kroner i 2009. Det samlede budsjettet for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var 63 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er en svak økning fra tidligere.

Prosjekter i sektor Miljø har problemstillinger knyttet til flere fagområder, og hvor utvikling av ny miljøteknologi er dominerende.

Det typiske miljøprosjektet i SkatteFUNN har en varighet på 2,5 år.

De siste to årene har gitt en viss økning i budsjetterte kostnader, og dermed også skattefradraget, men vesentlig mindre økning enn for eksempel i energisektoren. Sektor Miljø har dermed en relativt lavere utviklingstakt.

Søkerne og prosjekteierne innen sektorområdet Miljø spenner fra etablerte bedrifter til gründerbedrifter som satser på en kreativ idé, og patentering, bekreftelse og dokumentering av idéen med SkatteFUNN-støtte. Bedrifter innenfor sektoren er typiske SMB. I ny forskrift for SkatteFUNN er det lagt opp til støtte av eksperimentell produksjon og prøving av varer, tjenester eller produksjonsprosesser, og til utvikling av kommersielt anvendelige prototyper og forsøksprosjekter på bestemte vilkår, og dette er aktuelt for denne sektoren.

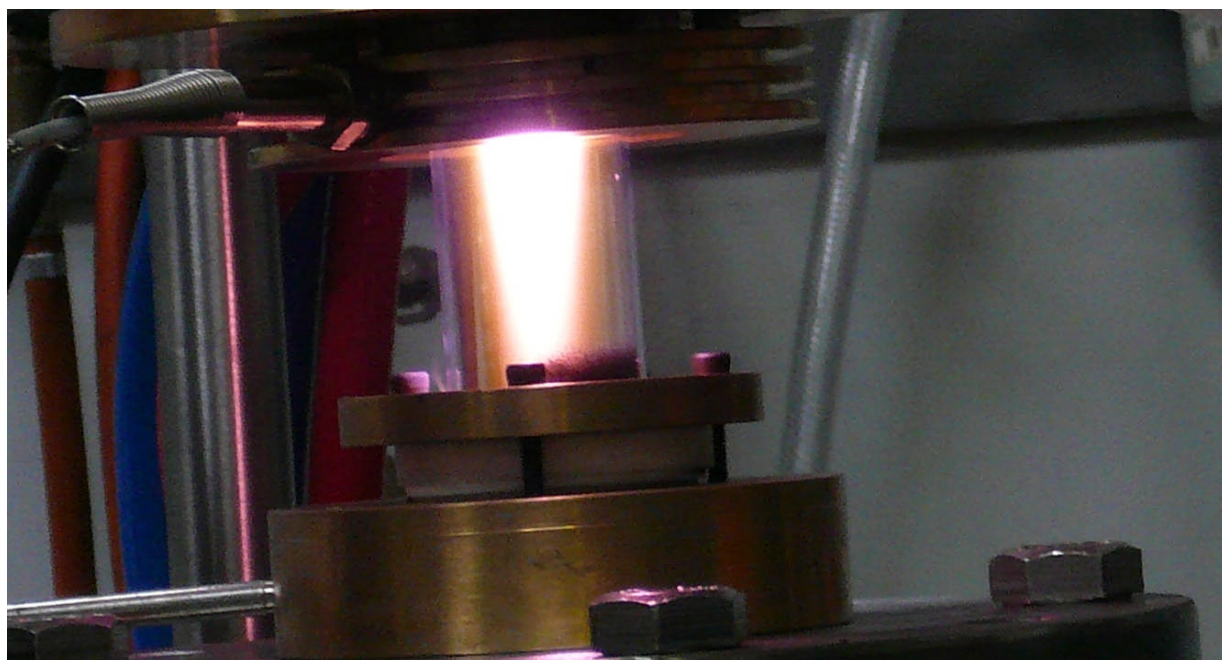
GasPlas AS: Kaldplasmareaktor

Ved å gå veien om kald plasma kan naturgass splittes til hydrogen og karbon - effektivt og uten CO₂-utslipp. GasPlas' reaktor er kjernen i et system som kan løse hovedutfordringene i overgangen til hydrogensamfunnet: klimavennlig produksjon, transport og lagring av drivstoffet. Reaktoren er like effektiv i både liten og stor skala, og kan kobles direkte på eksisterende infrastruktur for naturgass.

Biproduktet er karbon i pulverform - et verdifullt råstoff i seg selv, som kan selges i mange markeder. Karbon som råstoff forekommer normalt sett som grafitt eller diamant eller andre komplekse karbonstrukturer. Karbonnanorør er en ny og interessant anvendelse. I tillegg kan karbon anvendes som anodemateriale.

Prosjektet har resultert i utviklingen av en fungerende lab-skala reaktor, interesse fra tunge industrielle aktører, 2 innsendte patent-søknader, og 1 patentsøknad som er klar for innsending i 2011.

Hydrogen har lenge vært sett på som fremtidens drivstoff, og kjøretøyer drevet av brenselceller er for lengst utviklet. GasPlas' teknologi åpner for desentralisert, miljøvennlig og kostnadseffektiv produksjon av drivstoffet. Reaktoren har dessuten potensiale for industriell produksjon av karbonprodukter rimeligere enn eksisterende teknologier, samtidig som den produserer hydrogen med nær null-utslipp.

Bildet viser en detalj av reaktoren hvor naturgass, etter å ha blitt kort bestrålt med mikrobølger, kommer ut av plasma-fase, og går over til karbonpulver og hydrogen. Foto: GasPlas AS.

4.4.12 Petroleum/Olje og gass

171 **nye** prosjekter ble godkjent i sektor Petroleum i 2010. Dette er en nedgang fra 2009 (201 nye prosjekter i 2009). De nye prosjektene har et samlet kostnadsbudsjett på 565 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, noe som er en nedgang i forhold til budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (593 millioner kroner for nye prosjekter i 2009).

I sektor Petroleum var det 381 **aktive** prosjekter i 2010, som er på linje med antall aktive i 2009 (384). De aktive prosjektene har et samlet kostnadsbudsjett på 1288 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, som er en økning i forhold til budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (1133). Tabellen med nøkkeltall viser at gjennomsnittlig prosjektvolum har økt i 2010 sammenlignet med 2009.

Nøkkeltall for sektor Petroleum (tall for 2009 i parentes)

	Antall	Antall Industriell forskningsprosjekter	Kostnadsbudsjett for 2010 (mill. kr)	Forventet skattefradrag i 2010 (mill. kr)	Gjennomsnittlig prosjektvolum i 2010 (mill. kr)
Nye i 2010	171 (201)	26 (18)	565 (593)	95 (96)	3.30 (2.95)
Aktive i 2010	381 (384)	49 (33)	1288 (1133)	211 (178)	3.38 (2.95)

Fordi det var en stor økning i antall nye prosjekter i 2009 sammenlignet med 2008, og mange av disse videreføres i 2010, ble nedgangen i antall aktive prosjekter i 2010 liten sammenlignet med 2009.

141 av de aktive og 64 av de nye prosjektene har budsjettert med innkjøpt FoU i 2010 for henholdsvis 197 og 101 millioner kroner.

Gjennomsnittlig godkjenningssperiode for de aktive prosjektene i 2010 var 2,4 år. 37 prosjekter fikk innvilget ett års forlengelse for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Gjennomsnittlig budsjettert prosjektvolum for de nye prosjektene var 8,82 millioner kroner for hele prosjektperioden. Totalt blir prosjektvolumet for disse prosjektene er 1508 millioner kroner for perioden 2010-2013, med tilhørende budsjettert skattefradrag 247 millioner kroner.

Prosjektene er sortert etter følgende tema:

- Miljøteknologi
- Leting og reservoarkarakterisering
- Økt utvinning
- Boring og brønn
- Integreerte operasjoner og sanntids reservoarstyring
- Undervannsprosessering og transport
- Dypvanns og undervanns produksjonsteknologi
- Gassteknologi
- Produksjonsutstyr
- Tjenester

- HMS
- Annet

De 8 første temaene korresponderer noenlunde med OG21 tidligere prioriteringer, men litt mindre spisset. 73% av de aktive og 74% de nye er innenfor OG21s tidligere prioriteringer. Tilsvarende tall for 2009 var henholdsvis 71% og 73%.

De fleste prosjektene og de største budsjetterte kostnadene fins innenfor tema boring og brønn. Dette gjelder både for de aktive og de nye. Det er også store budsjetterte kostnader innenfor leting og reservoarkarakterisering, mens antall prosjekter er vesentlig lavere.

Blant de bedrifter som har aktive prosjekter er det 111 som er stiftet etter 2005 (dette inkluderer datterselskaper av etablerte bedrifter). Disse nye bedriftene har til sammen 124 prosjekter med et budsjettert kostnadsvolum på 522 millioner kroner og forventet skattefradrag 86 millioner kroner i 2010. 20 av prosjektene er klassifisert som industriell forskning.

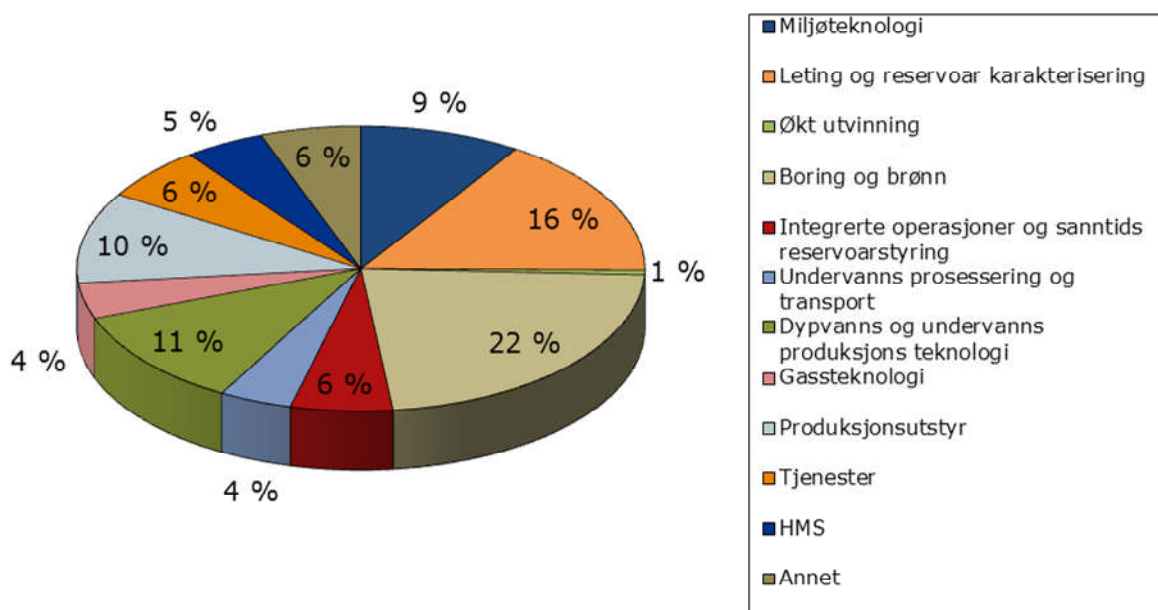
9 av de 381 aktive prosjektene har kvinnelig daglig leder, 3 av disse var nye i 2010.

Det er klart flest petroleumsprosjekter i Rogaland, det gjelder både aktive og nye. Deretter følger Hordaland og Sør-Trøndelag. Det er ingen aktive petroleumsprosjekter i Oppland og Finnmark, og ingen nye i Aust-Agder, Hedmark og Troms.

Oversikt over antall nye godkjente prosjekter de siste 6 årene viser at andelen godkjente prosjekter i sektor Petroleum er stabil i området 10-12%, og sektoren er hvert år blant de største i SkatteFUNN.

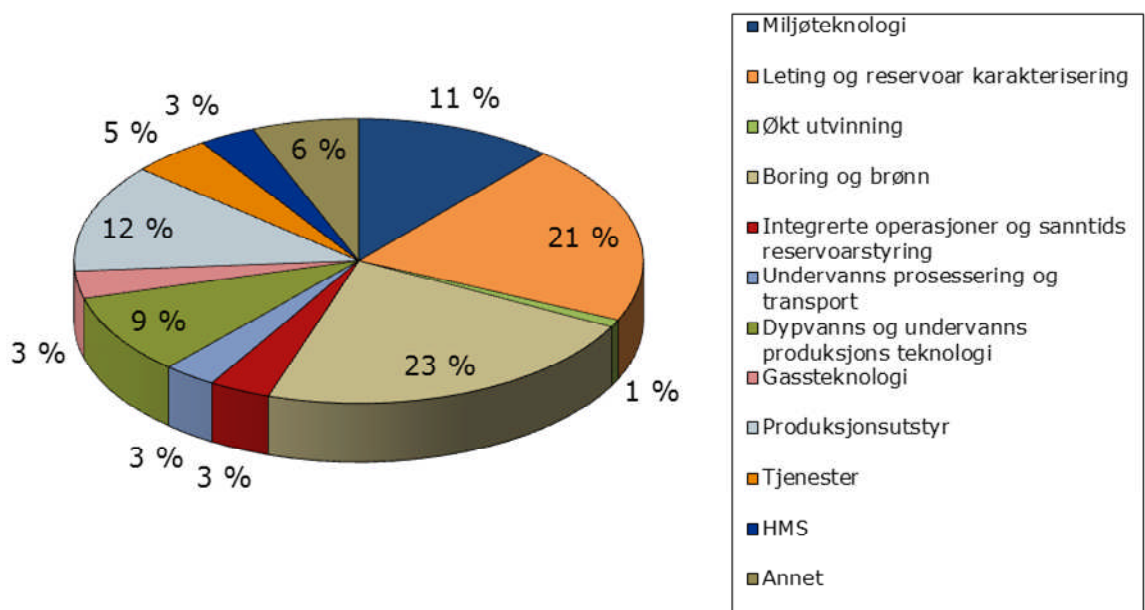
År	Totalt	Petroleum	Andel
2005	2219	230	10,4 %
2006	1796	183	10,2 %
2007	1530	184	12,0 %
2008	1573	154	9,8 %
2009	1596	201	12,6 %
2010	1608	171	10,6 %

Budsjettert kostnadsvolum i 2010 for aktive prosjekter fordelt på tematiske prioriteringer - totalt 1288 MNOK

Figur 4.29: Budsjettert kostnadsvolum i 2010 for aktive prosjekter fordelt på tematiske prioriteringer – totalt 1288 MNOK.

Budsjettert kostnadsvolum i 2010 for nye prosjekter fordelt på tematiske prioriteringer - totalt 563 MNOK

Figur 4.30: Budsjettert kostnadsvolum i 2010 for nye prosjekter fordelt på tematiske prioriteringer – totalt 563 MNOK.

Aktive i 2010, temasortert (alle budsjettall i MNOK)

Tema	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Antall med innkjøpt FoU	Innkjøpt FoU-tjenester i 2010	Budsjettert kostnad i 2010	Forventet skattefradrag i 2010
Miljøteknologi	43	6	16	14,1	118,4	20,1
Leting og reservoarkarakterisering	39	10	13	56,7	205,6	32,9
Økt utvinning	4	0	1	0,2	7,1	1,5
Boring og brønn	66	8	26	51,4	289,7	45,5
Integrerte operasjoner og sanntids reservoarstyring	20	2	5	3,3	74,9	12,0
Undervannsprosessering og transport	21	2	12	17,1	53,4	8,1
Dypvanns og undervanns produksjonsteknologi	50	2	12	5,5	143,4	23,7
Gassteknologi	14	4	8	9,2	52,8	7,5
Produksjonsutstyr	53	9	16	16,3	133,7	24,9
Tjenester	23	2	6	1,7	76,9	11,5
HMS	18	2	11	14,8	58,9	9,4
Annet	30	2	15	6,7	73,8	13,9
Sum	381	49	141	196,9	1288,4	211,0

Nye i 2010, temasortert (alle budsjettall i MNOK)

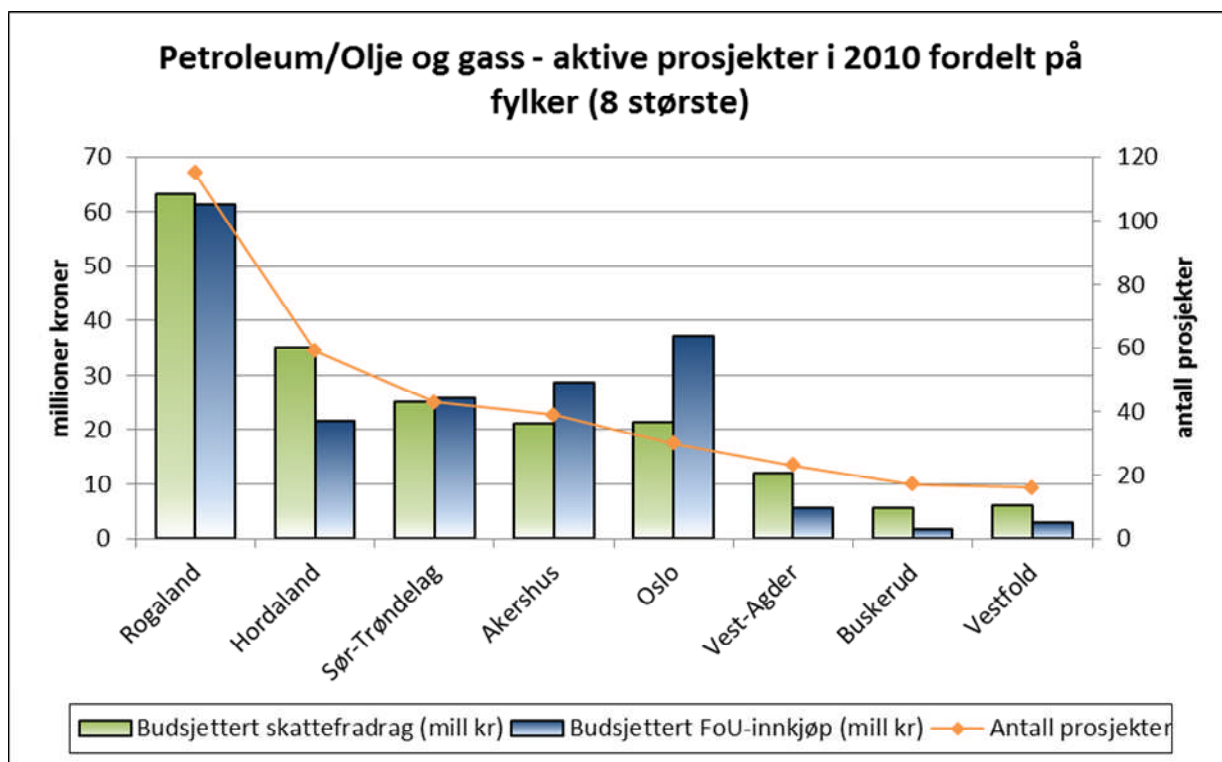
Tema	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Antall med innkjøpt FoU	Innkjøpt FoU-tjenester i 2010	Budsjettert kostnad i 2010	Forventet skattefradrag i 2010
Miljøteknologi	22	3	7	6,3	66,3	10,5
Leting og reservoarkarakterisering	20	6	9	43,1	115,8	17,6
Økt utvinning	3	0	1	0,2	4,8	0,9
Boring og brønn	26	5	12	27,9	122,7	20,6
Integrerte operasjoner og sanntids reservoarstyring	8	0	0	0,0	19,6	4,2
Undervannsprosessering og transport	11	0	5	1,9	17,0	3,2
Dypvanns og undervanns produksjonsteknologi	19	1	5	1,5	51,5	7,8
Gassteknologi	6	2	4	3,5	17,5	3,3
Produksjonsutstyr	29	5	10	6,9	69,9	13,5
Tjenester	9	2	1	0,7	25,6	3,6
HMS	5	1	3	7,0	18,0	2,9
Annet	13	1	8	2,4	34,3	6,2
Sum	171	26	65	101,4	563,0	94,5

Aktive i 2010, fylkessortert (alle budsjettall i MNOK)

Fylke	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Antall med innkjøpt FoU	Innkjøpt FoU-tjenester i 2010	Budsjettert kostnad i 2010	Forventet skattefradrag i 2010
Akershus	39	2	15	28,7	136,7	21,0
Aust-Agder	1	0	1	0,2	1,5	0,3
Buskerud	17	0	5	1,8	42,2	5,7
Hedmark	1	0	0	0,0	0,4	0,1
Hordaland	59	4	29	21,7	214,9	35,0
Møre og Romsdal	11	0	5	0,5	21,4	3,7
Nordland	7	1	3	1,8	22,7	4,4
Nord-Trøndelag	2	0	1	0,0	2,0	0,4
Oslo	30	4	15	37,2	131,4	21,4
Rogaland	115	18	34	61,3	391,2	63,2
Sogn og Fjordane	3	1	1	8,4	19,7	4,9
Sør-Trøndelag	43	16	16	25,9	157,8	25,2
Telemark	7	0	1	0,9	12,7	2,5
Troms	2	0	1	0,1	5,1	1,2
Vest-Agder	23	1	9	5,7	68,8	12,1
Vestfold	16	2	5	2,8	40,4	6,1
Østfold	5	0	0	0,0	19,7	3,8
Sum	381	49	141	196,9	1288,4	211,0

Nye i 2010, fylkessortert (alle budsjettall i MNOK)

Fylke	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Antall med innkjøpt FoU	Innkjøpt FoU-tjenester i 2010	Budsjettert kostnad i 2010	Forventet skattefradrag i 2010
Akershus	12	1	5	4,4	36,2	6,5
Aust-Agder	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Buskerud	6	0	3	0,9	15,2	2,5
Hedmark	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Hordaland	37	2	17	11,0	126,7	20,7
Møre og Romsdal	6	0	4	0,5	12,9	2,2
Nordland	2	0	1	0,1	4,9	0,9
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,0	1,8	0,4
Oslo	10	1	5	27,4	56,0	8,7
Rogaland	58	10	16	32,6	189,9	31,8
Sogn og Fjordane	1	0	0	0,0	2,9	0,9
Sør-Trøndelag	22	9	6	20,0	71,4	12,1
Telemark	4	0	1	0,9	6,9	1,4
Troms	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Vest-Agder	4	1	2	1,0	16,3	2,2
Vestfold	6	2	4	2,8	18,9	3,6
Østfold	2	0	0	0,0	2,9	0,6
Sum	171	26	65	101,4	563,0	94,5

Figur 4.31: Petroleum/Olje og gass – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Clayton Scandinavia AS: System for oppvarming av oljeemulsjon under oljeoppsamlingsoperasjoner uten at mannskap må gå inn i tankene

Norsk Oljevernforening For Operatørselskap (NOFO) utarbeider krav til fartøyer som opererer på norsk sokkel. Clayton Scandinavia har gjennomført et utviklingsprosjekt knyttet til kravene om minimum tankkapasitet for oppsamling av oljeemulsjoner i tilfelle oljesøl, samt sikkerhet for de ansatte i forbindelse med montering og demontering av tankvarmingsssystemet.

I det nye systemet er injeksjonsdysene montert på tanklukenes utside i stand-by mode og på innsiden ved beredskap. Det unike med systemet er virkningen og konstruksjonen av dysene som har en ejektorvirkning. Dette gjør at blandingen av olje og vann blir satt i sirkulasjon ved at det dannes et undertrykk bak dysene, og man oppnår å få en optimal varmeoverføring til olje-emulsjonen.

Tanklukene kan åpnes fra utsiden av tankene, noe som gjør at personell ikke behøver å gå inn i tankene ved montering og demontering av tankvarmingsutstyret.

Systemet er raskt og enkelt å ta i bruk av operatøren i en beredskapssituasjon.

I forbindelse med det sterkt økende fokuset på miljøkrav, ser Clayton Scandinavia at kravet til slikt utstyr vil gjøre seg gjeldende i stadig flere deler av verden. De forventer derfor å fortsette å være en betydelig aktør innen levering av denne type utstyr.

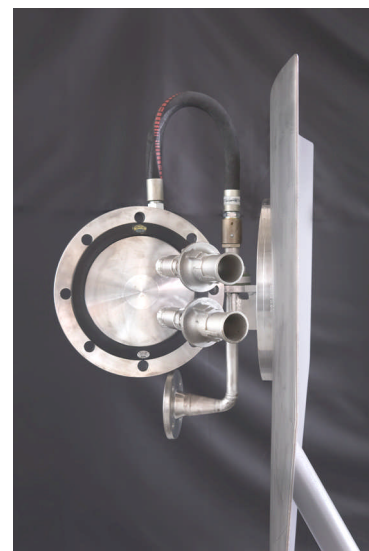

Foto: Clayton Scandinavia AS.

4.4.13 Reiseliv/Turisme

Nye Prosjekter

14 nye prosjekter ble godkjent i sektor Reiseliv/Turisme i 2010. Dette er en liten økning fra 2009 (10 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 34 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, et tall som er vesentlig høyere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (13,7 millioner kroner).

Aktive prosjekter

I sektor Reiseliv/Turisme var det 23 aktive prosjekter i 2010. Dette er stabilt sett mot tall fra 2009 (26 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 48,4 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (34,1 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2010 estimeres til 7,9 millioner kroner for prosjekter i sektor Reiseliv/Turisme.

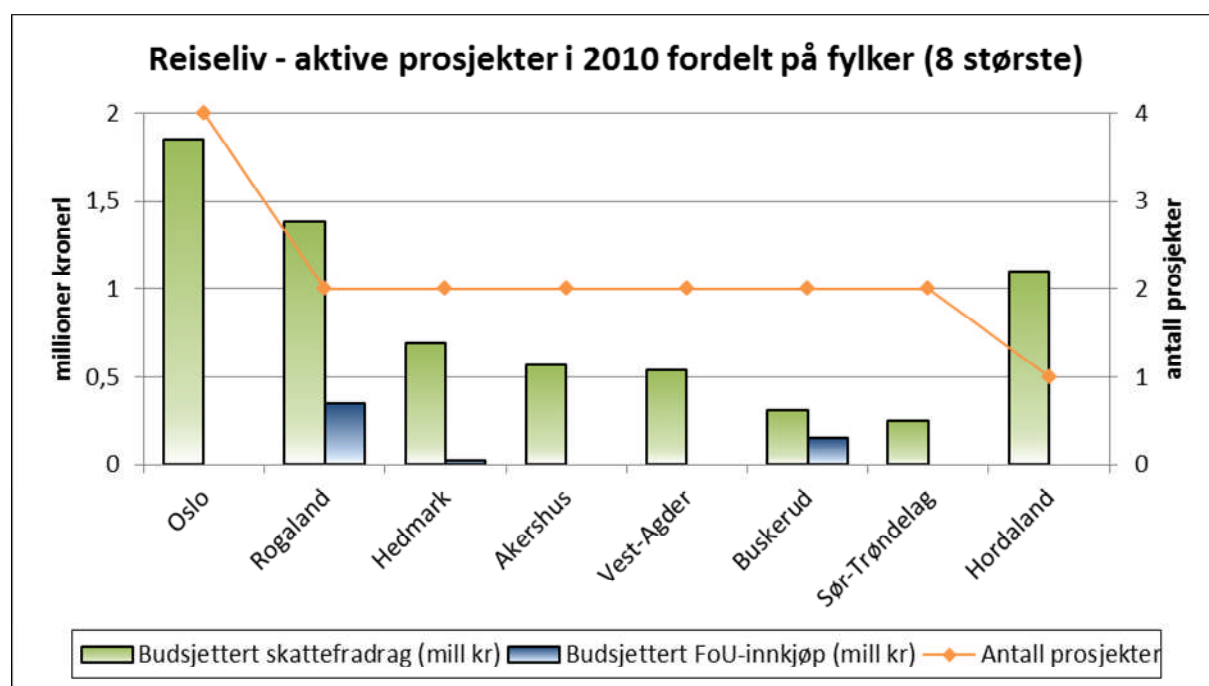
Innkjøp av FoU-tjenester

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Reiseliv/Turisme i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner; 8 av 23 prosjekter oppgir at prosjektet gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne type. Reiselivsprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 i underkant av 0,9 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2009-prosjektene i sektoren var noe høyere (1,1 millioner kroner).

Fylkesvis fordeling

Reiselivsprosjektene er jevnt fordelt utover i Norges fylker. Oslo hadde flest aktive prosjekter relatert til reiseliv i 2010 (4 prosjekter). Aust-Agder, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Østfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2010.

Figur 4.32 viser fylkesvis fordeling av aktive prosjekter med budsjetterte prosjekt-kostnader, estimert skattefradrag og budsjettert innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon.

Figur 4.32: Reiseliv – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

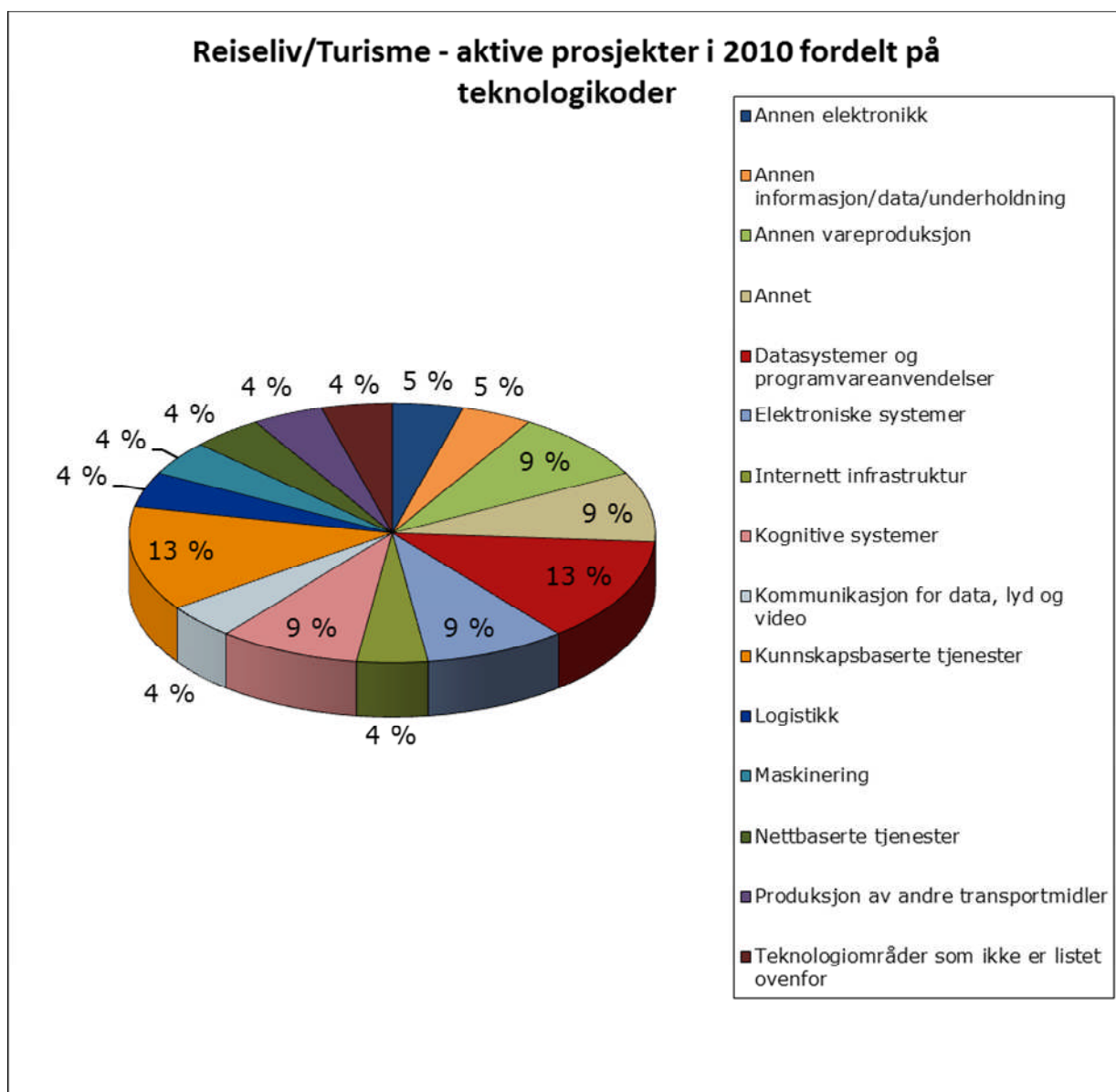
Prosjektvarighet

Det typiske Reiselivsprosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,4 år. 1 prosjekt i sektor Reiseliv/Turisme ble innvilget forlenget godkjenningsperiode for 2010.

Prosjektene temaer

Reiselivsnæringene er opptatt av interaktivitet med sine kunder nasjonalt og internasjonalt. Nær samtlige prosjekter i SkatteFUNNs reiselivsportefølje for 2010 handler om å utvikle bedre, morsommere og mer effektive systemer for å oppnå dette. Opplevelse, eventyr, aktivitet, mat, kunnskap, læring og trygghet er stikkord som inngår i problemstillingene.

Figur 4.33 viser antall aktive prosjekter fordelt på teknologikoder.

Figur 4.33: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologikoder.

NaviGuiding AS: Digitale informasjonstjenester til den søkende turist

Nå kan man snart ha en egen personlig guide med seg i bilen på ferieturen, i alle fall en digital en. – Teknologien lanseres også på smarttelefoner og lesebrett, og er tilgjengelig for alle, sier Belinda Andersen, daglig leder i Tromsø-selskapet NaviGuiding AS. Dagens turister er i større grad enn tidligere ute etter kulturell kunnskap når de reiser. Å tilrettelegge for at de kan hente ønsket informasjon ved et tastetrykk, når de når et interessepunkt ved destinasjonen, er en fremtidsorientert løsning. Målet for NaviGuiding er å utvikle en spydspiss for automatiserte guidetjenester, med Troms fylke som pilotdestinasjon.

Drivere for SkatteFUNN-prosjektet *TromsResort GPS Tourist Routes* er en økning i antall løsninger hvor bruk av GPS teknologi er integrert. NaviGuiding ønsker å utvikle teknologisk utstyr på et høyt nivå, som gir en god kundeopplevelse i en kombinasjon med NaviGuidings GPS og blåtannteknologi. Bedriften håper å kunne tilby en kostnadseffektiv guidetjeneste 24 timer i døgnet, 365 dager i året, og på flere språk. For turisten vil dette bety en tilgjengelig og individuelt tilpasset guidetjeneste og dermed merverdi til reisen. For turoperatører vil digital guiding redusere kostnader og gi bedre fleksibilitet. For reiselivsdestinasjoner langs guidede ruter vil det bli lettere å “sette seg selv på kartet” gjennom attraksjoner og opplevelser, og dermed oppnå økt etterspørsel.

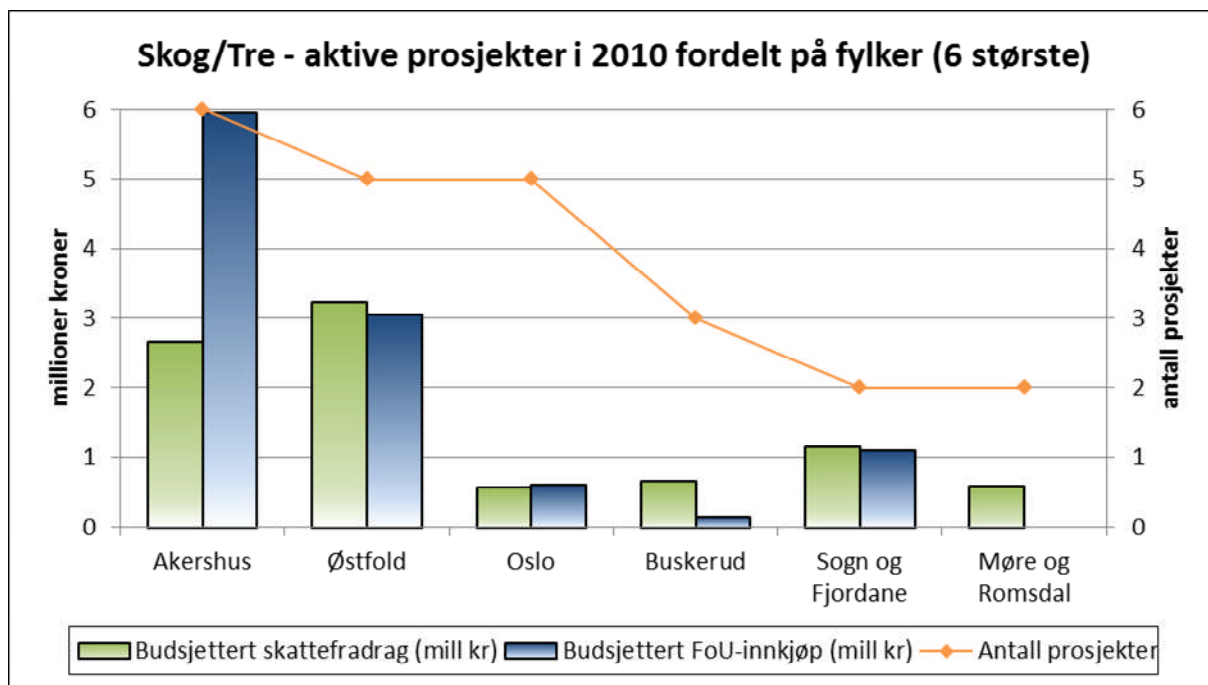
Fornøyde prosjektansvarlige foran Ishavskatedralen i Tromsø. Gjennom GPS guiding får de historien om Ishavskatedralen både på smarttelefon og lesebrett. Foto: NaviGuiding AS.

4.4.14 Skog/Tre

Innen sektor Skog og Tre var det i 2010 i alt 36 aktive prosjekter. Av disse var 15 nye, en nedgang på 5 i forhold til 2009. Aktive prosjekter innen sektoren hadde budsjetterte kostnader på totalt på ca. 64 millioner kroner, med budsjettert skattefradrag på ca. 10,9 millioner kroner. På grunn av at mange prosjekter ble avsluttet i 2009 og ikke ble kompensert av en tilsvarende tilgang på nye i 2010, viste antallet aktive prosjekter ved utgangen av 2010 en nedgang på 16,

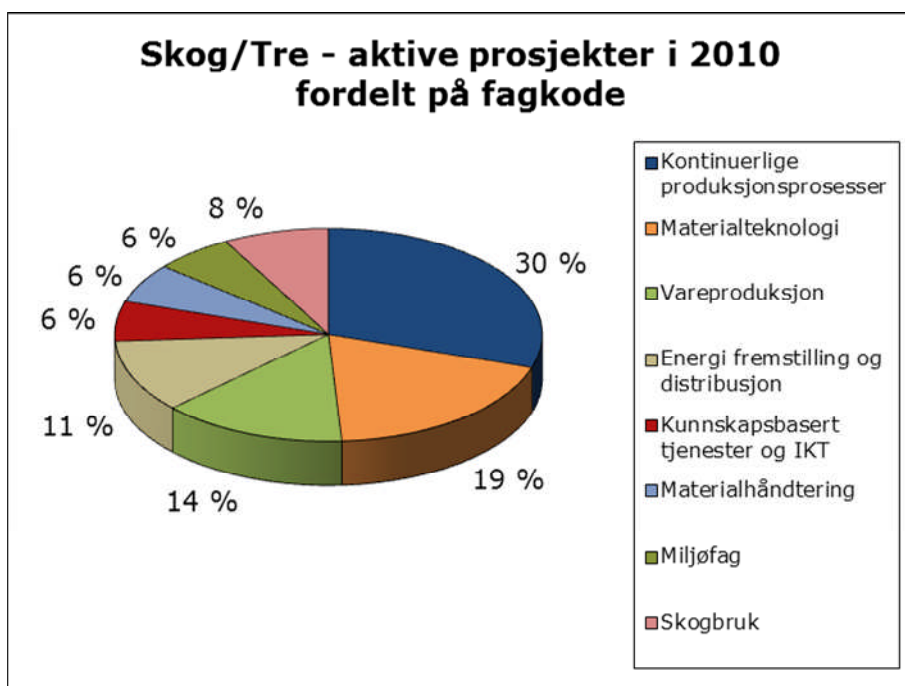
dvs. ca. 11%. Innkjøp av FoU-tjenester var i 2010 på ca. 12,5 millioner kroner. Det betyr at bedriftene brukte mer penger på å kjøpe FoU-tjenester enn de forventer å få i skattefradrag.

Fordelingen av antall prosjekter på fylkene er jevnere enn tidligere. Bare 4 fylker peker seg ut med hensyn til antall prosjekter. Østfold og Akershus skiller seg ut med forholdsvis høye kostnader per prosjekt og skattefradrag, noe som kan tilskrives enkelte større prosjekter. Se figur 4.34.

Figur 4.34: Skog/Tre – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (6 største).

I fordelingen av prosjekter på fag/tema/emner, har prosjekter rettet mot økt produksjonseffektivitet hatt en relativ fremgang. For de andre temaene har 2010 ikke bydd på særlige forskyninger i noen retning. Se figur 4.35.

Figur 4.35: Skog/Tre – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fagkode.

Norsk Wax AS: Beskyttelse av skogsplanter med voks

Miljøvennlig skogsdrift er i frammarsj. Det skal ikke gis flere dispensasjoner for å bruke insektisider mot snutebilleangrep ved nyplanting. Det er derfor behov for et miljøvennlig alternativ mot de dødelige gnagende billene. Problemstillingen er mest aktuell i Sverige hvor det plantes 350 millioner skogsplanter årlig, men snutebiller er også et norsk problem.

Norsk Wax AS har jobbet i mange år med å lage en voks som pålegges nedre del av planten og lager en beskyttende fysisk hindring mot billen. Voksens egenskaper er utviklet slik at den kan følge plantens tykkelsesvekst første året etter utplanting. Observasjoner våren 2011 viser at den nye vokstypen som satt godt på planten i fjor sommer, har klart vinteren og vil beskytte planten også andre sommer etter utplanting.

Mange ulike problemstillinger inngår i utviklingsarbeidet. For å kunne studere plantens tilvekst og toleransegrenser ved voksbehandling, har bedriften jobbet sammen med Fytotronen ved Universitetet i Oslo. Nyere kunnskap viser at ved å tilføre voksen et hvitt pigment, vil temperaturøkning i planten som følge av soloppvarming, reduseres. Ved utviklingen av voks-metodikken har bedriften hatt nytte av sine erfaringer som leverandører av voks til produksjon av drueplanter. Nå gjenstår det å utvikle maskiner som kan påføre voksen i planteskolene. Lykkes bedriften med dette, er et stort internasjonalt marked tilgjengelig.

Vekstforsøk i fytotronen, UIO. Foto: Aud Berglen Eriksen.

4.4.15 Transport

Nye prosjekter

61 nye prosjekter ble godkjent i sektor Transport i 2010. Dette er en økning fra 2009 (40 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på cirka 198 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, noe som er vesentlig høyere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (69,8 millioner kroner).

Aktive prosjekter

I sektor Transport var det 112 aktive prosjekter i 2010. Dette er flere enn det var i 2009 (91 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 297 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, og dette er en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (197 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2010 estimeres til 46,5 millioner kroner for prosjekter i sektor Transport.

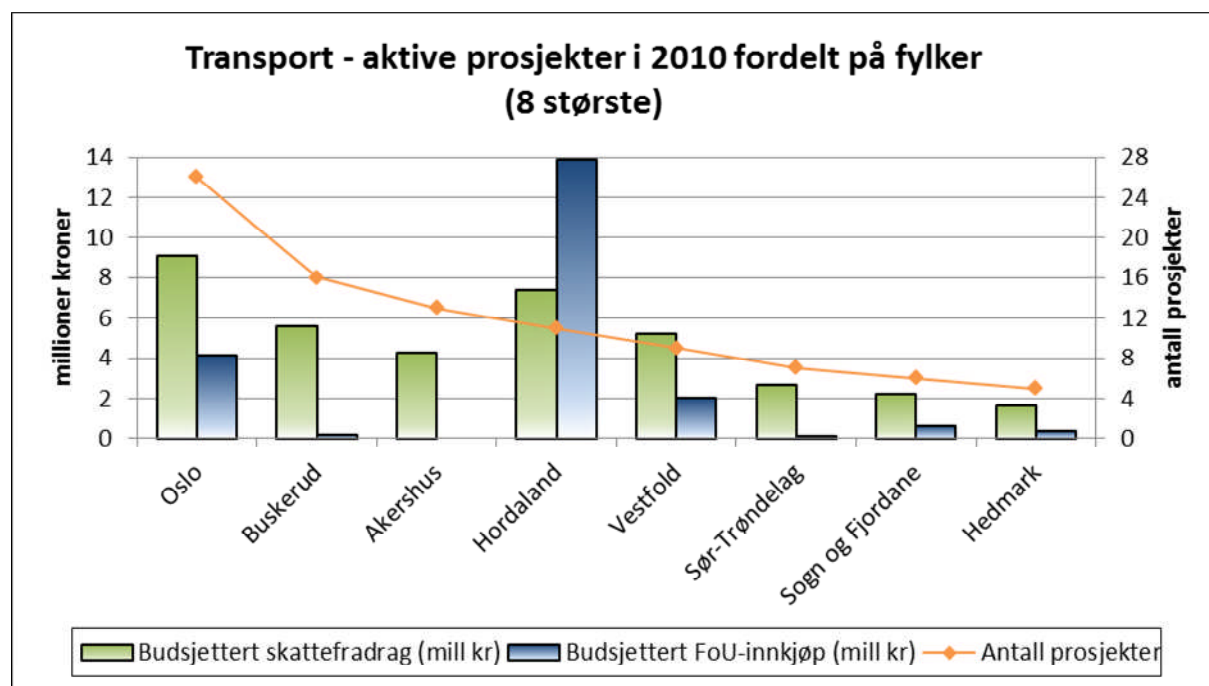
Innkjøp av FoU-tjenester

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Transport i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner; 22 av 112 prosjekter oppgir at prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne type. Transportprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 i overkant av 27 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2009-prosjektene i sektoren var lavere (18,4 millioner kroner).

Fylkesvis fordeling

Som i 2009 var det også i 2010 flest prosjekter fra hovedstaden i sektor Transport. Oslo (26 prosjekter), Buskerud (16 prosjekter) og Akershus (13 prosjekter) bidrar til om lag halvparten av aktiv prosjektportefølje. Finnmark og Vest-Agder hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2010.

Figur 4.36 viser fylkesvis fordeling av antall aktive prosjekter i 2010 med budsjetterte prosjektkostnader, estimert skattefradrag og budsjettert innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon.

Figur 4.36: Transport – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

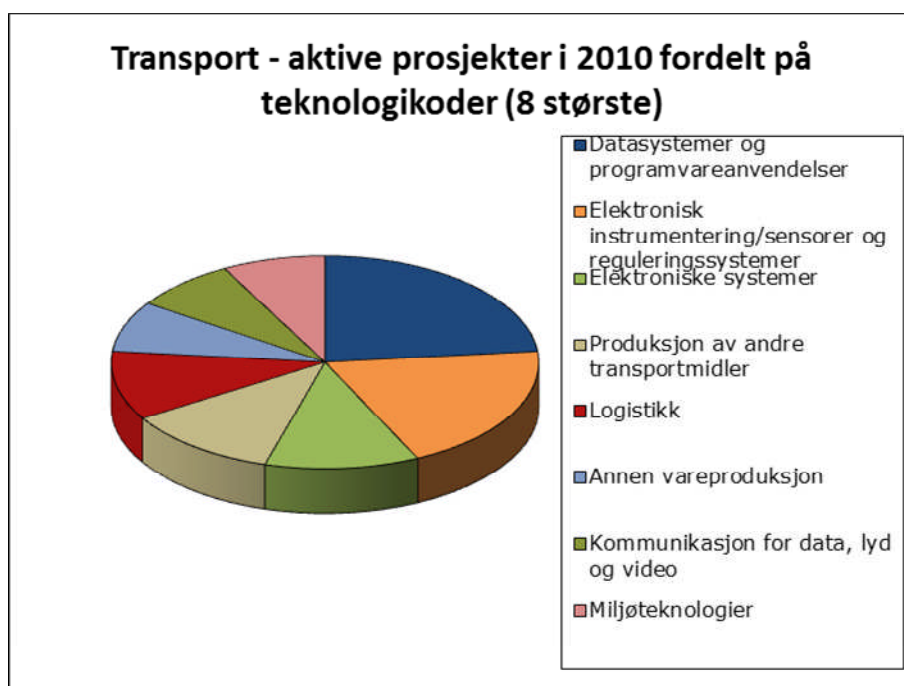
Prosjektvarighet

Det typiske Transportprosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,5 år. 4 prosjekter i sektor Transport ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010.

Prosjektene temaer

Bedre batteriteknologi for elektriske biler, trygg trafikkavvikling, bedre trafikkflyt og kollektiv samkjøring er noen av mange problemstillinger som transportprosjekter i SkatteFUNN søker løsninger for.

Figur 4.37 viser antall aktive prosjekter fordelt på teknologikoder.

Figur 4.37: Transport – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologikoder (8 største).

Q-Free ASA: GNSS-basert veiavgift

Trønderselskapet Q-Free ASA er i dag en verdensledende leverandør av teknologi for innkreving av bompenger. Historien om internasjonal suksess startet med en henvendelse i 1986 fra nystartede Trøndelag Bomveiselskap og Statens vegvesen, som jobbet med finansiering av den planlagte motorveien inn til Trondheim. Det fantes ikke anvendelig teknologi i Norge da og Micro Design, som Q-Free het den gangen, begynte utviklingsarbeidet som i dag bærer økonomiske frukter for bedriften. Q-Free har siden 2002 brukt SkatteFUNN som en systematisk del av sin forskningsvirksomhet for å finne nye løsninger innen systemer for pålitelig, sikker og trygg betaling av veiavgift. I det siste prosjektet støttet av SkatteFUNN har fokus vært FoU-arbeid for å finne gode løsninger for pålitelighet i veiprisingssystemer som baserer seg på GPS posisjonering. Herunder dataintegritet, resistens mot signalmanipulasjon og posisjoneringsnøyaktighet i områder med dårlig GPS-dekning som storbyer med tett bebyggelse.

Foto: Q-Free ASA.

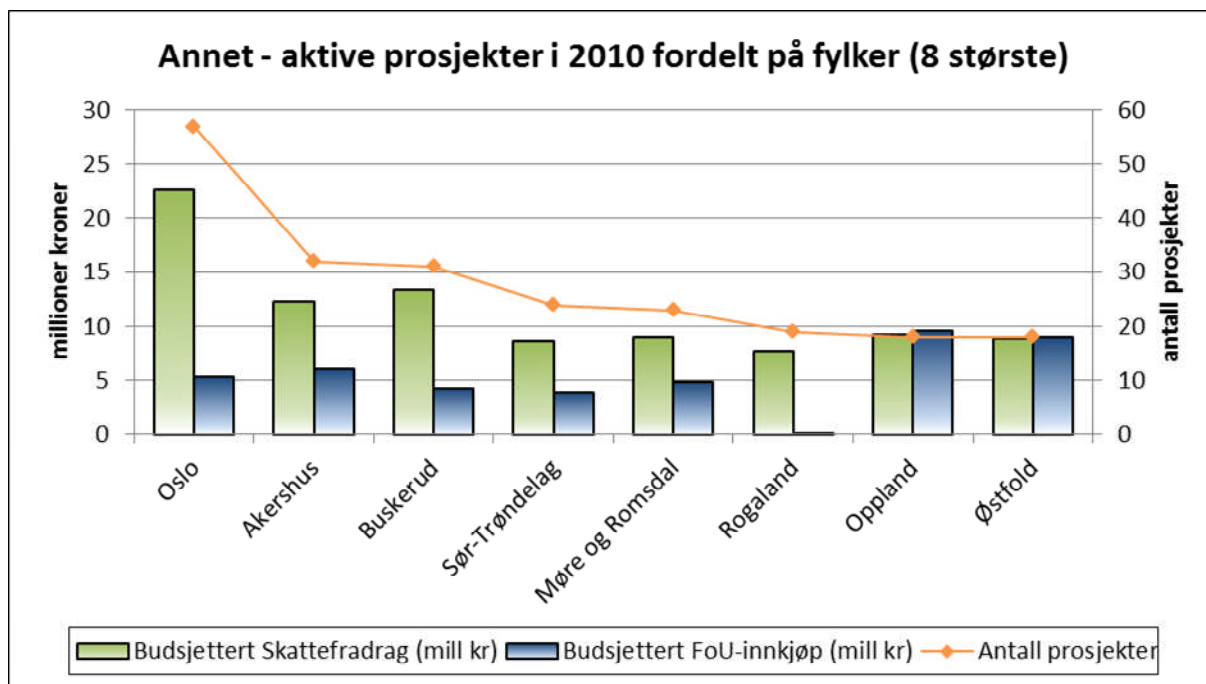

4.4.16 Annet

102 **nye** prosjekter ble godkjent i sektor Annet i 2010. Dette er en nedgang fra 2009 (150). De nye prosjektene i sektoen hadde et samlet kostnadsbudsjett på 206,1 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en nedgang sammenlignet med budsjetterte tall for nye prosjekter i 2009 (310 millioner kroner)

I sektor Annet var det 299 **aktive** prosjekter i 2010. Dette er en nedgang fra 2009 (333). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 662,9 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2010, en nedgang sammenlignet med budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2009 (716 millioner kroner)

Oslo, Akershus og Buskerud har flest prosjekter (henholdsvis 57, 32 og 31). Deretter følger Sør-Trøndelag (24) og Møre og Romsdal (23). Finnmark har ingen prosjekter, Nord-Trøndelag har 2 og Aust-Agder har 4 prosjekter. Se figur 4.38.

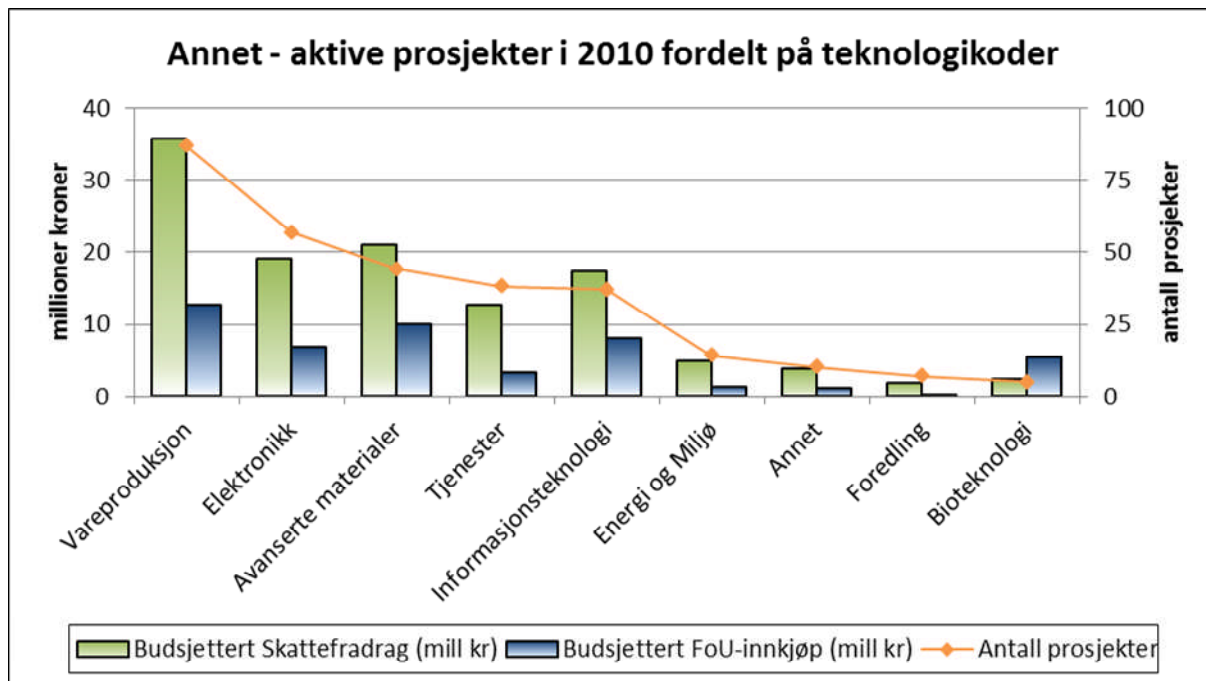
Figur 4.38: Annet – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Annet i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. Annet-prosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2010 48,9 millioner kroner for aktive prosjekter. Dette er en økning sett mot tilsvarende tall fra 2009 (35 millioner kroner).

Det typiske Annet-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,2 år. 32 prosjekter i sektor Annet ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2010, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Prosjekter i sektor Annet fordeler seg på ulike teknologikoder hvor Vareproduksjon beholder posisjonen som den største når det gjelder forventet skattefradrag (30%, opp fra 25% i 2009 og 28% i 2008). Avanserte materialer er nest størst med et forventet skattefradrag på 21 millioner kroner (18%, tilsvarende 18% i 2009) og deretter følger Elektronikk (16%, ned fra 23% i 2009) og Informasjonsteknologi (14%, 15% i 2009).

Andelen prosjekter innen teknologikoden Tjenester, som har hatt en jevnlig økning fra 7% i 2006 til 13% i 2009, faller noe tilbake med en andel på 11% i 2010 (12,7 millioner kroner i forventet skattefradrag). Se figur 4.39.

Figur 4.39: Annet - aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologikoder.

Når det gjelder innkjøp av FoU-tjenester er det først og fremst teknologikodene Bioteknologi, Informasjonsteknologi og Avanserte materialer og Vareproduksjon som benytter seg av dette. I andre teknologikoder i Annet er det mindre slikt samarbeid. 42 av prosjektene i sektor Annet er klassifisert som industrielle *forskningsprosjekter*. 257 av prosjektene klassifiseres som prekompetitive *utviklingsprosjekter*.

Prosjekter i sektor Annet dekker et stort spenn av problemstillinger av både teknologisk og ikke-teknologisk karakter. En rekke bransjer er representert. Under sees et eksempel fra sektoren der innovasjonen skjer i skjæringspunktet mellom menneske og teknologi.

Handicare AS: Gemino - Innovative rullatorer for eldre og bevegelseshemmede

Handicare AS har i dette prosjektet utviklet en ny produktfamilie innen rullatorer for eldre og bevegelseshemmede. Rullatorer har tradisjonelt vært "selve symbolet" på det å bli gammel. Gjennom dette prosjektet har bedriften hatt som ambisjon å utvikle produkter som bryter med denne oppfatningen.

Brukerdrevet innovasjon har stått i sentrum, og resultatet er et nytt produktkonsept med funksjonelt utvidet bruksområde sammenlignet med tradisjonelle rullatorer. Noen viktige utfordringer i prosjektet har vært knyttet til å komme frem til en enkel funksjonalitet for sammenlegging av produktet ved transport, samt individuelle tilpasningsmuligheter for bruker. Sammenføyningsteknikk, materialteknologi og utvikling av funksjonelt tilbehør og design, er andre viktige utfordringer i prosjektet.

Handicare AS betegner prosjektet sitt som en suksess. Flere patenter og designbeskyttelser er allerede innvilget i prosjektet og det forventes flere i fortsettelsen. Produktet har også mottatt de internasjonale designprisene iF Design award 2011 og Red dot award: Product design 2011.

Foto: Handicare AS.

4.5 Tjenester

Tjenesteytelser representerer en stor del av aktiviteten i norsk økonomi. Definisjoner av hva en tjeneste er varierer; enkelt sagt handler det om alle de leveranser bedriftene skaper som ikke er fysiske produkter. Tjenestenes karakter varierer mye; de er mer eller mindre skreddersydd for kunden, de er mer eller mindre kunnskapsintensive, de er mer eller mindre skalerbare (mulighet for stordriftsgevinster), de er i større eller mindre grad knyttet opp til vareproduserende industri, og de er mer eller mindre skjermet for konkurranse nasjonalt og internasjonalt.

SkatteFUNN-ordningen skal støtte utvikling av nye eller forbedrede varer, tjenester og produksjonsmåter, og har siden 2002 hatt prosjekteksempler fra alle kategorier i sin portefølje. En bevisst merking av rene tjenesteprosjekter spesielt, eller prosjekter med et høyt innhold av tjenesteutvikling, har ikke vært i fokus så langt, men SkatteFUNN-sekretariatet jobber med å få på plass en større bevissthet og systemstøtte for å få til dette.

Selv om det ikke finnes gode tall og nyanser for å beskrive tjenesteprosjektene i SkatteFUNN-basen detaljert, finnes det likevel et estimat som forteller *noe*; Bedriftene selv har i forbindelse med søknaden gitt svar på om prosjektet skal resultere i ny eller forbedret tjeneste. Av 3579 aktive prosjekter i 2010 er det 1680 prosjekter som har krysset av for at prosjektet skal resultere i ny eller forbedret tjeneste. I det følgende beskrives disse prosjektene som *tjenesteprosjekter*, selv om mange av disse også skal resultere i en ny vare eller produksjonsmåte i tillegg til tjenesteutviklingen.

Antall prosjekter i SkatteFUNNs sektorer som tradisjonelt defineres som tjenestekategorier er, med unntak av sektor IKT (721 prosjekter), ennå relativt lavt. Eksempler er sektor Transport (112 prosjekter), sektor Administrasjon (87 prosjekter), sektor Kultur/Underholdning (47 prosjekter), sektor Reiseliv/Turisme (23 prosjekter).

Figur 4.40 viser sektorvis fordeling av (1) antall prosjekter der bedriften i søknaden angir at prosjektet skal resultere i ny eller forbedret tjeneste, (2) antall aktive prosjekter i sektor og (3) prosentvis andel tjenesteprosjekter i sektor.

SkatteFUNN-sektor	Antall tjenesteprosjekter	Totalt antall prosjekter i sektor	% Andel tjenesteprosjekter
Administrasjon	60	87	69 %
Annet	124	299	41 %
Bygg/anlegg	62	173	36 %
Helse	127	324	39 %
IKT	459	721	64 %
Jordbruk/Mat	60	180	33 %
Kraft/Energi	96	234	41 %
Kultur/Underholdning	30	47	64 %
Marin/Sjømat	145	380	38 %
Maritim	116	299	39 %
Metall	37	120	31 %
Miljø	75	163	46 %
Petroleum/Olje gass	202	381	53 %
Reiseliv/Turisme	19	23	83 %
Skog/Tre	16	36	44 %
Transport	52	112	46 %
Sum	1680	3579	47 %

Figur 4.40: Andel tjenesteprosjekter per sektor – aktive prosjekter i 2010.

Budsjetterte prosjektkostnader for aktive tjenesteprosjekter i 2010 er i underkant av 5 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag for de samme prosjekter i 2010 er 824, 8 millioner kroner.

280 aktive tjenesteprosjekter i 2010 er klassifisert som industriell forskning (F), og 1400 prosjekter er i kategorien eksperimentell utvikling (U).

537 aktive tjenesteprosjekter har planlagt samarbeid med godkjent FoU-institusjon i løpet av prosjektperioden.

Fylkesvis fordeling av de samme tjenesteprosjektene viser at Sogn og Fjordane (55 prosent), Finnmark (55 prosent), Hedmark (55 prosent), Hordaland (54 prosent), Oslo (54 prosent), Nordland (51 prosent) og Troms (51 prosent) har høyest prosentandel tjenesteprosjekter sett mot aktive prosjekter i 2010.

Figur 4.41 viser fylkesfordeling av (1) antall prosjekter der bedriften i søknaden angir at prosjektet skal resultere i ny eller forbedret tjeneste, (2) antall aktive prosjekter i fylket og (3) prosentvis andel tjenesteprosjekter i fylket.

Fylke	Antall tjenesteprosjekter	Totalt antall prosjekter i fylket	% Andel tjenesteprosjekter
Akershus	168	383	44 %
Aust-Agder	20	59	34 %
Buskerud	66	190	35 %
Finnmark	12	22	55 %
Hedmark	35	64	55 %
Hordaland	182	336	54 %
Møre og Romsdal	94	222	42 %
Nordland	66	130	51 %
Nord-Trøndelag	25	60	42 %
Oppland	38	89	43 %
Oslo	390	716	54 %
Rogaland	164	345	48 %
Sogn og Fjordane	38	68	56 %
Sør-Trøndelag	151	316	48 %
Telemark	31	90	34 %
Troms	52	102	51 %
Vest-Agder	50	103	49 %
Vestfold	62	182	34 %
Østfold	36	102	35 %
Sum	1680	3579	47 %

Figur 4.41: Andel tjenesteprosjekter per fylke – aktive prosjekter i 2010.

TidTilSalgs.no AS: Hjelp til små og store oppgaver

TidTilSalgs.no er et nettsted for gratis formidling av kontakt mellom kjøpere og selgere av tjenester. Hensikten med nettstedet er å tilby en møteplass for de som *har tid* til overs, eksempelvis ungdom, studenter og pensjonister, og de som *ikke har tid* til praktiske gjøremål i hverdagen, typisk travle foreldre, hytteeiere, båteiere, hundeeiere og eldre. Det finnes mange tjenester som tilbyr kontakt mellom kjøpere og tilbydere av profesjonelle tjenester, mens det ikke er noen god systematikk knyttet til tjenester man normalt spør hverandre om som nettopp ”en tjeneste”; små og store ting som å luften en hund, rake løv, være barnevakt, hjelpe med lekser og lignende.

Gjennom SkatteFUNN-prosjektet *Sosiale medier integrering* søker bedriften å finne måter å integrere formidlingstjenesten med sosiale medier, og samtidig ivareta sikkerhet og personvern. Prosjektet byr på mange utfordringer, blant annet knyttet til smidigere overgang mellom ulike aktiviteter på nett, brukeropplevelse, funksjoner og bruk av sosiale medier, mikrobetaling og geotracking. Det er også en utfordring knyttet til allment stor skepsis og tilbakeholdenhet rundt bruk av sosiale medier blant de mer voksne over 50 år. Tjenesten er utelukkende basert på at tilbydere og kjøpere av tjenestene skal nå hverandre på nett, selv om de befinner seg i ulike alderssegmenter, med tilhørende ulike måter å snakke sammen på.

4.6 Forskningsmeldingens teknologiområder

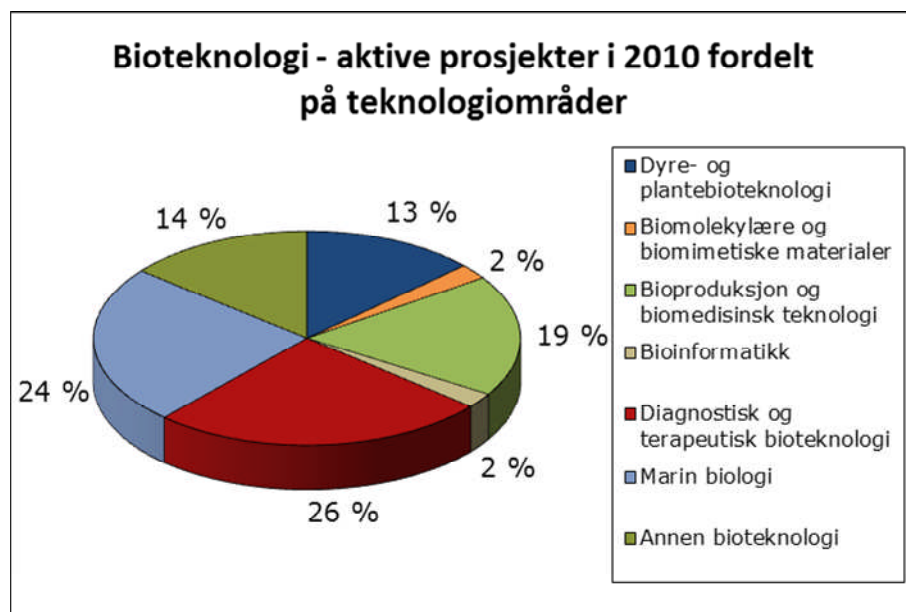
En av forskningsmeldingens fremtidige mål er at norsk forskningspolitikk skal bidra til næringsrelevant forskning på strategiske områder (“Klima for forskning”, St.meld nr 30, 2008-2009). Bioteknologi, IKT, material/nanoteknologi og miljøteknologi er generiske og prioriterte teknologier som bidrar til nye løsninger på tvers av sektorinndeling og bransjer. Her følger en omtale av SkatteFUNN-porteføljen sett på bakgrunn av disse generiske teknologiene.

4.6.1 Bioteknologi

I 2010 var det registrert 396 aktive bioteknologiprojekter basert på klassifisering av søkerne selv. Dette er en nedgang på 25 projekter fra 2009. Antallet bioteknologi projekter i SkatteFUNN har ligget omkring 400 i perioden 2006-2010.

Bioteknologiprojektene befinner seg innenfor 10 av de 16 sektorer man opererer med i SkatteFUNN, men med hovedtyngde innenfor Marin/Sjømat (172 prosjekter) og Helse (169 prosjekter). Dersom en også tar med sektor Jordbruk/Mat (36 prosjekter) finner en at disse 3 sektorene har 95 % av bioteknologiprojektene. Det var registrert bioteknologiprojekter i samtlige fylker også i 2010.

Det totale kostnadsbudsjettet for bioteknologi-prosjektene er på 1 350 millioner kroner (litt ned fra 1 450 millioner kroner i 2009), herav innkjøpt FoU-tjenester på 340 millioner kroner (370 millioner kroner i 2009), og med et budsjettet skattefradrag på 200 millioner kroner (som i 2009).

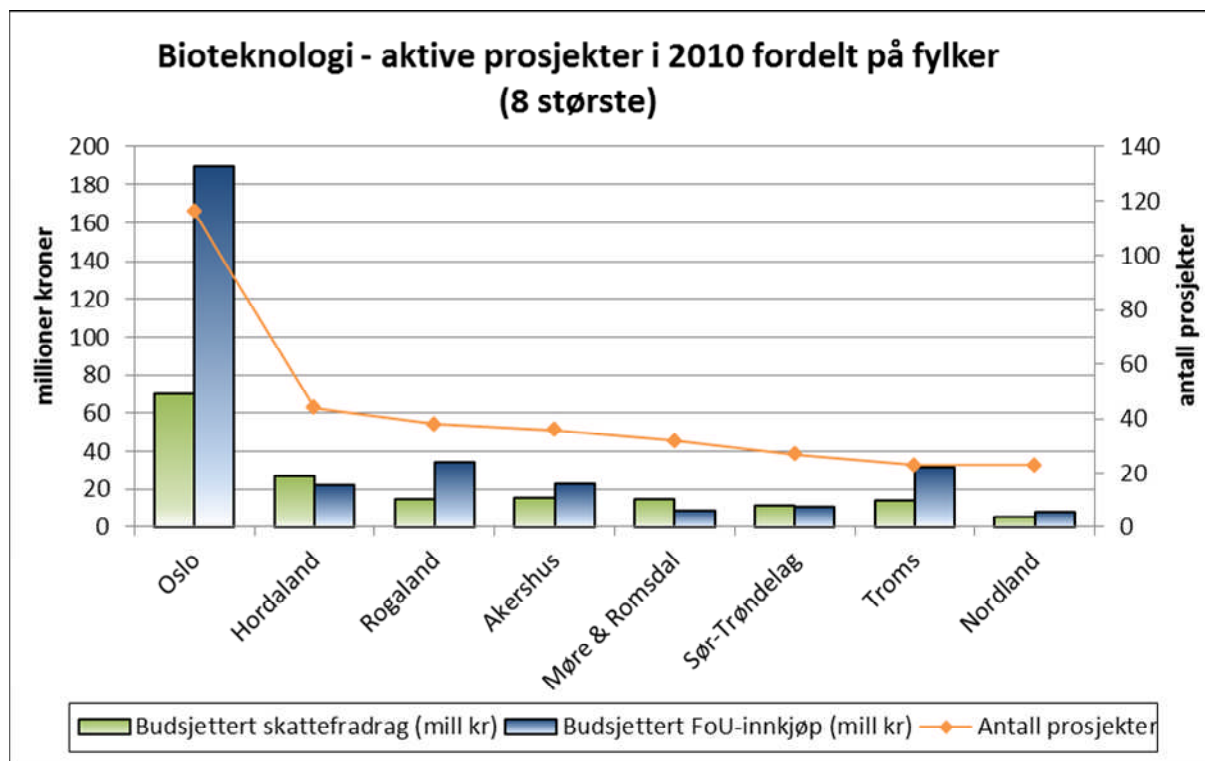

Prosjektene fordeler seg på ulike teknologiområder, hvorav Diagnostisk og terapeutisk bioteknologi (101 prosjekter, 26%), Marin biologi (96 prosjekter, 24%), og Bioproduksjon og Biomedisinsk teknologi (73 prosjekter, 18%) er de største. De mest kostnadskrevende prosjektene finner man

Figur 4.42: Bioteknologi – aktive prosjekter i 2010 fordelt på teknologi-områder.

som ventet innenfor Diagnostisk og terapeutisk bioteknologi da man her finner regulatorisk krav om kostbar klinisk uttesting på mennesker. Se figur 4.42.

De fleste prosjektene i Diagnostisk og terapeutisk bioteknologi (67%) er lokalisert til Oslo og Akershus, og prosjektene er omtrent likelig fordelt mellom diagnose og terapi. Innenfor Marin biologi finner man flest prosjekter i Rogaland (21 prosjekter) og Hordaland (16 prosjekter), og de fleste er knyttet til akvakultur. Prosjektene innenfor Bioproduksjon og Biomedisinsk teknologi omfatter bioprospektering, legemiddelproduksjon, vaksiner til dyr og mennesker, medisinske hjelpemidler med mer, har stor geografisk spredning, og grenser tett opp mot flere av de andre teknologiområdene under bioteknologi. Se figur 4.43.

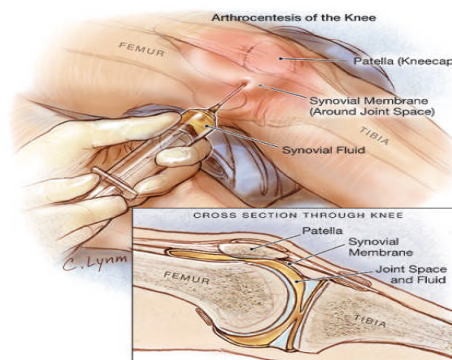
Figur 4.43: Bioteknologi – aktive prosjekter i 2010 fordelt på fylker (8 største).

Bioteknologi defineres vanligvis som teknologier som bruker mikroorganismer, celler, eller deler av disse til å fremstille eller forbedre produkter. Bioteknologi er en generisk teknologi som kan finne sin anvendelse i et bredt spektrum av anvendelser. Bioteknologi er spådd å komme til økende nytte innenfor områder som industriell produksjon og bærekraftig energiproduksjon. Bioteknologi-porteføljen i SkatteFUNN for 2010 viser ennå ikke tegn til noen dreining i denne retning.

Orthogenics AS: Diagnosemetode for slitasjegikt (Osteoartritt)

Orthogenics' forskning tar utgangspunkt i funn av bakterielle spor i Osteoartritt (OA) gjort av selskapets gründere ved Universitetet i Tromsø og Universitetssykehuset Nord-Norge. OA er en av de største folkesykdommer, og rammer omkring 10% av befolkningen. Tidlig diagnose og effektiv behandling vil ha stor nytte for pasient og samfunn.

Diagnoseprosjektet har hatt som hovedmål å utvikle teknologi for diagnostisering av bakterielt betinget slitasjegikt. Prosjektet har siden ledet til oppstart av et nytt prosjekt "Utvikling av terapi for bakterielt betinget slitasjegikt". Begge prosjektene, som har vært svært forskningsorientert, er kvalifisert som SkatteFUNN-prosjekter.

Hovedutfordringene i prosjektene har vært både av teknisk, organisatorisk og biologisk karakter. Det har vært en utfordring knyttet til det å jobbe med så følsomme analyser. For et lite selskap har det også vært utfordrende å organisere og få flere samarbeidspartnere, både nasjonalt og internasjonalt, til å trekke i samme retning.

Det gjenstår ennå en del arbeid før teknologien kan inngå i klinisk utprøving og benyttes av sykehus, og behandling kan gis til pasienter. Selskapet har som mål å lansere produkter innen diagnostikk og terapi i løpet av 2-3 år.

Illustrasjon: Orthogenics AS.

4.6.2 Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)

IKT-prosjekter finnes i alle SkatteFUNNs 16 sektorer. Med utgangspunkt i teknologikoder er det mulig å estimere hvor mange prosjekter i SkatteFUNNs totale portefølje som antas å ha problemstillinger knyttet direkte til IKT (sektor IKT) eller som har relevans for IKT-området (IKT-relevante prosjekter). Tabellen under viser sektorvis fordeling av IKT-prosjekter og IKT-relevante prosjekter i SkatteFUNNs 16 sektorer. Tre sektorer utmerker seg med en høy andel IKT-relevante prosjekter. Det er sektor Administrasjon, sektor Kultur/Underholdning og sektor Transport.

Sektor	Antall nye prosjekter	Andel IKT prosjekter Antall (%)	Antall aktive prosjekter	Andel IKT prosjekter Antall (%)
Administrasjon	34	31 (91%)	87	77(89%)
Bygg og Anlegg	79	14 (18%)	173	43 (25%)
Helse	148	45 (30%)	324	77 (24%)
IKT	362	362 (100%)	721	721 (100%)
Jordbruk/Mat	64	10 (16%)	180	21 (12%)
Kraft/Energi	100	21 (20%)	234	80 (34%)
Kultur/Underholdning	19	16 (84%)	47	38 (76%)
Marin/Sjømat	166	14 (8%)	380	47 (12%)
Maritim	134	47 (35%)	299	104 (35%)
Metall	59	4 (7%)	120	8 (7%)
Miljø	25	10 (40%)	163	25 (15%)
Petroleum/Olje og gass	171	65 (38%)	381	146 (38%)
Reiseliv/Turisme	14	6 (27%)	23	11 (49%)
Skog/Tre	15	4 (27%)	36	4 (9%)
Transport	61	30 (50%)	112	59 (53%)
Annet	102	25 (25%)	299	102 (34%)
Sum/gjennomsnitt	1597	701 (44%)	3579	1545 (43%)

Prosjekter i sektor IKT

De 721 aktive IKT-prosjektene som sorterer under **sektor IKT** utgjøres i hovedsak av tre teknologikoder; (1) Informasjonsteknologi (486 prosjekter), (2) Elektronikk/data (199 prosjekter), og (3) Tjenesteyting (19 prosjekter). Resterende prosjekter i sektor IKT er samlet i kategorien Annet (17 prosjekter).

IKT-relevante prosjekter

824 aktive prosjekter sorterer under **andre sektorer** i SkatteFUNN, men antas å ha IKT-relevans. En fordeling av IKT-relevante prosjekter på de samme teknologikoder gir (1) Elektronikk/data (253 prosjekter), (2) Informasjonsteknologi (386 prosjekter), (3) Tjenesteyting (13 prosjekter).

IKT-prosjekter i SkatteFUNN

1545 **aktive** prosjekter i 2010, på tvers av alle sektorer, kan dermed klassifiseres som IKT-prosjekter i SkatteFUNN. Dette tilsvarer 43% av alle aktive prosjekter i SkatteFUNN i 2010. Det totale kostnadsbudsjett for aktive IKT-prosjekter i SkatteFUNN i 2010 er på 4,5 milliarder kroner, og budsjetterer med skattefradrag for 2010 på ca. 760 millioner kroner. Tabellen under viser aktive IKT-prosjekter i alle SkatteFUNNs sektorer, fordelt på teknologikodene Informasjonsteknologi, Elektronikk/data og Tjenesteyting.

Teknologikoder	Antall aktive i 2010	%- fordeling
Elektronikk/data utstyr/kommunikasjon	547	35 %
Informasjonsteknologi	824	53 %
Tjenesteyting	34	2 %
Annet	141	9 %
Sum	1546	100 %

Figur 4.44: IKT- og IKT-relaterte prosjekter fordelt på teknologikoder – aktive i 2010.

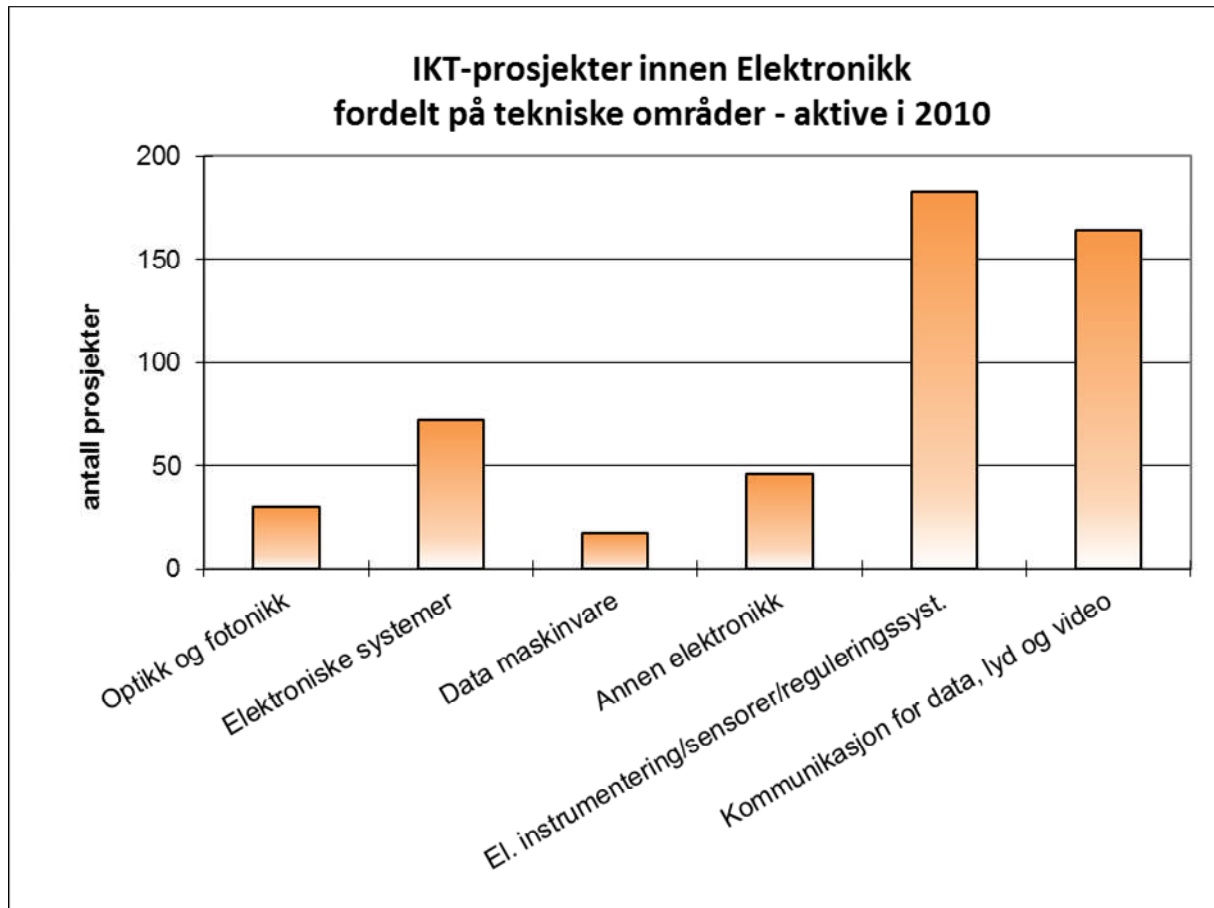
Tilsvarende telling indikerer at 701 **nye** prosjekter kan klassifiseres som IKT-prosjekter. Tabellen under viser nye IKT-prosjekter i alle SkatteFUNNs sektorer, fordelt på teknologikodene Informasjonsteknologi, Elektronikk/data og Tjenesteyting.

Teknologikoder	Antall nye i 2010	%- fordeling
Elektronikk/data utstyr/kommunikasjon	253	36 %
Informasjonsteknologi	386	55 %
Tjenesteyting	13	2 %
Annet	49	7 %
Sum	701	100 %

Figur 4.45: IKT- og IKT-relaterte prosjekter fordelt på teknologikoder – nye i 2010.

Teknologikode Elektronikk

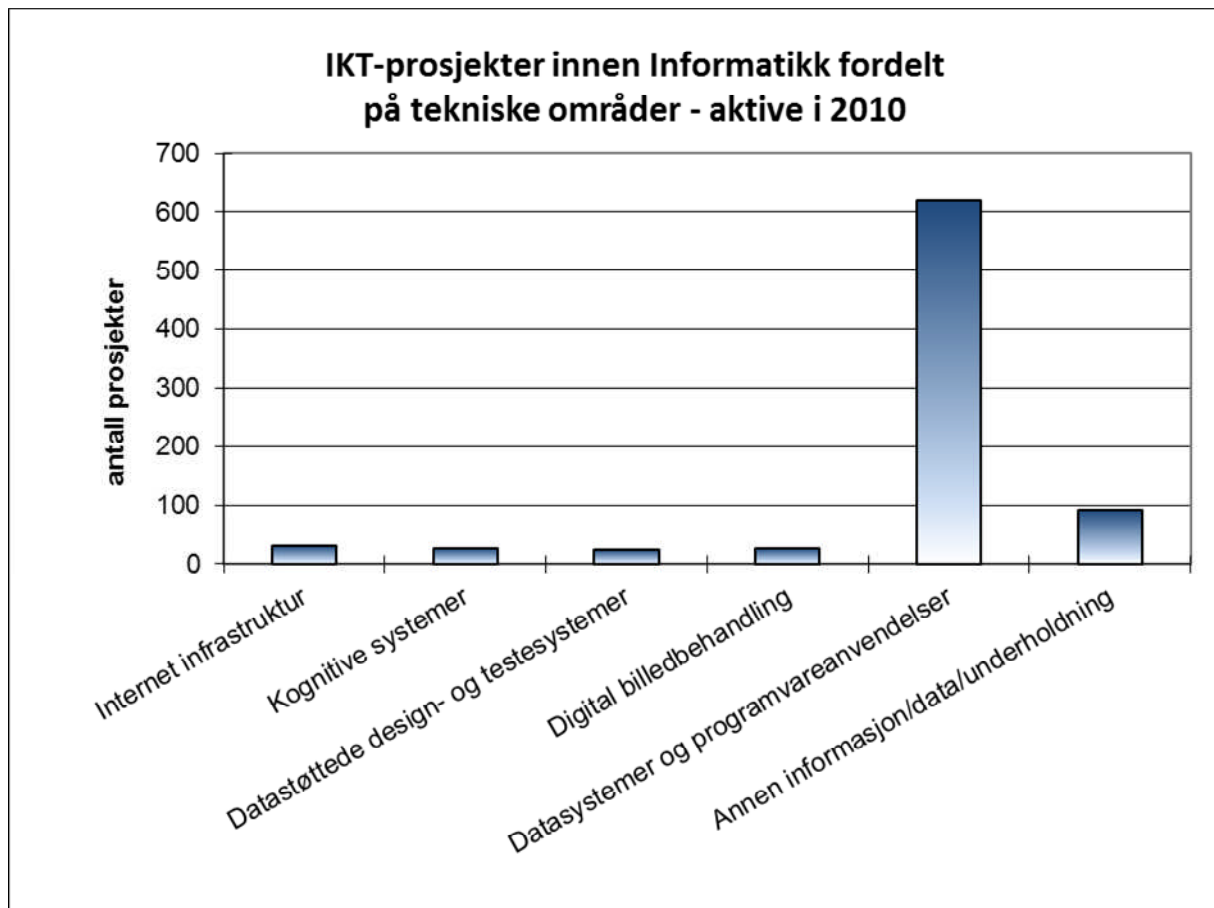
Aktive IKT-prosjekter i SkatteFUNN innen teknologikode **Elektronikk** sorterer primært under (a) Elektronisk instrumentering/sensorer og reguleringsystemer (183 prosjekter) (b) Kommunikasjon for data/lyd/video (164 prosjekter), fulgt av (c) Elektroniske systemer (72 prosjekter) og (d) Optikk og fotonikk (30 prosjekter). Se figur 4.46.

Figur 4.46: IKT-prosjekter innen teknologikode Elektronikk fordelt på teknologiområder – aktive i 2010.

Teknologiområde Informatikk

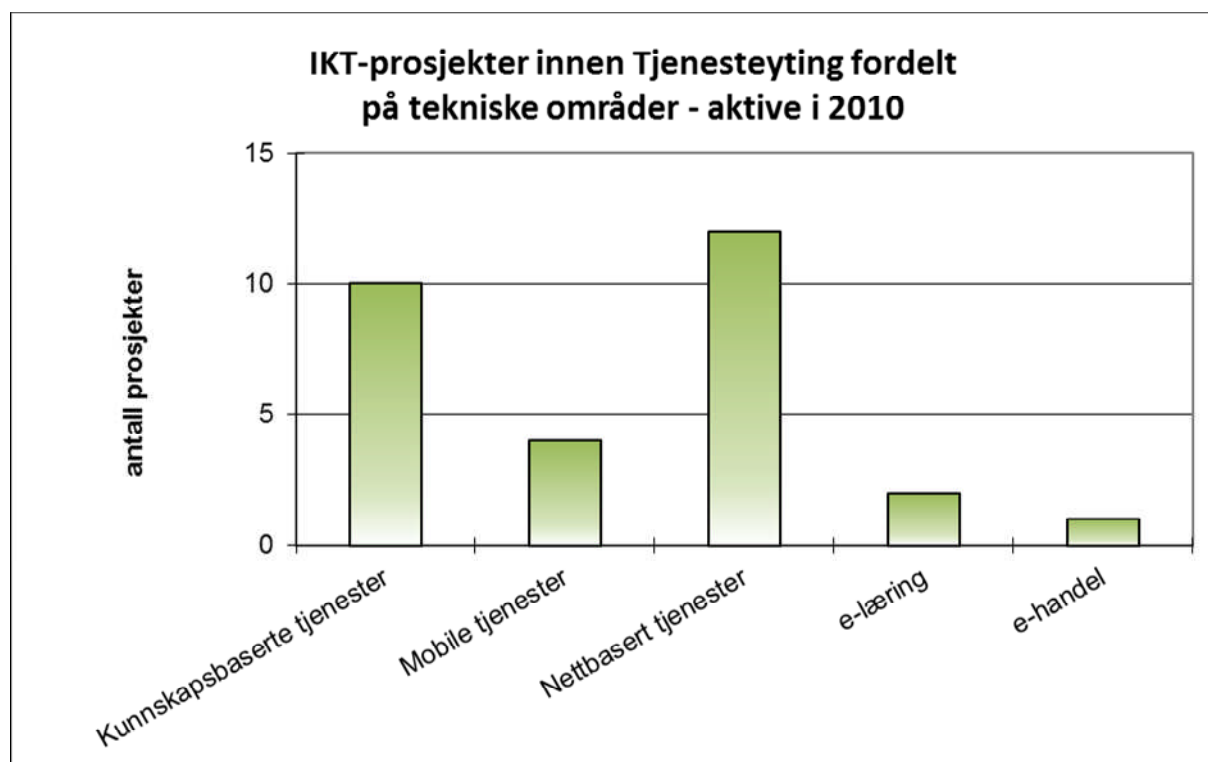
Aktive IKT-prosjekter innen teknologikode **Informatikk** domineres av (a) Datavaresystemer og programvareanvendelser (619 prosjekter), fulgt av (b) Annen informasjon/data/underholdning (91 prosjekter), (c) Internet infrastruktur (31 prosjekter), (d) Kognitive systemer (25 prosjekter), (e) Digital bildebehandling (26 prosjekter) og (f) Datastøttede design- og testsystemer (23 prosjekter). Se figur 4.47.

Figur 4.47: IKT-prosjekter innen teknologikode Informatikk fordelt på teknologiområder – aktive i 2010.

Teknologikode Tjenesteyting

Aktive IKT-prosjekter innen teknologikode Tjenesteyting domineres av (a) Nettbasert tjenester (12 prosjekter), fulgt av (b) Kunnskapsbaserte tjenester (10 prosjekter) og (c) Mobile tjenester (4 prosjekter). Se figur 4.48.

Figur 4.48: IKT-prosjekter innen teknologikode Tjenesteyting fordelt på teknologiområder – aktive i 2010.

Nytt merkingssystem

Nytt merkingssystem innenfor sektor IKT i SkatteFUNN er under utvikling fra 2010. Hensikten er å gi bedre faglig oversikt over IKT-prosjekter i SkatteFUNN, sett mot øvrige prosjektmerkinger i Forskningsrådet. Nøkkelmerkinger er blant annet Web teknologi, tjenestestyling, offentlig tjenester, grønn IT, trådløst nettverk, innovasjonsmetodikk, og satellittkommunikasjon, FRID ultralyd, semantikk, åpne kilder, IP-telefoni.

En telling blant **nye** IKT-prosjekter i SkatteFUNN gir en fordeling på særlig tre fagområder: (a) web-teknologi (48 prosjekter), (b) tjenestestyling (19 prosjekter), (c) innovasjonsmetodikk (9 prosjekter). living labs, grønn IT, FRID og trådløst nettverk, hardware har til sammen 7 prosjekter, og det er ingen prosjekter innenfor semantikk og telemedisin.

Mange IKT-prosjekter dekker brede fagområder, eksempelvis åpne kilder, ultralydkommunikasjon, sensorer og FRID, SaaS, database, Internet, intranett, trådløse nett, IP, IP-telefoni, VoIP, GPS, GSM/GPRS, Bredbånd, digital TV, virtualisering, 3D-modellering, systemintegrasjon, service-orientert arkitektur, informasjonssikkerhet og nanoteknologi.

Forsknings- og utviklingsprosjekter

Det er 147 prosjekter blant aktive IKT- og IKT-relaterte i 2010 som kan klassifiseres som industriell forskning (F). 63 av forskningsprosjektene er i sektor IKT og 84 forskningsprosjekter er i andre sektorer, primært i sektor Kraft/energi (21 prosjekter), sektor Helse (13 prosjekter), og sektor Petroleum/ Olje og gass (12 prosjekter).

Opplysninger i søknadene indikerer at IKT-prosjekter i SkatteFUNN i noen grad samarbeider med godkjente FoU-institusjoner, og at dette varierer avhengig av prosjekttype. 60% av forskningsprosjektene og 31% av utviklingsprosjektene innenfor IKT oppgir budsjetterte kostnader for innkjøp av tjenester fra godkjent FoU-institusjon.

Tordivel Solar AS:

Karakterisering av kosmetiske overflateeffekter på neste generasjons wafere.

I takt med fokus på økt materialutnyttelse gjennom tynnere wafere blir det for neste generasjons wafere også satt økt fokus på produksjonens totale yieldregnskap. For monokrystallisk waferproduksjon har kosmetiske effekter på waferoverflaten hatt tildels store negative yieldeffekter. Gjennom et tett samarbeid med REC sin produksjonsenhet for monokrystallinske wafere i Glomfjord ble de kosmetiske overflateeffektene kategorisert og klassifisert. Utfordringen med denne typen kvalitetskontroll er at referansen for å evaluere den automatiske inspeksjonens godhet er manuell visuell kontroll. Manuell visuell kontroll er basert på en operatørs oppfatning av en spesifisering og derfor operatørvhengig og lite repeterbar. I manuell visuell kontroll kan tid, lyssetting og produktvinkling varieres og gjennom dette få frem de forskjellige overflateeffekter. I automatisk kvalitetskontroll må spesifisasjonene oversettes til tallverdier som skal gjøre det mulig å kvantifisere de identifiserte kosmetiske overflateeffektene og sortere deretter. Dette skaper repeterbarhet. Løsningen som ble utviklet oppfyller kravet til kapasitet (en wafer/sekund), bygger på Scorpion Vision Software, bruker en kombinasjon av retningsbestemt og uniformt diffust lys samt linescan-kamera med tilhørende PC for billedinnsamling og analyse. Den spesielt utviklede lyssettingen påvirker signal/støyforholdet i bildet slik at overflateeffektene som skal identifiseres fremheves.

Løsningen som har blitt utviklet er som følge av fleksibiliteten i Scorpion Vision Software særs tilrettelegget til andre waferprodusenters produktspesifikke særegenheter i forhold til å identifisere kosmetiske overflateeffekter.

Wafer med identifisert, karakterisert og klassifisert blankt område – forårsaket av sageprosessen. Foto: Tordivel Solar AS.

4.6.3 Miljøteknologier

Utfordringer knyttet til utvikling av ny miljøteknologi er et tungt område i SkatteFUNN, og dominerer blant annet i sektor Miljø (har 32% av totalt antall miljøteknologiprosjekter), men er også representert i de øvrige sektor derunder Maritim (17% av prosjektene), Kraft/Energi (12%), Petroleum/Olje og gass (11%) og Bygg/Anlegg (8%) som de største. SkatteFUNN rapporterer for første gang på disse teknologiområdene i 2010.

I 2010 var det 346 aktive prosjekter på området miljøteknologi i SkatteFUNN.

Totalt kostnadsbudsjett for aktive miljøteknologiprosjekter i 2010 var 993 millioner kroner, og det forventede skattefradraget for 2010 estimeres til 165 millioner kroner. Innkjøpte FoU-tjenester fra godkjente FoU-institusjoner var budsjettert til 133 millioner kroner.

Alle landets fylker bortsett fra Finmark hadde aktive miljøteknologiprosjekter i 2010. Flest aktive prosjekter hadde Oslo (14%), men Akershus (11%), Rogaland (10%), Hordaland (11%), og Sør-Trøndelag (10%) er godt representert med prosjekter i SkatteFUNNs miljøteknologiportefølje.

Miljøteknologiprosjekter har svært varierte problemstillinger, og prosjektenes temaer spenner vidt derunder:

- Ny separasjonsteknologi for vann og luft
- Nye motorer og maskiner til et bredt spekter av anvendelser
- Nye materialer derunder tynnfilm og beleggingsteknologi til bruk innen miljø og energiområdet
- Ny instrumentering og sensorteknologi
- Nye overvåkingssystemer
- Nye kjemiske prosesser for bedre utnyttelse av råvarer derunder biobrennstoff
- Ny smart rehabilitering av biotyper
- Ny avfalls- og gjenvinningsteknologi
- Nye metoder for CO₂-fangst
- Nye byggemetoder og materialer
- Systemer for miljø og energioptimalisering
- Nye emballasjesystemer

Området er i god utvikling, og det foreligger mange gode prosjekter.

Joma International AS: Nye materialer for Dye Solar Cells

Dye-sensitized Solar Cells (DSC) har det største potensialet av alle solcelleteknologier: Enkel produksjonsprosess, ingen avhengighet av sjeldne materialer, gode resultater under dårlige lysforhold, og en kostnadseffektivitet som kan konkurrere med fossile energikilder. Men for å nå dette potensialet trengs nye nanomaterialer.

Joma International AS utvikler disse materialene. Bedriftens nye anodematerialer gir bedre funksjonalitet for det fotosensitive blekket (analog til planters klorofyll), samtidig som de elektriske tapene reduseres. I tillegg tilføres kvanteprikker og deres optiske egenskaper inn i nanostrukturene, slik at solcellen kan fange mer av sollyset og effektivt overføre energien via Förster-resonans. Det er søkt patent for nanostrukturene.

Joma International leder et Eureka!-prosjekt sammen med verdensledende DSC produsent 3GSolar, med mål om full kommersialisering av bedriftens idéer innen 3 år.

I tillegg til solcellematerialer, utvikler Joma International også nye og svært effektive fotokatalytiske nanomaterialer og belegg med flere anvendelser innen miljø- og renseteknologi.

Foto: Joma International AS.

4.6.4 Nanoteknologier

Utfordringer knyttet til utvikling av nanoteknologi og nye materialer er et tungt område i SkatteFUNN, og er representert i flere sektorer slik som kraft og energi, metaller, annet, miljø, petroleum, etc. SkatteFUNN rapporterer på disse teknologiene for første gang i 2010.

I 2010 var det 279 aktive prosjekter på området nanoteknologi og nye materialer i SkatteFUNN. Dette teknologiområdet er ungt, og er spådd å ha en sentral rolle i den teknologiske utviklingen i fremtiden for eksempel innenfor fornybar energi og prosesseteknologi. En rekke forhold ved bruk av nanoteknologi og nye materialer er ikke tilstrekkelig kjent, for eksempel de helse- og miljømessige konsekvensene over tid.

Totalt kostnadsbudsjett for aktive prosjekter innen dette teknologiområdet var i 2010 lik 698 millioner kroner, og dette tilsvarer omtrent 60% av det totale prosjektomfanget i Norge. Det forventede skattefradraget for 2010 estimeres til 118 millioner kroner. Innkjøpte FoU-tjenester fra godkjente FoU-institusjoner var budsjettert til 100 millioner kroner.

Alle landets fylker bortsett fra Finnmark hadde aktive prosjekter innen nanoteknologi og nye materialer i 2010. Flest aktive prosjekter hadde Oslo (9%), men Buskerud (9%), Akershus (8%), Vestfold (8%), og Rogaland (8%) er godt representert med prosjekter i SkatteFUNNs portefølje.

Teknologiområdet nano og nye materialer er fordelt slik at 13% av prosjektene er karakterisert som utvikling av ny nanoteknologi, mens 36% er utvikling av nye materialer. 51% av porteføljen er bruk av teknologien innenfor konstruksjon av nye produkter eller prosesser. Området er i god utvikling innen SkatteFUNN, og det foreligger mange gode prosjekter.

Abalonyx AS: Kombinatorisk screening av overflatebelegg for elektroniske anvendelser

Abalonyx driver forskning og utvikling relatert til fremstilling av nanostrukturerte overflatebelegg, og hadde i 2010 et vellykket SkatteFUNN-prosjekt med hovedmål å fremstille et transparent materiale med høy elektrisk ledningsevne.

Bedriften har videreutviklet en egen metode for våtkjemisk fremstilling av nanostrukturerte tynnfiler, og bygget utstyr slik at dette kan gjøres automatisk på en kostnadseffektiv måte. En robotarm benyttes til å flytte prøvene mellom ulike ”stasjoner”, hvor de pålegges nanopartikler og ioner, vaskes, tørkes og varmebehandles. Med denne metoden har det lyktes å fremstille tynnfilmbelegg som nærmer seg industristandarden ITO (indium tinnoksid) i ytelse. Basert på disse resultatene ble det sendt inn 7 patentsøknader i 2010. ITO brukes som transparent ledende belegg på blant annet flatskjermer og solceller, men tilgangen på indium holder ikke tritt med behovet i markedet. Derfor leter industrien etter nye materialer for slike transparente ledende belegg. Det er estimert at markedet for slike materialer vil være på 5 milliarder USD i 2015.

Sammen med en japansk partner skal Abalonyx nå starte pilotproduksjon av en type nanopartikkel som bedriften benytter som en viktig ingrediens i sine tynnfilmbelegg. Samtidig som de selv dermed sikrer seg tilgang til denne ingrediensen, ser de også mange andre anvendelser for materialet. I pilotfasen vil den japanske partneren stå for markedsføring og distribusjon gjennom sitt nettverk i Japan.

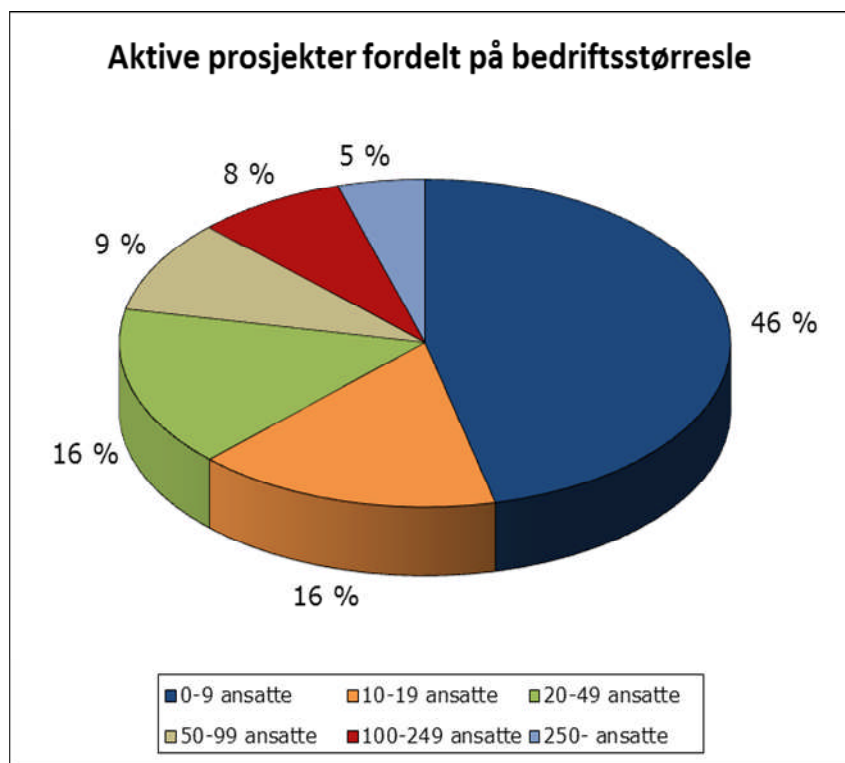
Foto: Abalonyx AS.

4.7 Bedrifter i SkatteFUNN

4.7.1 Bedriftsstørrelse

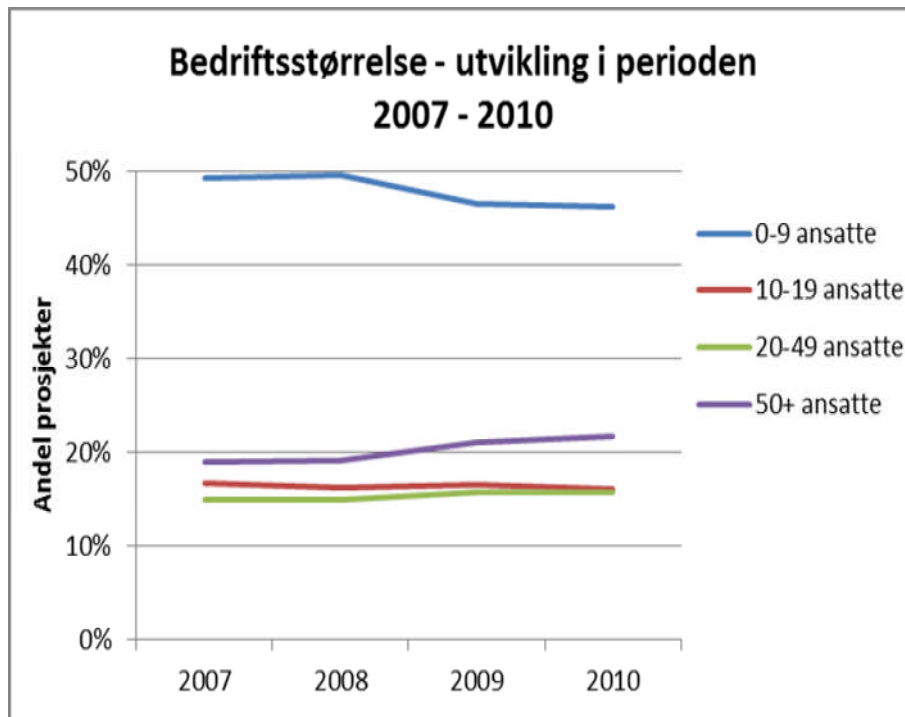
SkatteFUNN treffer alle bedriftsstørrelser, men de mindre er klart i overvekt. I 2010 er det 1657 prosjekter i bedrifter med færre enn 10 ansatte, noe som utgjør 46% av den totale porteføljen på 3579 prosjekter. 165 prosjekter (5% av porteføljen) ligger i store bedrifter (250 ansatte eller flere).

Fullstendig fordeling av prosjekter fordelt på bedriftsstørrelse er angitt i figur 4.49. Skatte-FUNN har 2744 unike organisasjons-numre registrert i 2010-porteføljen. Dersom en ser på fordelingen av disse med hensyn til antall ansatte er 52% (1421 unike bedrifter) mikro-bedrifter (0-9 ansatte), mens de store bedriftene (>250 ansatte) utgjør 3,3%. Store bedrifter har flere prosjekter i Skatte-FUNN enn små bedrifter, noe som er som forventet.

Figur 4.49: Aktive prosjekter fordelt på bedriftsstørrelse.

Prosjektene hos mikrobedriftene (<10 ansatte) har gjennomsnittlig budsjetterte kostnader på 2,6 millioner kroner for 2010, mens de store bedriftene (>250 ansatte) har gjennomsnittlig budsjetterte prosjektkostnader på 3,9 millioner kroner. Gjennomsnittlig prosjektstørrelse er uforandret siden 2009, og noe opp fra 2008 (økning i budsjetterte kostnader sammenfaller med økte rammer i SkatteFUNN fra og med 2009).

I perioden 2007-2010 har antall prosjekter i SkatteFUNN ligget nokså stabilt på 3500-3700 prosjekter. I samme perioden observeres en svak dreining i fordelingen av prosjekter i retning av flere prosjekter i de store bedriftene. Bedrifter med 50 ansatte eller flere har i perioden 2007-2010 jevnt økt sin andel fra 19% til 22%, mens mikro-bedriftene har tilsvarende redusert sin andel fra 49% til 46%. Se figur 4.50.

Figur 4.50: Bedriftsstørrelse – utvikling i perioden 2007 - 2010.

4.7.2 Organisasjonsform

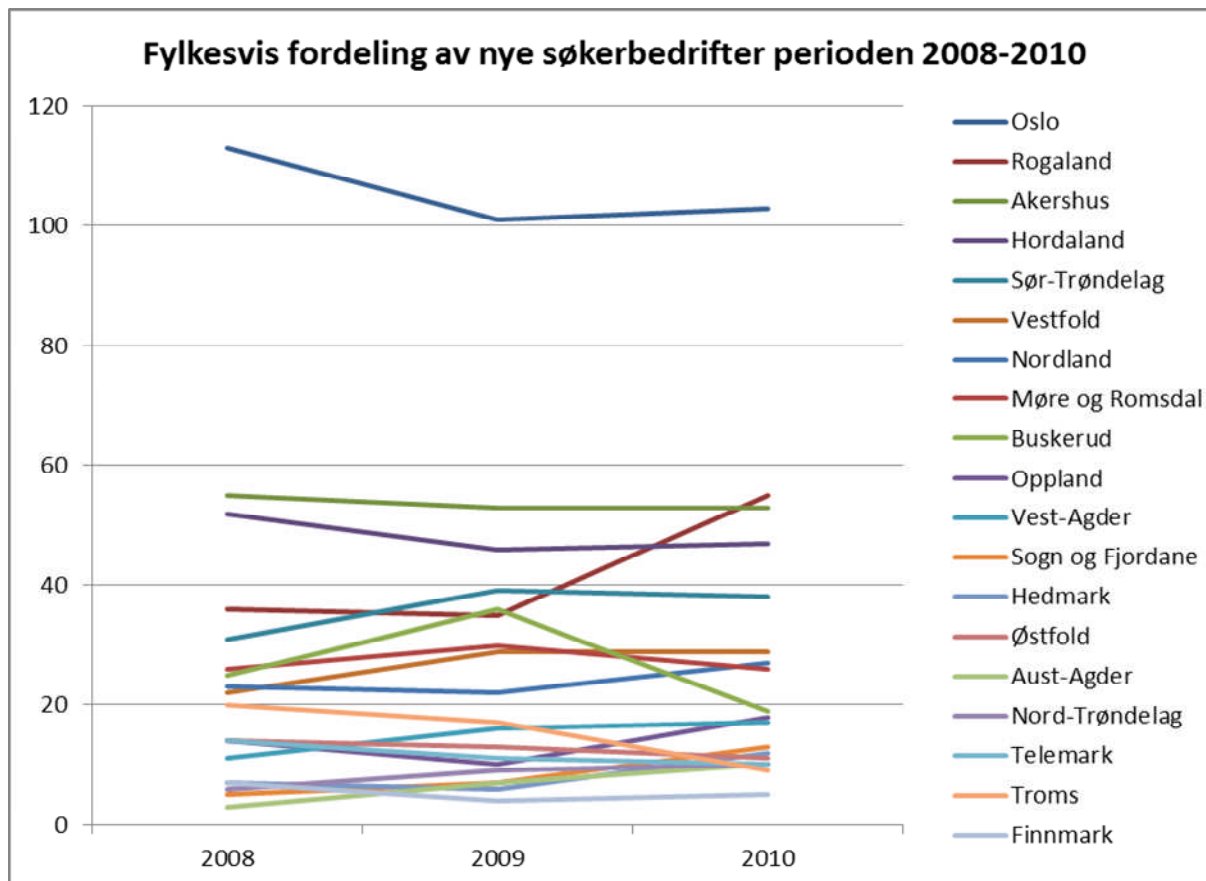
I 2010-porteføljen er det 2 744 unike bedrifter som til sammen har 3 579 aktive prosjekter. Det er 2615 aksjeselskaper (AS) i porteføljen, noe som tilsvarer 95% av bedriftene. Øvrige selskapsformer utgjøres av ASA (40 virksomheter), enkeltpersonforetak (34), NUF (13), BA (11), ANS (9), DA (8), og 14 virksomheter med annen selskapsform.

4.7.3 Nye og gamle bedrifter i 2010

Det var totalt 1 375 virksomheter som fikk godkjent nye prosjekter i 2010, og 503 av disse var “nye” bedrifter i SkatteFUNN. Med “nye” forstås at disse ikke har søkt SkatteFUNN tidligere. Antallet nye bedrifter har ligget i intervallet 484-512 for perioden 2007-2010. Antallet unike bedrifter i porteføljen har også vært om lag uendret i samme periode. Dette betyr at bedrifter faller ut av porteføljen i samme omfang som nye kommer inn.

Flest av de nye bedriftene er lokalisert til Oslo (103 bedrifter), Rogaland (55) og Akershus (53). Færrest ”debutanter” kom fra Finnmark (5) og Troms (9). Se figur 4.51.

Av 1 375 bedrifter som fikk nye godkjente prosjekter i 2010, hadde 863 av dem hatt ett eller flere SkatteFUNN-prosjekter tidligere, og kan kategoriseres som “gjengangere”. Antall bedrifter som fikk SkatteFUNN-prosjekt godkjent har vært omtrent uendret i perioden 2007-2010, det samme gjelder andelen gjengangere. Flest tilbakevendende søkerbedrifter i 2010 tilhører sektorene IKT (214 bedrifter), Petroleum/Olje og gass (105) og Marin/Sjømat (90). Dette er den samme profilen som har vært observert de siste årene.

Figur 4.51: Fylkesvis fordeling av nye søkerbedrifter i perioden 2008 – 2010.

4.7.4 Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv

Regjeringen la i 2008 frem en handlingsplan for mer entreprenørskap blant kvinner. Målet er at kvinner skal utgjøre minst 40% av nye entreprenører innen 2013. Forskningsrådet er bedt om å bidra, blant annet ved å arbeide for en vesentlig økning av, - samt sette måltall for, kvinneandelen i de næringsrettede programmene. Sentralt står også det nye forsknings-programmet *Mer entreprenørskap. Policydokumentet for likestilling og kjønnsperspektiver i forskning*, som Forskningsrådet vedtok i 2006, støtter også opp under et sterkere fokus på kjønnsdimensjonen i programmene.

Det er så langt i liten grad lagt vekt på kjønnsperspektivet i SkatteFUNN. Men siden 2003 har kjønn på bedriftsleder og prosjektleder blitt registrert i søknadsinngangen, og dette gjør oss i stand til å overvåke kjønnsperspektivet.

Kjønnsfordelingen blant daglige ledere i bedrifter med støtte fra SkatteFUNN er svært skjev. Andelen kvinnelige daglige ledere i aktive SkatteFUNN-prosjekter i 2010 var 6%, uforandret fra 2009, og noe høyere enn årene 2003-2008 da andelen var 4,5-5%. Andelen kvinnelige prosjektledere ligger i 2010 på 9,1%, og har de senere årene vist en klart stigende tendens (8,3% i 2009, 6% i 2008, 7% i 2007).

Andelen kvinnelige daglige ledere i SkatteFUNN-bedrifter har en klar sektorfordeling. Høyeste andel finner vi i sektorene Helse, Kultur/Underholdning, og Reiseliv/Turisme med henholdsvis 15%, 13% og 13%. Andelen er svært lav i sektor Metall (2%), Petroleum/Olje og gass (2%), Skog/Tre (3%) og Transport (3%). Denne skjevheten har vært tydelig i alle år siden 2003. Når det gjelder kvinnelig prosjektleder er bildet liknende; flest kvinnelig prosjektledere i Jordbruk/Mat (19%), Helse (18%) og Reiseliv/Turisme (17%), færrest i Skog/Tre (3%), Transport (4%) og Maritim (4%).

Sorterer vi på fylkesnivå, finner vi høyest andel kvinnelig daglig leder i SkatteFUNN-bedrifter i Telemark (16%) og Sogn og Fjordane (10%). Vest-Agder, Vestfold og Troms er i andre enden av skalaen med henholdsvis 2%, 3 % og 3% kvinneandel.

Se fullstendig sektor- og fylkesfordeling i Vedlegg 9.4.

Siden SkatteFUNN er rettighetsbasert kan man ikke prioritere eller kvotere inn prosjekter med kvinnelig daglig leder eller prosjektleder, men det er likevel mulig å sette inn tiltak for å øke kvinneandelen. Forskningsrådet og SkatteFUNN jobber med en kommunikasjonsstrategi og en handlingsplan for å mobilisere næringslivet til å forholde seg til FoU, og til å benytte seg av FoU som middel til økt verdiskaping. I denne forbindelse jobber vi med kommunikasjonstiltak rettet mot målgrupper der kvinneandelen tradisjonelt har vært lav, og vi jobber bredt med casehistorier, språk, innhold på web, tilgjengelighet etc. som kan bidra til at SkatteFUNN oppleveres som tilgjengelig på tvers av kjønn, bransjer og fagområder.

4.8 FoU-institusjoner

SkatteFUNN-ordningen motiverer bedriftene til å inngå FoU-samarbeid med eksterne forskningsmiljøer gjennom bestemmelsen om differensierte fradragstak for SkatteFUNN-prosjekter. Fra og med regnskapsåret 2009 ble fradragstakene økt i SkatteFUNN.

Dersom prosjektet gjennomføres av bedriften selv og/eller ved kjøp av tjenester fra "ikke godkjent" FoU-miljø, er fradragssrammen 5,5 millioner kroner pr. år pr. bedrift. Dersom bedriften kjøper FoU-tjenester fra en (eller flere) godkjente FoU- institusjoner, øker fradragssrammen til 11 millioner kroner pr. år. Bedriften kan benytte hele beløpet (11 millioner kroner) til kjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner, mens rammen for egenutført FoU er 5,5 millioner kroner.

Med godkjent FoU-institusjon forstås institusjon som har til formål å utføre forsknings- og utviklingsarbeid og som regelmessig driver vitenskapelig publisering eller arbeider systematisk med åpen teknologi- og kunnskapsspredning. Alle norske universiteter og høyskoler, samt forskningsinstitusjoner som inngår i FoU-statistikken kvalifiserer automatisk som godkjent FoU-institusjon. Søknad om å få godkjent nye forskningsinstitusjoner må fremmes av bedrifter som enten har et aktivt SkatteFUNN-prosjekt eller som er i ferd med å fremme en søknad.

Det ble godkjent 23 nye FoU-institusjoner i 2010, hvorav 19 var utenlandske. Det er stor geografisk spredning i de 19 nye utenlandske institusjonene; 16 stk. befinner seg i 8 ulike europeiske land, og 1 i hver av landene USA, Kina og Australia.

Av de totalt 3 579 aktive SkatteFUNN-prosjektene i 2010-porteføljen er det planlagt og budsjettert med FoU-samarbeid i 1 258 prosjekter (35%). Totalt budsjettert FoU-innkjøp i 2010 var på ca. 1140 millioner kroner, og har økt jevnt og trutt fra 780 millioner i 2007, noe som tilsvarer en økning på 46%. Det totale kostnadsbudsjettet i SkatteFUNN økte i samme periode med 35%. Det er altså en klar tendens til at prosjektene planlegger mer innkjøp av tjenester fra godkjent FoU-institusjon over siste 4-års periode. Erfaringsvis vet vi at budsjettert innkjøp av FoU er langt over det som blir realisert og innrapportert, både til Skatteetaten (via RF-1053) og til Forskningsrådet. Vi har ikke tilgang til realiserte data som rapporteres til Skatteetaten.

De sektorene som har hyppigst samarbeid med FoU-institusjoner (prosentvis andel av antall prosjekter), er Skog/Tre (64% av prosjektene), Marin/Sjømat (60%), Jordbruk/Mat (58%) og Kraft/Energi (55%). Sektorer med lite samarbeid med FoU-institusjoner er Administrasjon (12%) og IKT og Kultur/Underholdning (begge 13%).

Budsjettert FoU-innkjøp for de **nye godkjente prosjektene** i 2010 er på ca. 452 millioner kroner (443 millioner kroner i 2009, 299 millioner i 2008).

4.8.1 FoU-institutter

FoU-instituttene utgjør en viktig samarbeidspartner for norske bedrifter, og SINTEF-gruppen er i år igjen det mest aktuelle og hyppigst brukte instituttet med 175 prosjekter i 2010 til en budsjettert verdi av 115 millioner kroner.

SkatteFUNN-prosjekter i samarbeid med FoU-institutter i 2010	Antall prosjekter	Budsjetterte innkjøp av FoU-tjenester (mill. kr)
SINTEF	175	115,3
Christian Michelsen Research	20	12,3
Teknologisk institutt	18	5,2
Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt	15	11,2
Havforskningsinstituttet	9	2,1
Institutt for energiteknikk	6	11,4
Matforsk	4	0,9

4.8.2 Universitetene

249 SkatteFUNN-prosjekter kjøpte tjenester fra universitetene i 2010, med NTNU, UiO og UMB som de viktigste.

SkatteFUNN-prosjekter i samarbeid med universiteter i 2010	Antall prosjekter	Budsjetterte innkjøp av FoU-tjenester (mill. kr)
NTNU	94	39,6
Universitetet i Oslo	78	25,7
Universitet for miljø og biovitenskap	38	11,1
Universitetet i Stavanger	19	2,6
Universitetet i Tromsø	12	4,2
Universitetet i Bergen	8	3,3

4.8.3 Høgskolene

71 SkatteFUNN-prosjekter planla samarbeid med høgskolene i 2010, til en total budsjettert kostnad på 19 millioner kroner.

SkatteFUNN-prosjekter i samarbeid med høgskoler i 2010	Antall prosjekter	Budsjetterte innkjøp av FoU-tjenester (mill. kr)
Norges Veterinærhøgskole	11	4,1
Høgskolen i Gjøvik	9	1,4
Høgskolen i Vestfold	8	2,8
Høgskolen i Narvik	8	1,1
Høgskolen i Bodø	5	2,2
Høgskolen i Østfold	5	1,3
Høgskolen i Agder	4	0,9
Høgskolen i Oslo	4	0,4
Høgskolen i Akershus	3	1,1
Høgskolen i Bergen	3	0,2
Høgskolen i Ålesund	3	1,5
Høgskolen i Buskerud	3	0,3
Høgskolen i Hedmark	2	0,4
Høgskolen i Molde	1	1,0
Høgskolen i Sør-Trøndelag	1	0,03
Høgskolen Stord / Haugesund	1	0,2

4.8.4 Andre FoU-miljøer

Forskningsinstituttene, universitetene og høyskolene utgjør om lag halvparten av de norske godkjente FoU-institusjonene. Den andre halvparten er godkjent etter søknad i forbindelse med SkatteFUNN-prosjekter og omfatter et stort spenn av offentlige og private virksomheter som tilfredsstiller kravene til å bli godkjent som FoU-institusjon i SkatteFUNN.

72 prosjekter samarbeidet i 2010 med godkjente utenlandske FoU-institusjoner.

4.9 Forskning eller utvikling

SkatteFUNN-sekretariatet kategoriserer prosjektene enten som *industriell forskning* (Forskning, F) eller *eksperimentell utvikling* (Utvikling, U). SkatteFUNN-ordningen ble 19.august 2009 meldt inn under *Gruppeunntaksforordningen* EU 800/2008 av Finansdepartementet, og det er dette regelverket som nå er styrende for kategoriseringen.

Gruppeunntaksforordningen har følgende definisjoner av F og U (fra norsk uoffisiell oversettelse):

- **“industriell forskning”** - planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller som kan føre til betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter skaping av komponenter til sammensatte systemer som er nødvendige for den industrielle forskningen, særlig for validering av allmenn teknologi, unntatt prototyper.
- **“eksperimentell utvikling”** - tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelig, teknologisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og ferdigheter for å utarbeide planer, prosjekter eller tegninger til nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan for eksempel også omfatte annen virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester. Denne virksomheten kan omfatte utarbeiding av utkast, tegninger og planer eller annen dokumentasjon, forutsatt at de ikke er beregnet på kommersiell bruk.

Grenseoppgangen mellom F og U er ofte svært vanskelig. Regelen er at dersom ikke hovedparten av prosjektet er å betrakte som forskning (ny kunnskap og ferdigheter), vil prosjektet få *eksperimentell utvikling* som betegnelse. Prosjekter som betegnes som utviklingsprosjekter har en lavere maksimal offentlig støttegrad enn prosjekter med betegnelsen *industriell forskning*.

Av de 1597 nye godkjente prosjektene i 2010, utgjorde forskningsprosjektene 13% (214 prosjekter), mot 19% i 2009, og 14% i 2008. 60% av de nye forskningsprosjektene samarbeider med FoU-institusjoner, mot 31% av utviklingsprosjektene.

Av alle aktive prosjekter i 2010, utgjorde Forskningsprosjektene 17% (mot 19% i 2009, og 16% i 2008). Av de aktive prosjektene i 2010 er det høyest andel forskningsprosjekter i sektor Helse (49%), etterfulgt av Kraft/Energi (27%) og Jordbruk/Mat (23%). Lavest andel forskningsprosjekter finner en i sektorene Transport, Kultur og Underholdning, og Reiseliv/Turisme (alle i området 2-4%).

Forskningsprosjektene står for 25% av de totale budsjetterte kostnadene. Gjennomsnittlig budsjettert kostnad for et forskningsprosjekt i SkatteFUNN i 2010 var 4,1 millioner kroner, mens tilsvarende kostnad for utviklingsprosjektene var 2,6 millioner kroner.

Forskningsprosjektene kjøper i gjennomsnitt FoU-tjenester for 1,05 millioner kroner, mot 0,17 millioner kroner for utviklingsprosjektene. Det fremgår altså at prosjekter som godkjennes som industriell forskning er mer kostnadsintensive og samarbeider mer med FoU-miljøer enn prosjekter som godkjennes som eksperimentell utvikling.

Siden 83% av SkatteFUNN-prosjektene i 2010 var klassifisert som utviklingsprosjekter er det tydelig at ordningen fungerer som et lavterskeltilbud for næringslivet, samtidig som de forskningstunge prosjektene også har sin plass. Fordelingen mellom kostnader til forskning og til utvikling samsvarer godt med FoU-statistikken for øvrig.

4.10 Internasjonalt samarbeid

Økt internasjonalt samarbeid står sentralt i forskningsmeldingen *Klima for forskning*, i innovasjonsmeldingen *Et nyskapende og bærekraftig Norge*, og i Forskningsrådets egen strategi *I front for forskningen*.

SkatteFUNN skal stimulere til forskning og utvikling (FoU) i næringslivet. Hensikten med ordningen er å gjøre det enklere for bedrifter å komme i gang med FoU-aktiviteter, og billigere å gjennomføre prosjekter. Siden det ikke er et krav om samarbeid eller internasjonale ambisjoner for å få SkatteFUNN-støtte, har det ikke vært tradisjon for å merke prosjekter i SkatteFUNN for å få gode data om internasjonale dimensjoner ved prosjektene. Det gjør at statistikk fra SkatteFUNN om internasjonalt samarbeid ikke gir et fullstendig bilde. Noen tall finnes, men kvalitative observasjoner benyttes i tillegg for å få flere internasjonale nyanser til SkatteFUNNs prosjektportefølje.

I 1258 aktive prosjekter oppgis det innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon; 39 av disse er FoU-institusjoner utenfor Norge. Av aktive prosjekter i 2010 var det 116 prosjekter som i søknaden hadde krysset av for at prosjektet skal gjennomføres som en del av et internasjonalt prosjekt. Figur 4.52 viser fordeling av disse prosjektene på sektor.

Figur 4.52 viser aktive 2010-prosjekter i SkatteFUNN med informasjon om internasjonalt samarbeid. *) Hentet fra aktive prosjekter i 2010 **) Hentet fra aktive prosjekter oppgitt samarbeid med FoU-institusjon med landskode som ikke er Norge. Prosjekter som har oppgitt samarbeid med både norsk og utenlandsk FoU-miljø er tatt med her.

Sektor	Antall prosjekter som del av internasjonalt prosjekt *)	Antall prosjekter i samarbeid med FoU-institusjon utenfor Norge **)
Administrasjon	4	0
Bygg og Anlegg	3	1
Helse	18	13
IKT	17	2
Jordbruk/Mat	4	3
Kraft/Energi	12	5
Kultur/Underholdning	2	0
Marin/Sjømat	14	5
Maritim	10	2
Metall	5	2
Miljø	9	2
Petroleum/Olje og gass	3	0
Reiseliv/Turisme	1	0
Skog/Tre	1	0
Transport	6	2
Annet	7	2
Sum	116	39

Figur 4.52: Antall aktive prosjekter som er del av et internasjonalt prosjekt eller har samarbeid med utenlandsk FoU-institusjon i 2010.

Det er en observasjon at svært mange bedrifter i søknaden signaliserer at de har ambisjoner om å samarbeide med andre bedrifter, leverandører, kunder og brukere utenfor Norge, selv om konkrete tall for samarbeid med internasjonale FoU-miljøer er lave sett mot antall aktive prosjekter.

I en sluttrapportanalyse for prosjekter avsluttet i perioden 2002-2005, basert på et utvalg av 6783 godkjente sluttrapporter, melder 61% av prosjektene at prosjektet har bidratt til økt internasjonalisering for bedriften i påviselig (28%) eller betydelig grad (33%). Internasjonaliseringseffekten var sterkere for forskningsprosjektene enn for utviklingsprosjektene i utvalget. Det er ikke ennå gjennomført en systematisk sluttrapportanalyse for prosjekter avsluttet i perioden 2006-2010.

Det er et krav for å få SkatteFUNN-støtte at prosjektet skal lede til nytt eller forbedret produkt, tjeneste eller produksjonsprosess. Produktet, tjenesten eller prosessen må være ny i mer objektiv forstand, i praksis nytt i bransje. Siden bransjer ofte går på tvers av landegrenser, vil dette medføre at svært mange av SkatteFUNNs prosjekter handler om å utvikle produkter, tjenester eller produksjonsprosesser som er nyheter internasjonalt.

I en bedriftsundersøkelse blant bedrifter med gjennomførte SkatteFUNN-prosjekter (juli 2010), og der 861 bedrifter svarte, melder over 70% av respondentene at de har internasjonale vekstambisjoner. 55% svarer at bedriften har, eller planlegger, internasjonalt samarbeid gjennom Innovasjon Norge (internasjonal OFU/IFU, CIP eller lignende). I underkant av 25% av respondentene svarer at bedriften har, eller planlegger, internasjonalt samarbeid gjennom EU-programmer (Craft, Eureka, Eurostars eller lignende). 62% av bedriftene mener at det europeiske markedet har størst vekstpotensial for bedriften, mens 49% mener at land utenfor Europa har det største vekstpotensialet. SkatteFUNN-administrasjonen jobber med å systematisere prosjektmerkinger slik at det på sikt blir mulig å gi et mer fullstendig bilde av norske bedrifters FoU-virksomhet på tvers av landegrenser.

5 Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen

SkatteFUNN-ordningen administreres av Norges forskningsråd, i samarbeid med Innovasjon Norge og alle deres lokalkontorer, og med Skatteetaten.

Innovasjon Norges rolle er å kvalitetssikre at søknaden inneholder alle opplysninger før den sendes til Forskningsrådet. Forskningsrådet gjør vedtak om prosjektet kvalifiseres som FoU-prosjekt, slik det defineres i lov og forskrift for SkatteFUNN. Skattemyndighetene tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

5.1 Sekretariatet

SkatteFUNN er en selvstendig enhet i Forskningsrådets Divisjon for innovasjon, i Avdeling for SkatteFUNN og Entreprenørskap. Fra 2011 heter avdelingen Avdeling for SkatteFUNN.

SkatteFUNN-sekretariatet besto i 2010 av 12 ansatte med til sammen ca. 11 årsverk; 10 rådgivere og 2 konsulenter.

5.2 Administrasjonskostnader

Midler til drift og administrasjon av SkatteFUNN-ordningen bevilges fra Nærings- og handelsdepartementet, og var for 2009 på 14 millioner kroner. Norges Forskningsråds utgifter

til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen i 2010 var på totalt 13,7 millioner. Lønnsutgifter til saksbehandlere og konsulenter utgjorde hovedtyngden av dette, med 10,4 millioner kroner. Drift av IT/saksbehandlersystem utgjorde 2,1 millioner kroner. Resterende utgifter fordeler seg på drift av sekretariatet (285 000 kroner), informasjon og markedsføring (300 000 kroner), innleid personell (260 000 kroner), drift av klageutvalget (100 000 kroner) og forbedringsprosjekter (225 000 kroner).

Forbedringsprosjektene har som målsetning dels å bedre/effektivisere driften av SkatteFUNN-ordningen, dels å øke kunnskapen om effektene av ordningen. Prosjektene ble i 2010 i hovedsak kjørt med egne personalressurser, og med innkjøp av tjenester i begrenset omfang.

Kostnaden knyttet til Innovasjon Norges administrasjon og drift av ordningen beløp seg i 2010 til 5,4 millioner kroner, noe som er en svak økning fra 2009 (5,2 millioner kroner).

5.3 Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge

Innovasjon Norges oppgaver og ansvarsområder knyttet til SkatteFUNN er regulert i en egen samarbeidsavtale. Dette innbefatter blant annet at Innovasjon Norge stiller sitt kontornett til disposisjon. SkatteFUNN-søknader blir behandlet ved alle Innovasjon Norges 15 distriktskontorer av godt over 100 saksbehandlere som har kompetanse på området. Ordningen utgjør en del av den finansieringsporteføljen som Innovasjon Norge presenterer overfor sine kunder, og SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke for FoU-prosjekter.

Innovasjon Norge arbeider mye proaktivt mot enkeltkunder og bransjer, og identifiserer da mulige FoU-prosjekter der SkatteFUNN kan inngå. Innovasjon Norges saksbehandlere vil i dialog med kundene også bidra til å foredle prosjektene, blant annet gjennom kobling mot kompetansemiljøer og samarbeidspartnere.

Den største delen av jobben med SkatteFUNN går ut på å vurdere innkomne søknader. Sakene blir stort sett vurdert av det kontoret der kunden selv hører hjemme av folk som har kompetanse innenfor den aktuelle bransje. På hvert distriktskontor finnes det dedikerte superbrukere som har dybde- og spisskompetanse på SkatteFUNN, og disse er ressurser både fra kunder og for øvrige saksbehandlere på kontoret. Disse har en viktig rolle i å sikre tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i saksbehandlingen.

Innovasjon Norge samarbeider med Forskningsrådets SkatteFUNN-sekretariat på flere områder. I 2010 har det vært gjennomført regelmessige samarbeidsmøter mellom ledelsen for SkatteFUNN i NFR og i Innovasjon Norge. I tillegg ble det i 2010 som tidligere år gjennomført en samling mellom superbrukere fra Innovasjon Norges 15 kontorer og SkatteFUNN-sekretariatet. Temaet for disse samlingene har vært gjennomgang av status, identifisere og løse utfordringer med ordningen, videreutvikling av ordningen og generell kompetanseutvikling knyttet til forskning og utvikling. I enkeltsaker er det i mange tilfeller også direkte dialog mellom saksbehandlerne i Innovasjon Norge og SkatteFUNN-sekretariatet.

5.4 Administrativt samarbeid med skatteetaten

SkatteFUNN-ordningen er en del av skattesystemet, og det er derfor skattemyndighetene som tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

Skatteetaten og SkatteFUNN-sekretariatet har hatt god dialog rundt praktisk tolkning av regelverk for SkatteFUNN-ordningen. I 2010 har det vært jobbet spesielt med forståelse av statsstøtteregelverket, og omtale i RF-1053, Liknings-ABC og SkatteFUNN sine web-sider.

Skatteetaten får hvert år elektronisk kopi av nye godkjenningsbrev, brev om forlenget prosjektperiode, samt andre brev av betydning for rett til skattefradrag.

5.5 SkatteFUNNs klageutvalg

Alle forhold vedrørende vedtak fattet av SkatteFUNN-sekretariatet kan påklages til et særskilt klageutvalg. Utvalget er oppnevnt av Forskningsrådet, og består av personer som ikke er ansatt i Forskningsrådet.

Klageutvalget utøver sin oppgave i henhold til forskriftene for ordningen og i henhold til forvaltningsloven. Det innebærer at klageutvalget fatter Forskningsrådets endelige vedtak i SkatteFUNNs klagesaker. Sekretærfunksjonen for klageutvalget er tillagt SkatteFUNN-sekretariatet.

Klageutvalget bestod i 2010 av følgende personer:

- Olav Kolstad, Professor i privatrett, Kvale Advokatfirma
- Eva Karal, Partner, Prima Ocean
- Amela Karahasanovic, Dr.scient - Forsker, Førsteamanuensis II, SINTEF/UIO
- Tor-Odd Berntsen, Investment manager, Storebrand

Klageutvalget har avholdt 5 møter i 2010. De to første gjaldt klagesaker hovedsakelig knyttet til vedtak fattet sent i 2009.

Forskningsrådet mottok 95 klager på vedtak gjort for søknader fra 2010. 28 av disse klagen fikk medhold administrativt av SkatteFUNN-sekretariatet, mens de resterende 67 ble behandlet av klageutvalget. 58 av disse ble avslått og 9 fikk medhold.

Av de 95 klagen fikk altså totalt 37 medhold, som betyr at 39% av klagen fikk medhold. Det er tilsvarende som i 2008 og 2009.

Klageutvalget behandlet og avslø også en klage fra en bedrift der søknaden om godkjenning som FoU-institusjon i SkatteFUNN var blitt avslått.

De fleste avslagene er begrunnet med at prosjektene ikke har tilstrekkelig FoU-innhold. Klager som imøtekommes inneholder tilleggsinformasjon om prosjektene utover informasjonen i den opprinnelige søknaden.

5.6 SkatteFUNNs IT-applikasjon

SkatteFUNN opererer kun med elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem. SkatteFUNN-applikasjonen er en web-applikasjon som er tilgjengelig over internett, og den gjøres tilgjengelig i søkers nettleser ved at de selv går inn på www.skattefunn.no eller velger programsiden SkatteFUNN fra Forskningsrådets hjemmeside www.forskningsradet.no

Applikasjonen ligger som en programside i Norges forskningsråd og tilgangen er begrenset med brukernavn og passord. All nødvendig prosjektinformasjon gjøres tilgjengelig for søkere under *Mitt nettsted*. All kommunikasjon mellom prosjekteier (søker), Innovasjon Norge (IN) og SkatteFUNN-sekretariatet i Norges forskningsråd skjer gjennom SkatteFUNN-applikasjonen. All tilgang for både søkere, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd er begrenset med brukernavn og passord.

Av sikkerhetsmessige årsaker, og for å hindre at viktig informasjon kommer på avveie, er all kommunikasjonen mellom søkere og servere kryptert. Glemte brukernavn-funksjonen er beskyttet ved bruk av text Captcha som er noe tilpasset blinde og synshemmede, og en ekstra sikkerhet ment for å skille mellom mennesker og eventuelle automatiserte "spam-generatorer"

Tjenesten driftes fra en sentralt plassert server, lagres på en lokal database, og for økt sikkerhet mot eventuelle tap av data – så "speiles" alle data hver kveld over til en annen og eksternt plassert database.

Alle foreslåtte endringer testes og godkjennes i Forskningsrådets eget driftsmiljø før de settes i produksjon.

SkatteFUNN applikasjonen ble i perioden i 2002 og frem til 16. juni 2009 driftet av en ekstern driftsleverandør, men ble 17. juni 2009 integrert inn som en del av Forskningsrådets elektroniske søknadsbehandlingssystem (eSak), og fra samme dag driftsmessig likestilt med Forskningsrådets øvrige programmer.

Forskningsrådet har avtale med eksternt driftssenter som har døgnkontinuerlig bemanning 24/7.

Informasjon relatert til 2010:

- Kravet til oppetid har vært overholdt i mesteparten av året, men det har dessverre i perioder vært driftsforstyrrelser som også har involvert SkatteFUNN-søkere.
- Det har blitt utført noen mindre endringer og justeringer i konverteringsdatabasen (SQL databasen) i forbindelse med uthenting av data til årsmelding for 2010. Dette har gitt oss ytterligere mulighet for kunne levere "spesialsydde" rapporter.
- Informasjon fra SkatteFUNN-databasen er gjort tilgjengelig i Forskningsrådets datavarehus. Det gjenstår imidlertid en del arbeid relatert til kvalitetssikring/"vasking" av data før vi kan gjøre denne tjenesten allment tilgjengelig.
- Innført mindre endringer/forbedringer i søknadsskjemaet.
- Det har vært 2 produksjonssettinger hvor formålet har vært å gi økt stabilitet og funksjonalitet i SkatteFUNN-applikasjonen. Vi vil fortsette å gjøre ytterligere forbedringstiltak for økt stabilitet i 2011.

6 Samspill i virkemiddelapparatet

SkatteFUNN er en av flere finansieringsordninger for forskning og utvikling som tilbys gjennom det offentlige virkemiddelapparatet. Under følger en kort omtale av noen andre relevante virkemidler, og samspillet mellom disse og SkatteFUNN.

6.1 Internt i Forskningsrådet

SkatteFUNN-støtte er en rettighet, det vil si virksomheter som har FoU-aktivitet kan kreve skattefradrag knyttet til sine kostnader til gjennomføring av FoU-prosjekt. Bedrifter kan også søke Forskningsrådet om støtte til *Innovasjonsprosjekt i næringslivet*. Innovasjonsprosjektet

skal springe ut av bedriftens egne strategier og behov for ny kunnskap. Søknader om innovasjonsprosjekt konkurrerer om en tilgjengelig pott med midler, slik at kun de beste prosjektene etter nærmere angitte kriterier får støtte. Innovasjonsprosjekter tilbys av en rekke programmer i Forskningsrådet, til alle deler av næringslivet.

Bedrifter kan ha godkjent SkatteFUNN-prosjekt og motta støtte gjennom Innovasjonsprosjekt på de samme aktivitetene, så lenge de ikke kommer i konflikt med statsstøtteregeleverkets grenser for hvor mye støtte en kan motta til prosjektet. Statsstøtteregeleverket er komplekst og gjengis ikke her. For næringslivet betyr dette at SkatteFUNN er lavterskeltilbudet som favner alle virksomheter som gjør FoU, mens innovasjonsprosjektene er forbeholdt de beste og mest ambisiøse prosjektene.

Det er stor grad av samfinansiering mellom SkatteFUNN og Innovasjonsprosjekt, men det observeres noe variasjon mellom de ulike programmene i Forskningsrådet. Andelen kontraktspartnere i innovasjonsprosjekt som har samfinansiering med SkatteFUNN er i området 75-90 %. Det kan være ulike grunner for at bedrifter med innovasjonsprosjekt ikke benytter seg av samfinansiering med SkatteFUNN; enten velger bedrift bevisst vekk SkatteFUNN-støtte (konflikt med statsstøtteregeleverket, eller ønske om å redusere administrasjonsbyrde), eller bedrift mangler kunnskap om regelverket som tillater samfinansiering.

En annen støtteordning forbeholdt næringslivet er *Nærings-Ph.D.* som er en 3-årig forskerutdanning der kandidaten tar doktorgrad ved gradgivende universitet/høyskole mens han/hun er ansatt i en bedrift. Gjennom *Nærings-Ph.D.* kan bedrifter få støtte til inntil 50% av projektkostnadene. Under visse forutsetninger vil et prosjekt kunne samfinansieres av SkatteFUNN og *Nærings-Ph.D.* Det arbeides med retningslinjer og informasjon rundt muligheten for slik samfinansiering.

6.2 Innovasjon Norge

SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke sammen med andre tilskudd fra Innovasjon Norge. I og med at Innovasjon Norges øvrige tilskudds-virkemidler er en begrenset ressurs, vil en slik delfinansiering i stor grad bidra til å strekke rammene og bidra til realisering av langt flere FoU-prosjekter enn det som ellers ville vært tilfelle. I stor grad kjøres saksbehandlingen av SkatteFUNN-søknaden parallelt med behandling av søknad om øvrig finansiering fra Innovasjon Norge. I IFU/OFU-prosjekter har Innovasjon Norge som policy at det skal være en samfinansiering med SkatteFUNN. En case-historie basert på samfinansiering mellom SkatteFUNN og IFU er presentert gjennom Dynavec AS.

DynaVec AS: Fikk fart i turbinene

Pengestøtte fra SkatteFUNN og Innovasjon Norge satte vannturbinene i bevegelse, og et vannkraftprosjekt med verdenspotensial er nå under utvikling. Uten finansieringsstøtten hadde prosjektet tatt lengre tid å realisere, i verste fall hadde det aldri blitt noe av.

De norskutviklede Francis-løpehjulene fra DynaVec AS kan få stor betydning for utnyttelsen av verdens vannkraft. Løpehjulene er mer effektive enn tradisjonelle turbinhjul, og de skal tåle elvevann med mye grus og sand bedre. Bare en brøkdel av det globale vannkraftpotensialet er utnyttet fordi dagens teknologi ikke takler de tøffe forholdene godt nok, sier daglig leder Hans Jørgen Jørgensen i DynaVec AS.

- Utbygging av vannkraft har størst potensial i områder der det er stor sanderosjon, som i Himalaya, Andesfjellene og Afrika. Markedet er stort og vi vil nok se en del investeringer i vannkraft i disse områdene framover, sier Jørgensen. *Fortsetter neste side:*

DynaVec har sitt utspring i forskningsmiljøet på NTNU og ble etablert i 2007. Året etter etableringen søkte selskapet om offentlig støtte gjennom SkatteFUNN og Innovasjon Norge til et forsknings- og utviklingsprosjekt, og pengene skulle brukes til å teste de nyutviklede vannturbinene under tøffe forhold i Peru.

- Mange eksperter var involvert for å vurdere om prosjektet ville bidra til verdiskaping for bedriften, for samfunnet og for Norge, sier kundeansvarlig Per Even Bjørnevåg i Innovasjon Norge Nord-Trøndelag. Konklusjonen var positiv, og vannkraftprosjektet og turbintesting ble igangsatt i samarbeid med SN-Power, et internasjonalt vannkraftselskap.

Daglig leder Hans Jørgensen i DynaVec AS bekrefter at SkatteFUNN og Innovasjon Norge spilte en viktig rolle. Uten denne offentlige støtten måtte vi ha funnet andre investorer for å realisere prosjektet, og det er vanskelig når du står der med en idé og ikke et verifisert produkt, sier Jørgensen

- Vi har virkelig fått fart i teknologiutviklingen ved å benytte oss av det offentlige virkemiddelapparatet som SkatteFUNN og Innovasjon Norge representerer.

DynaVec AS

DynaVec AS designer, produserer og installerer erosjonsresistente løpehjul for vannturbiner i driftsmiljø der sanderosjon og korrosjon er et problem. Turbinløpehjulet skal tåle elvevann med mye grus og sand bedre enn tradisjonelle fordi hele overflaten er dekket med et belegg som beskytter mot sandslitasje. Dette er mulig fordi løpehjulene er skrudd sammen og ikke sveiset sammen. IFU-tilskuddet brukes til å teste løpehjulene under tøffe forhold i Peru.

Globale muligheter

Hvis pilotløpehjulet i Peru tåler testen gjennom en monsunerperiode på 2-3 måneder, er markeds-potensialet enormt. Resultatene så langt er gode og daglig leder i DynaVec AS ser lyst på fremtiden.

- Blir leveransen til kraftverket i Peru vellykket, ser vi for oss en kraftig vekst både for oss og våre samarbeids-partnere, sier Jørgensen.

Målet er å bygge opp en fabrikk i Leksvik i Nord-Trøndelag som kan bygge løpehjul store nok til å betjene 80 prosent av markedet for

vannkraftturbiner i verden. Bygging av løpehjul i slike dimensjoner vil kreve store investeringer i Leksvik og gi en rekke positive ringvirkninger lokalt. *Foto: DynaVec AS.*

6.3 Norsk Designråd

Design og designmetodikk som drivere for utvikling, innovasjon og verdiskaping er løftet frem i innovasjonsmeldingen (St.meld.nr.7: Et nyskapende og bærekraftig Norge).

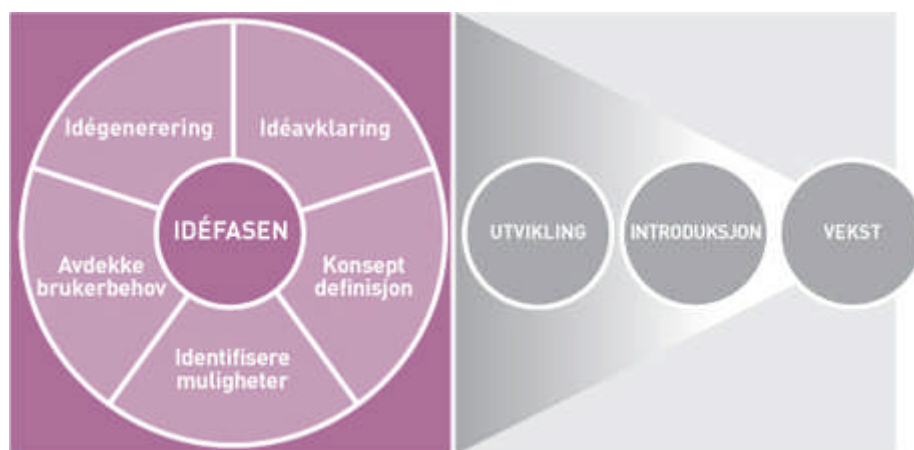
SkatteFUNN-administrasjonen i Norges forskningsråd har siden 2004 hatt et nært og nyttig samarbeid med Norsk Designråd. Forskning og utvikling (FoU) og design har mange sammenfallende trekk, og SkatteFUNN og Norsk Designråd har mange felles målgrupper i norsk næringsliv. Samarbeidet startet med et gjensidig behov for å forstå bedrifters arbeid med innovasjon gjennom metodisk arbeid knyttet til forskning, utvikling og design. SkatteFUNN og Designrådet har søkt felles læring rundt problemstillinger i skjæringsfeltet mellom design og FoU, og har hatt en formell samarbeidsavtale gjennom Designdrevet innovasjonsprogram (DIP) i 2009 og 2010 (se Design Pilot). Handlingsplan for samarbeidsaktiviteter mellom SkatteFUNN og Designrådet foreligger for 2011.

Målet for SkatteFUNN er at norske bedrifter skal utvikle nye eller forbedrede varer, tjenester eller produksjonsprosesser gjennom bruk av FoU. Alle varer, tjenester og prosesser har *brukere*, og det er særlig brukerfokuset i designtenkningen som har gitt innsikt til videre utvikling av SkatteFUNN-ordningen. Kunnskap om norsk næringsliv gjennom SkatteFUNNs erfaringer har tilsvarende gitt bredere forståelse for faser i bedriftenes innovasjonsarbeid, og dermed bidratt til utviklingen av Designdrevet innovasjonsprogram.

Design Pilot

Designdrevet innovasjonsprogram har som formål å øke innovasjonsgraden i norske bedrifter, gjennom strategisk bruk av design (se www.norskdesign.no). Design Pilot er et delprosjekt under DIP, og gir økonomisk støtte til bedrifter som ønsker å jobbe designmetodisk med *idéfasen* i prosjekter. Prosessen preges av at man utnytter designkompetanse allerede fra prosjektstart for å sikre brukerfokus og evne til å omgjøre innsamlet informasjon til nye forretningsmuligheter via konkrete idéskisser, prototyper og løsningsbeskrivelser. Hensikten med Design Pilot er å utvikle idéene. Når prosjektet går over i en forsknings- eller utviklingsfase, er det andre virkemidler som kan bli aktuelle, deriblant SkatteFUNN.

SkatteFUNN har i 2009 og 2010 deltatt i søknadsvurderingsteam i Design Pilot, sammen med Designrådet. Forskningsrådet administrerer også, på vegne av Designrådet, utbetalinger til prosjekter som får støtte fra programmet. 38 prosjekter har så langt fått støtte, 21 av disse i 2010. Samarbeidet mellom SkatteFUNN og Designrådet rundt Design Pilot fortsetter i 2011.

Illustrasjon: www.designrådet.no. Prosessmodell for designdrevet innovasjon.

7 Rettssaker i forbindelse med SkatteFUNN-ordningen

I henhold til SkatteFUNN forskriftens §16-40-9 er det Ligningsmyndighetene som avgjør om vilkårene i skatteloven §16-40 med forskrift er oppfylt med unntak av selve prosjektgodkjenningen. Klage over ligningsmyndighetenes avgjørelser følger reglene i ligningsloven. FoU-kostnadene som inngår i grunnlaget for skattefradraget må være direkte tilknyttet godkjent prosjekt, og være fradragsberettiget i henhold til skatteloven kapittel 6. Det skal føres eget regnskap for prosjektet. I tillegg skal bedriften rapportere fremdrift og oppnådde resultater i forhold til det godkjente prosjektet til Forskningsrådet.

Det kan oppstå tvil om hvilke kostnader som hører til prosjektet og hvilke kostnader som tilhører daglig drift. Det forekommer også at ligningsmyndighetene ikke finner den framlagte

dokumentasjonen tilfredsstillende. Dersom ligningsmyndighetene ikke godtar skatteyters opplysninger i RF-1053-skjemaet, kan saken klages inn for skattekontoret. Skattekontorets vedtak kan eventuelt klages inn for skatteklagenemnda. Skatteyter kan også bringe skatteklagenemndas vedtak inn for domstolene.

Det har i 2010 vært 2 rettssaker knyttet til SkatteFUNN-ordningen:

- I en sak som omhandlet kostnadsgrunnlag i SkatteFUNN-prosjekt fikk saksøker/skatteyter medhold i tingretten. Staten har anket dommen til lagmannsretten, og ankesaken kommer opp i 2011.
- I en annen sak ble staten v/Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet saksøkt for å ha gitt feilaktig informasjon om at ulønnet arbeidsinnsats var omfattet av ordningen. Staten ble frifunnet i tingretten, men saksøker har anket til lagmannsretten.

8 Kommunikasjon

Kommunikasjon kan være alt fra en informasjonsbrosjyre som sendes med c-post til et hav av ukjente mottakere, til et møte ansikt til ansikt mellom parter som utveksler informasjon, erfaringer og ideer rundt et gitt tema. Talløse varianter av kommunikasjon befinner seg mellom disse to ytterpunktene, blant annet konferanser, seminarer, spørreundersøkelser og pressemeldinger for å nevne noen.

SkatteFUNN-sekretariatet utfører årlig et omfattende kommunikasjonsarbeid overfor bedrifter som har prosjekter i SkatteFUNN-porteføljen eller er potensielle brukere av ordningen. En stor del av arbeidet har preg av teknisk og faglig prosjektoppfølgning og gjøres via telefon og e-post. I tillegg arbeides det aktivt med informasjon om SkatteFUNN-ordningen overfor interne og eksterne samarbeidspartnere. Ytterligere tiltak beskrives i de følgende underkapitler.

8.1 Kommunikasjonsstrategi

Det ble i 2010 påbegynt et større arbeid med en kommunikasjonsstrategi/-plan for SkatteFUNN. Formålet med planen er å få flere gode prosjektsøknader. Dette søkes oppnådd ved igangsetting av nye kommunikasjonsaktiviteter både overfor eksisterende brukere, og overfor bransjer som pr. i dag i liten eller ingen grad benytter SkatteFUNN-ordningen. Nyetablerte bedrifter er også en målgruppe. Strategiarbeidet skal munne ut i en handlingsplan, som forventes ferdigstilt ca. mars 2011.

8.2 Arrangementer

Kommunikasjonsaktiviteter som middel til å mobilisere flere bedrifter til å søke SkatteFUNN, skjer i regelen der bedriftene befinner seg. I 2010 ble det arrangert en rekke møter med potensielle søkere. Mange av møtene ble gjennomført i samarbeid med Innovasjon Norge og/eller Forskningsrådets regionale representanter. Også Designrådet, bransjeorganisasjoner og FoU-miljøer var samarbeidspartnere.

Følgende aktiviteter ble gjennomført:

Januar: SkatteFUNN ble presentert i NHO Oslo for norske naturfotografer.

Januar: SkatteFUNN ble presentert på reiselivskonferanse på Lillestrøm i regi av programmet Natur og Næring.

Mars: SkatteFUNN ble presentert i Forskningsparken Oslo.

Mars: SkatteFUNN ble presentert på Svalbard.

April: 15 bedrifter med SkatteFUNN-prosjekter ble dybdeintervjuet som ledd i å øke sekretariatets kunnskap om hvordan bedriftene opplever søknads- og gjennomføringsprosessen.

April: SkatteFUNN ble presentert på Faglig frokost på DogA (tema Design Pilot).

Mai: SkatteFUNN ble presentert på Oslo MedTech Cluster.

Mai: SkatteFUNN ble presentert på Ingeniørvitenskapsakademiet i Stockholm.

Mai: SkatteFUNN var på “turné” med Hurtigruta i Finnmark.

Juni: SkatteFUNN ble presentert for bedrifter i Tromsø-regionen.

August: SkatteFUNN ble presentert for bedrifter i Vadsø-regionen.

September: SkatteFUNN var representert på konferansen “Morgendagens reiseliv” i regi av Innovasjon Norge.

September: SkatteFUNN var representert på Forskningstorget under Forskningsdagene.

Oktober: SkatteFUNN var representert på Designrådets næringslivsdag.

November: SkatteFUNN var representert på et møte om reiselivsnæringens skjebne.

November: SkatteFUNN hadde møte med bedrifter i Oslo der temaet var tjenesteinnovasjon.

8.3 Bedriftsbesøk – Verktøy for læring

SkatteFUNN ble evaluert av Statistisk Sentralbyrå (SSB) og Nordlandsforskning i perioden 2004-2008. Med utgangspunkt i evalueringens konklusjoner startet SkatteFUNN-avdelingen i 2009 et videreutviklingsarbeid, *Videreutvikling av SkatteFUNN*. Taftie’s Verdiøkingsmodell for programdrift har gitt fire *forbedringsmål*: (a) bedre akkvisisjon (b) bedre seleksjon (c) bedre oppfølging (d) bedre etterprøving. Paraplyprosjektet huser flere delprosjekter, som samlet søker å nå hovedprosjektets to definerte overordnede mål (1) driftsforbedring av SkatteFUNN, og (2) bedring av kunnskapsgrunnlag for SkatteFUNN.

“Verktøy for læring” er et delprosjekt under videreutviklingen av SkatteFUNN.

Verktøy for læring

15 SkatteFUNN-bedrifter i Oslo-området ble besøkt og dybdeintervjuet av Forskningsrådet i 2010. Intervjuene var siste del av forprosjektet *Verktøy for læring* som ble gjennomført i

perioden januar til mai. I prosjektet ble det utviklet et verktøy for læring; en metode og en *intervjuguide* som kan brukes ved bedriftsbesøk, for å gi økt innsikt og læring for Forskningsrådet når det gjelder;

- 1) hva forskningsbasert innovasjon kan være
- 2) hvilke utfordringer bedriftene møter i denne sammenheng
- 3) hvilke prosesser og tiltak som gjennomføres for å gi bedrifts- og samfunnsresultater og
- 4) hvilke effekter SkatteFUNN har i denne sammenheng.

Prosjektets overordnede mål var å bidra til økt treffsikkerhet ved behandling av søknader til SkatteFUNN, bedre samspill mellom Forskningsrådet og bedrifter i gjennomføringen av SkatteFUNN-prosjekter samt utvikling av SkatteFUNNs medarbeidere gjennom læring.

Prosjektarbeidet har så langt resultert i tanker om hvordan Forskningsrådet kan bidra til en bedre prosjektgjennomføring for bedriftene. Prosjektet har også bidratt med innspill til Forskningsrådets arbeid for å utvikle SkatteFUNN-ordningen innenfor nåværende rammer. Prosjektet kan også være en del av en etablering av et evalueringssystem, som ved systematisk og målrettet bruk kan gi innspill til nødvendige endringer for å gjøre SkatteFUNN enda bedre for bedriftene. Det foreligger en rapport fra prosjektet, "Sluttrapport Verktøy for læring" som oppsummerer resultatene og anbefalingene fra prosjektet.

8.4 Bedriftsundersøkelse

SkatteFUNN-sekretariatet gjennomførte en spørreundersøkelse i 2010. Undersøkelsen ble sendt til bedrifter som hadde minst ett godkjent SkatteFUNN-prosjekt.

Formålet var blant annet å danne et bilde av hvilke effekter deltakelse i SkatteFUNN-ordningen har for bedriftene – både faglig og økonomisk sett. Antall respondenter var 861, som tilsvarer 21% av alle spurte.

Blant de mest positive resultatene var at et stort antall bedrifter hadde økt sitt fokus på innovasjon og utvikling (85%) som følge av gjennomført SkatteFUNN-prosjekt, pluss at bedriftens medarbeidere hadde fått hevet sin kompetanse (91%).

En stor andel svarte også at de hadde økt samarbeid med samarbeidspartnere, spesielt med kunder (75%).

55% svarte at bedriftens samlede omsetning hadde økt, og at deres konkurransevne var økt med hele 74%.

81% svarte at bedriften sannsynligvis vil sende nye SkatteFUNN-søknader.

Nedenfor vises flere resultater:

Spm: Fører/førte bedriftens sist godkjente SkatteFUNN-prosjekt til:

	Ja	Nei	Vet ikke/ikke relevant
Økt fokus på innovasjon og utvikling i bedriften?	85%	12%	3%
Økt styring av - og arbeid med utviklings- og endringsprosesser i bedriften?	60%	33%	7%

Økt innhenting og strukturering av kunnskap?	69%	24%	7%
Økt kunnskap om hvordan forskningsresultater kan nyttiggjøres?	56%	32%	12%
Kompetanseutvikling hos medarbeidere i bedriften?	91%	7%	2%
Oppstart av flere FoU-prosjekter i bedriften?	60,5%	30%	9,5%

Spm: Fører/førte bedriftens sist godkjente SkatteFUNN-prosjekt til økt samarbeid med:

	Ja	Nei	Vet ikke/ikke relevant
Kunder?	75%	23%	2%
Leverandører?	66%	31%	3%
Andre bedrifter?	59%	37%	4%
Universitet, høgskole, FoU-miljøer?	48%	48%	4%
Offentlige myndigheter?	34%	61%	5%

Spm: Hvordan bidrar/bidro sist godkjente SkatteFUNN-prosjekt til bedriftens utvikling, de tre påfølgende år etter prosjektets slutt, med hensyn til:

	Reduksjon	Ingen endring	Økning	Vet ikke/ikke relevant
Antall ansatte?	2%	49%	36%	13%
Samlet omsetning for bedriften?	3%	26%	55%	16%
Markedsandelen i det nasjonale markedet?	1%	33%	41%	25%
Markedsandelen i det internasjonale markedet?	1%	38%	26%	35%
Langsiktig konkurransevne?	1%	10%	74%	15%

Spm: Er det sannsynlig at bedriften vil sende inn nye søknader til SkatteFUNN?

Ja	Nei	Vet ikke/ikke relevant
81%	4%	15%

8.5 SkatteFUNN i mediene

99 medieoppslag hvor ordet “SkatteFUNN” forekom, ble registrert via Forskningsrådets søketjeneste i 2010.

Bak de 99 publiseringene stod 60 ulike mediekilder. 37 av dem er medier innenfor generell nyhetsjournalistikk, av ulik størrelse og ulike geografiske nedslagsfelt. Disse publiserte 65 artikler hvor SkatteFUNN var nevnt.

Det ser ut til at de store avisene i store trekk er opptatt av nærings- og forskningspolitikk, mens de mindre og mer lokalt orienterte avisene i større grad skriver om bedrifter som har gjort suksess med sine FoU-prosjekter.

15 bransjeaviser publiserte 25 artikler, hvorav 14 dreide seg om forskningspolitikk og 8 var omtaler av SkatteFUNN-prosjekter. Bransjeoppslagene utgjorde 25% av samtlige oppslag i 2010, det tilsvarende tallet for 2009 var 15%.

De resterende 8 mediene var ulike offentlige etater; blant annet departementer, fylker og kommuner (til sammen 9 oppslag).

Søketjenesten omfattet både papir- og elektroniske medier. Antall papiroppslag var noe høyere enn antall elektroniske (henholdsvis 54 og 45).

SkatteFUNN-prosjekt:

Bergens Tidende

- Ranselpost ut – sms inn

SkatteFUNN-prosjekt:

MEDIEHUSET
Stavanger Aftenblad

- Verdens største bølgekraftverk

SkatteFUNN-prosjekt:

Gjengangeren

- Bygger elektrisk båt

9 Vedlegg

Tabellene i vedleggene er basert på innholdet fra databasen. Mindre avvik kan forekomme i forhold til tall i hoveddokumentet. Det kan også skje at summer i tabellene i vedlegget ikke går opp med tall i hoveddokumentet. Dette skyldes endringer på søknader i forbindelse med klager eller annen saksbehandling på nyåret.

9.1 Aktive prosjekter per fylke fordelt på sektorer

9.1.1 Akershus

Fylke: Akershus	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	15	0	2	0,2	46,4	8,6
Annet	32	5	9	6,1	62,9	12,3
Bygg/anlegg	14	2	7	1,5	67,1	8,1
Helse	47	17	13	16,5	105,5	18,5
IKT	99	11	14	9,3	307,9	55,9
Jordbruk/mat	25	5	18	5,2	43,0	8,0
Kraft/energi	32	9	17	16,2	86,8	15,1
Kultur/underholdning	6	0	0	0,0	11,4	2,2
Marin/sjømat	13	4	7	5,7	38,8	8,1
Maritim	13	0	2	1,0	41,4	7,5
Metall	4	0	2	0,7	2,8	0,4
Miljø	23	1	8	11,8	58,6	11,2
Petroleum, olje/gass	39	2	15	28,7	136,7	21,0
Reiseliv/turisme	2	0	0	0,0	3,9	0,6
Skog/tre	6	1	6	6,0	14,6	2,7
Transport	13	0	0	0,0	27,2	4,3
Totalsum	383	57	120	108,8	1 055,0	184,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

9.1.2 Aust-Agder

Fylke: Aust-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	5,7	1,1
Annet	4	0	0	0,0	6,1	1,1
Bygg/anlegg	4	0	1	0,3	4,0	0,7
Helse	12	3	3	0,5	12,0	2,3
IKT	8	0	2	1,1	23,5	4,0
Jordbruk/mat	3	0	2	0,2	2,4	0,5
Kraft/energi	6	1	3	0,4	7,1	1,4
Marin/sjømat	1	0	1	0,4	2,9	0,6
Maritim	16	2	6	2,4	36,6	7,3
Miljø	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Petroleum, olje/gass	1	0	1	0,2	1,5	0,3
Skog/tre	1	0	1	0,1	1,0	0,2
Transport	1	0	0	0,0	0,8	0,1
Totalsum	59	6	20	5,6	104,7	19,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.3 Buskerud

Fylke: Buskerud	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	3	0	1	0,0	3,8	0,7
Annet	31	4	9	4,3	77,3	13,3
Bygg/anlegg	19	1	4	0,3	29,7	5,8
Helse	9	1	2	4,1	25,1	4,4
IKT	26	1	7	2,1	69,3	10,8
Jordbruk/mat	11	1	3	0,2	58,6	4,2
Kraft/energi	21	5	8	4,0	90,5	10,7
Kultur/underholdning	4	0	1	0,3	13,2	2,6
Marin/sjømat	1	0	0	0,0	2,6	0,4
Maritim	9	1	4	3,6	25,2	3,6
Metall	5	0	3	0,6	8,9	1,8
Miljø	13	1	7	1,5	22,7	4,5
Petroleum, olje/gass	17	0	5	1,8	42,2	5,7
Reiseliv/turisme	2	0	1	0,2	1,7	0,3
Skog/tre	3	0	1	0,1	3,4	0,6
Transport	16	0	1	0,2	27,7	5,6
Totalsum	190	15	57	23,2	502,0	75,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.4 Finnmark

Fylke: Finnmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,8	0,3
Bygg/anlegg	2	1	0	0,0	0,3	0,1
IKT	4	0	0	0,0	2,9	0,4
Jordbruk/mat	1	0	0	0,0	1,7	0,3
Kraft/energi	1	0	1	1,7	7,2	1,4
Marin/sjømat	9	0	6	2,0	21,3	4,2
Maritim	2	0	0	0,0	2,1	0,4
Miljø	1	0	0	0,0	3,9	0,8
Reiseliv/turisme	1	1	1	0,0	0,3	0,1
Totalsum	22	2	8	3,7	41,5	8,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.5 Hedmark

Fylke: Hedmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	6	2	3	0,1	7,9	1,5
Bygg/anlegg	7	0	2	1,0	8,7	1,7
Helse	3	1	0	0,0	4,2	0,8
IKT	7	0	0	0,0	16,8	3,3
Jordbruk/mat	12	6	10	4,6	32,5	6,5
Kraft/energi	3	0	1	0,5	7,2	1,4
Kultur/underholdning	3	0	0	0,0	8,2	1,6
Marin/sjømat	5	0	4	1,3	13,8	2,7
Metall	5	3	3	3,2	13,9	2,3
Miljø	3	3	3	4,8	8,6	1,6
Petroleum, olje/gass	1	0	0	0,0	0,4	0,1
Reiseliv/turisme	2	0	1	0,0	4,1	0,7
Skog/tre	2	0	1	0,2	2,1	0,4
Transport	5	0	2	0,4	8,1	1,6
Totalsum	64	15	30	16,2	136,2	26,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.6 Hordaland

Fylke: Hordaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	10	0	1	0,2	27,8	4,8
Annet	15	1	2	0,5	25,9	5,0
Bygg/anlegg	12	1	3	0,6	26,4	5,2
Helse	24	7	6	7,9	64,7	13,1
IKT	56	4	8	10,8	182,9	26,1
Jordbruk/mat	13	4	4	1,5	33,1	6,3
Kraft/energi	18	5	5	15,0	71,1	12,4
Kultur/underholdning	3	0	0	0,0	5,5	1,0
Marin/sjømat	48	22	25	16,5	138,2	24,1
Maritim	41	8	15	18,1	165,1	25,4
Metall	9	1	3	1,2	25,5	5,0
Miljø	16	3	4	3,3	34,2	6,8
Petroleum, olje/gass	59	4	29	21,7	214,9	35,0
Reiseliv/turisme	1	0	0	0,0	5,5	1,1
Transport	11	1	5	13,9	37,8	7,4
Totalsum	336	61	110	110,9	1 058,6	178,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.7 Møre og Romsdal

Fylke: Møre og Romsdal	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	3	0	2	0,3	3,1	0,6
Annet	23	0	10	4,8	58,0	9,0
Bygg/anlegg	10	0	4	1,9	27,2	4,6
Helse	3	1	1	1,4	9,3	2,0
IKT	9	1	2	2,1	28,8	5,2
Jordbruk/mat	2	0	2	0,3	2,4	0,5
Kraft/energi	5	1	3	1,8	10,5	2,0
Kultur/underholdning	1	0	0	0,0	5,5	1,1
Marin/sjømat	71	6	35	13,5	130,3	25,9
Maritim	71	7	29	14,5	136,9	24,8
Metall	6	0	4	1,0	10,4	1,9
Miljø	2	0	1	0,4	3,1	0,6
Petroleum, olje/gass	11	0	5	0,5	21,4	3,7
Skog/tre	2	0	0	0,0	2,9	0,6
Transport	3	0	2	0,3	5,7	1,0
Totalsum	222	16	100	42,7	455,3	83,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.8 Nordland

Fylke: Nordland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,1	0,2
Annet	6	0	1	0,2	12,7	2,0
Bygg/anlegg	4	0	1	0,2	5,1	1,0
Helse	3	1	2	4,3	6,6	1,3
IKT	21	0	3	0,4	45,2	8,7
Jordbruk/mat	3	0	1	0,4	5,3	1,1
Kraft/energi	6	3	3	5,0	14,3	2,7
Kultur/underholdning	1	0	0	0,0	1,1	0,3
Marin/sjømat	52	15	32	10,4	79,7	13,3
Maritim	15	1	8	6,2	29,9	6,6
Metall	4	4	1	0,8	31,7	5,3
Miljø	3	0	1	0,2	3,8	0,8
Petroleum, olje/gass	7	1	3	1,8	22,7	4,4
Reiseliv/turisme	1	0	1	0,1	3,8	0,8
Transport	3	0	1	0,1	9,2	1,8
Totalsum	130	25	58	30,0	272,2	50,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.9 Nord-Trøndelag

Fylke: Nord-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	2	0	0	0,0	0,8	0,1
Bygg/anlegg	6	0	3	0,5	7,3	1,5
Helse	5	2	2	0,3	8,1	1,6
IKT	4	0	1	0,2	8,2	1,6
Jordbruk/mat	3	0	3	0,4	7,7	1,5
Kraft/energi	13	1	9	7,9	43,4	7,9
Kultur/underholdning	2	0	0	0,0	2,7	0,5
Marin/sjømat	8	3	4	1,2	18,1	3,6
Maritim	3	0	3	0,7	8,6	1,7
Metall	5	0	1	1,4	11,9	2,2
Miljø	5	1	2	0,3	4,9	0,9
Petroleum, olje/gass	2	0	1	0,0	2,0	0,4
Skog/tre	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Transport	1	0	0	0,0	1,6	0,3
Totalsum	60	7	30	12,9	126,4	24,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.10 Oppland

Fylke: Oppland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	3,1	0,6
Annet	18	3	13	9,6	53,0	9,2
Bygg/anlegg	10	1	6	0,9	13,6	2,6
Helse	1	0	1	0,7	1,9	0,4
IKT	7	2	0	0,0	27,3	4,9
Jordbruk/mat	12	5	9	2,2	25,0	4,7
Kraft/energi	6	1	4	0,5	13,5	2,3
Kultur/underholdning	4	0	2	0,3	13,1	2,6
Marin/sjømat	4	0	1	0,3	9,3	1,6
Maritim	3	0	3	2,2	12,5	2,5
Metall	16	2	13	2,8	28,2	4,7
Miljø	2	0	0	0,0	5,4	1,1
Reiseliv/turisme	1	0	1	0,2	1,6	0,2
Skog/tre	2	0	1	0,3	1,5	0,2
Transport	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Totalsum	89	14	54	20,0	211,4	38,1

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.11 Oslo

Fylke: Oslo	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	39	3	4	1,1	130,0	23,3
Annet	57	8	12	5,3	118,1	22,6
Bygg/anlegg	10	0	2	0,7	25,1	4,7
Helse	125	73	60	201,5	698,3	78,0
IKT	252	26	21	22,0	797,3	137,3
Jordbruk/mat	17	6	12	2,8	25,7	4,1
Kraft/energi	41	19	26	49,9	194,3	26,9
Kultur/underholdning	15	1	2	0,9	57,9	8,4
Marin/sjømat	33	16	28	21,6	85,0	16,0
Maritim	19	2	3	2,5	44,4	8,1
Metall	17	3	6	4,6	42,6	6,7
Miljø	26	6	11	13,1	73,3	13,0
Petroleum, olje/gass	30	4	15	37,2	131,4	21,4
Reiseliv/turisme	4	0	0	0,0	9,5	1,9
Skog/tre	5	2	2	0,6	3,3	0,6
Transport	26	0	6	4,1	51,3	9,1
Totalsum	716	169	210	368,0	2 487,5	381,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.12 Rogaland

Fylke: Rogaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	5	0	0	0,0	13,1	2,5
Annet	19	1	2	0,2	40,4	7,6
Bygg/anlegg	16	1	4	1,8	54,4	10,0
Helse	14	7	4	6,7	55,3	6,5
IKT	37	1	5	0,5	103,9	19,6
Jordbruk/mat	27	8	13	6,6	59,2	10,8
Kraft/energi	14	3	12	6,6	52,6	10,3
Marin/sjømat	47	14	26	32,4	123,4	19,5
Maritim	23	0	4	1,4	63,6	8,8
Metall	10	3	3	1,2	20,9	4,1
Miljø	14	2	1	0,2	20,1	3,8
Petroleum, olje/gass	115	18	34	61,3	391,2	63,2
Reiseliv/turisme	2	0	2	0,4	7,8	1,4
Skog/tre	1	0	1	0,0	0,4	0,0
Transport	1	0	0	0,0	1,3	0,3
Totalsum	345	58	111	119,4	1 007,7	168,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.13 Sogn og Fjordane

Fylke: Sogn og Fjordane	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	7	2	4	0,4	17,5	3,5
Bygg/anlegg	4	0	1	0,5	9,5	1,9
Helse	5	1	1	0,4	11,6	2,0
IKT	6	0	1	0,8	7,6	1,4
Jordbruk/mat	5	2	4	1,5	5,6	1,1
Kraft/energi	5	0	5	2,0	13,2	2,8
Kultur/underholdning	2	0	1	0,3	6,9	1,2
Marin/sjømat	11	8	9	1,5	38,0	7,5
Maritim	4	0	2	0,6	4,3	0,7
Metall	6	0	1	0,7	11,9	2,3
Miljø	2	0	2	0,6	2,8	0,6
Petroleum, olje/gass	3	1	1	8,4	19,7	4,9
Skog/tre	2	0	2	1,1	9,4	1,2
Transport	6	0	1	0,6	10,4	2,2
Totalsum	68	14	35	19,4	168,5	33,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.14 Sør-Trøndelag

Fylke: Sør-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Annet	24	5	11	3,9	48,5	8,6
Bygg/anlegg	15	2	7	1,4	40,0	8,1
Helse	22	11	8	9,7	86,4	13,9
IKT	73	9	11	9,2	225,1	36,2
Jordbruk/mat	15	4	12	2,7	25,1	4,9
Kraft/energi	17	3	10	16,8	51,8	9,2
Kultur/underholdning	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Marin/sjømat	45	6	25	9,9	105,7	18,6
Maritim	26	5	9	4,8	66,8	11,4
Metall	8	1	3	5,7	26,3	4,7
Miljø	15	5	5	15,0	80,2	7,0
Petroleum, olje/gass	43	16	16	25,9	157,8	25,2
Reiseliv/turisme	2	0	0	0,0	1,0	0,2
Skog/tre	2	0	1	0,2	1,8	0,4
Transport	7	0	1	0,1	17,2	2,7
Totalsum	316	67	119	105,3	936,6	151,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.15 Telemark

Fylke: Telemark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	0,7	0,0
Annet	10	3	0	0,0	23,6	3,9
Bygg/anlegg	9	0	4	0,5	19,8	3,5
Helse	14	10	7	8,7	46,6	6,9
IKT	8	0	2	1,4	23,2	4,3
Jordbruk/mat	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Kraft/energi	7	4	5	4,5	20,0	3,4
Kultur/underholdning	2	0	0	0,0	8,8	1,8
Marin/sjømat	3	1	3	1,1	3,3	0,7
Maritim	9	1	3	0,8	28,8	4,3
Metall	6	0	4	2,1	15,1	2,9
Miljø	6	0	5	5,4	24,5	5,2
Petroleum, olje/gass	7	0	1	0,9	12,7	2,5
Reiseliv/turisme	1	0	1	0,1	0,8	0,0
Skog/tre	2	0	1	0,7	2,1	0,4
Transport	4	1	2	5,5	40,2	3,0
Totalsum	90	20	38	31,4	270,9	42,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.16 Troms

Fylke: Troms	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Annet	5	3	3	1,0	7,6	1,5
Bygg/anlegg	1	0	1	0,0	2,6	0,5
Helse	18	17	10	25,5	75,2	11,8
IKT	18	1	2	3,5	47,4	9,2
Jordbruk/mat	8	0	5	0,8	13,7	2,6
Kraft/energi	5	2	2	1,3	6,6	1,2
Kultur/underholdning	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Marin/sjømat	23	7	18	7,0	51,0	9,5
Maritim	4	1	1	1,3	5,8	1,6
Metall	2	0	1	0,4	2,2	0,4
Miljø	9	0	2	0,1	13,0	2,6
Petroleum, olje/gass	2	0	1	0,1	5,1	1,2
Reiseliv/turisme	1	0	0	0,0	4,5	0,0
Transport	3	0	0	0,0	4,7	0,9
Totalsum	102	31	46	40,9	243,7	43,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.17 Vest-Agder

Fylke: Vest-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Annet	5	0	3	1,0	14,8	2,8
Bygg/anlegg	8	0	0	0,0	12,8	2,4
Helse	4	1	2	0,2	5,7	1,1
IKT	21	0	3	0,4	56,3	10,3
Jordbruk/mat	2	0	0	0,0	5,1	1,0
Kraft/energi	14	5	10	25,7	62,9	9,9
Kultur/underholdning	1	0	0	0,0	0,7	0,1
Marin/sjømat	2	0	1	0,0	4,3	0,8
Maritim	10	0	2	0,6	33,9	5,3
Metall	6	3	3	2,8	21,2	4,0
Miljø	4	0	1	1,5	7,9	1,5
Petroleum, olje/gass	23	1	9	5,7	68,8	12,1
Reiseliv/turisme	2	0	0	0,0	2,7	0,5
Totalsum	103	10	34	37,8	298,9	52,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.18 Vestfold

Fylke: Vestfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	6,4	1,1
Annet	17	2	5	2,7	37,2	5,7
Bygg/anlegg	13	0	6	1,6	30,0	5,0
Helse	9	3	4	1,5	20,1	3,9
IKT	42	6	5	2,9	109,8	19,7
Jordbruk/mat	12	0	4	0,8	36,6	7,3
Kraft/energi	10	0	2	0,3	12,9	2,3
Marin/sjømat	2	1	2	0,8	9,0	1,4
Maritim	26	2	9	3,4	61,7	11,8
Metall	5	0	1	0,1	10,4	2,1
Miljø	16	0	7	4,8	34,4	6,7
Petroleum, olje/gass	16	2	5	2,8	40,4	6,1
Reiseliv/turisme	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Skog/tre	2	0	1	0,0	1,3	0,3
Transport	9	0	1	2,0	48,9	5,2
Totalsum	182	16	52	23,7	460,2	78,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.1.19 Østfold

Fylke: Østfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Annet	18	3	6	9,0	50,6	8,9
Bygg/anlegg	9	0	2	0,3	30,3	5,4
Helse	6	4	0	0,0	12,9	2,5
IKT	23	1	5	1,3	62,4	10,7
Jordbruk/mat	8	1	2	1,5	14,9	2,9
Kraft/energi	10	2	2	0,5	22,3	4,4
Marin/sjømat	2	1	0	0,0	2,0	0,4
Maritim	5	0	3	3,7	16,5	3,3
Metall	6	0	1	0,5	13,4	2,5
Miljø	2	0	1	0,1	2,3	0,5
Petroleum, olje/gass	5	0	0	0,0	19,7	3,8
Skog/tre	5	1	4	3,1	19,1	3,2
Transport	2	0	0	0,0	2,1	0,4
Totalsum	102	13	26	19,9	269,3	49,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2 Aktive prosjekter per sektor fordelt på fylker

9.2.1 Administrasjon

Sektor:						
Administrasjon	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	15	0	2	0,2	46,4	8,6
Aust-Agder	1	0	0	0,0	5,7	1,1
Buskerud	3	0	1	0,0	3,8	0,7
Finnmark	1	0	0	0,0	1,8	0,3
Hordaland	10	0	1	0,2	27,8	4,8
Møre og Romsdal	3	0	2	0,3	3,1	0,6
Nordland	1	0	0	0,0	1,1	0,2
Oppland	2	0	0	0,0	3,1	0,6
Oslo	39	3	4	1,1	130,0	23,3
Rogaland	5	0	0	0,0	13,1	2,5
Sør-Trøndelag	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Telemark	1	0	0	0,0	0,7	0,0
Troms	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Vest-Agder	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Vestfold	2	0	0	0,0	6,4	1,1
Østfold	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Totalsum	87	3	10	1,7	248,5	45,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

9.2.2 Annet

Sektor: Annet	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	32	5	9	6,1	62,9	12,3
Aust-Agder	4	0	0	0,0	6,1	1,1
Buskerud	31	4	9	4,3	77,3	13,3
Hedmark	6	2	3	0,1	7,9	1,5
Hordaland	15	1	2	0,5	25,9	5,0
Møre og Romsdal	23	0	10	4,8	58,0	9,0
Nordland	6	0	1	0,2	12,7	2,0
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	0,8	0,1
Oppland	18	3	13	9,6	53,0	9,2
Oslo	57	8	12	5,3	118,1	22,6
Rogaland	19	1	2	0,2	40,4	7,6
Sogn og Fjordane	7	2	4	0,4	17,5	3,5
Sør-Trøndelag	24	5	11	3,9	48,5	8,6
Telemark	10	3	0	0,0	23,6	3,9
Troms	5	3	3	1,0	7,6	1,5
Vest-Agder	5	0	3	1,0	14,8	2,8
Vestfold	17	2	5	2,7	37,2	5,7
Østfold	18	3	6	9,0	50,6	8,9
Totalsum	299	42	93	48,9	662,9	118,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

9.2.3 Bygg/anlegg

Sektor: Bygg/anlegg	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	14	2	7	1,5	67,1	8,1
Aust-Agder	4	0	1	0,3	4,0	0,7
Buskerud	19	1	4	0,3	29,7	5,8
Finnmark	2	1	0	0,0	0,3	0,1
Hedmark	7	0	2	1,0	8,7	1,7
Hordaland	12	1	3	0,6	26,4	5,2
Møre og Romsdal	10	0	4	1,9	27,2	4,6
Nordland	4	0	1	0,2	5,1	1,0
Nord-Trøndelag	6	0	3	0,5	7,3	1,5
Oppland	10	1	6	0,9	13,6	2,6
Oslo	10	0	2	0,7	25,1	4,7
Rogaland	16	1	4	1,8	54,4	10,0
Sogn og Fjordane	4	0	1	0,5	9,5	1,9
Sør-Trøndelag	15	2	7	1,4	40,0	8,1
Telemark	9	0	4	0,5	19,8	3,5
Troms	1	0	1	0,0	2,6	0,5
Vest-Agder	8	0	0	0,0	12,8	2,4
Vestfold	13	0	6	1,6	30,0	5,0
Østfold	9	0	2	0,3	30,3	5,4
Totalsum	173	9	58	14,0	413,8	72,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.4 Helse

Sektor: Helse	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	47	17	13	16,5	105,5	18,5
Aust-Agder	12	3	3	0,5	12,0	2,3
Buskerud	9	1	2	4,1	25,1	4,4
Hedmark	3	1	0	0,0	4,2	0,8
Hordaland	24	7	6	7,9	64,7	13,1
Møre og Romsdal	3	1	1	1,4	9,3	2,0
Nordland	3	1	2	4,3	6,6	1,3
Nord-Trøndelag	5	2	2	0,3	8,1	1,6
Oppland	1	0	1	0,7	1,9	0,4
Oslo	125	73	60	201,5	698,3	78,0
Rogaland	14	7	4	6,7	55,3	6,5
Sogn og Fjordane	5	1	1	0,4	11,6	2,0
Sør-Trøndelag	22	11	8	9,7	86,4	13,9
Telemark	14	10	7	8,7	46,6	6,9
Troms	18	17	10	25,5	75,2	11,8
Vest-Agder	4	1	2	0,2	5,7	1,1
Vestfold	9	3	4	1,5	20,1	3,9
Østfold	6	4	0	0,0	12,9	2,5
Totalsum	324	160	126	289,9	1 249,5	170,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

9.2.5 IKT

Sektor: IKT	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	99	11	14	9,3	307,9	55,9
Aust-Agder	8	0	2	1,1	23,5	4,0
Buskerud	26	1	7	2,1	69,3	10,8
Finnmark	4	0	0	0,0	2,9	0,4
Hedmark	7	0	0	0,0	16,8	3,3
Hordaland	56	4	8	10,8	182,9	26,1
Møre og Romsdal	9	1	2	2,1	28,8	5,2
Nordland	21	0	3	0,4	45,2	8,7
Nord-Trøndelag	4	0	1	0,2	8,2	1,6
Oppland	7	2	0	0,0	27,3	4,9
Oslo	252	26	21	22,0	797,3	137,3
Rogaland	37	1	5	0,5	103,9	19,6
Sogn og Fjordane	6	0	1	0,8	7,6	1,4
Sør-Trøndelag	73	9	11	9,2	225,1	36,2
Telemark	8	0	2	1,4	23,2	4,3
Troms	18	1	2	3,5	47,4	9,2
Vest-Agder	21	0	3	0,4	56,3	10,3
Vestfold	42	6	5	2,9	109,8	19,7
Østfold	23	1	5	1,3	62,4	10,7
Totalsum	721	63	92	68,0	2 145,9	369,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.6 Jordbruk/Mat

Sektor:						
Jordbruk/Mat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	25	5	18	5,2	43,0	8,0
Aust-Agder	3	0	2	0,2	2,4	0,5
Buskerud	11	1	3	0,2	58,6	4,2
Finnmark	1	0	0	0,0	1,7	0,3
Hedmark	12	6	10	4,6	32,5	6,5
Hordaland	13	4	4	1,5	33,1	6,3
Møre og Romsdal	2	0	2	0,3	2,4	0,5
Nordland	3	0	1	0,4	5,3	1,1
Nord-Trøndelag	3	0	3	0,4	7,7	1,5
Oppland	12	5	9	2,2	25,0	4,7
Oslo	17	6	12	2,8	25,7	4,1
Rogaland	27	8	13	6,6	59,2	10,8
Sogn og Fjordane	5	2	4	1,5	5,6	1,1
Sør-Trøndelag	15	4	12	2,7	25,1	4,9
Telemark	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Troms	8	0	5	0,8	13,7	2,6
Vest-Agder	2	0	0	0,0	5,1	1,0
Vestfold	12	0	4	0,8	36,6	7,3
Østfold	8	1	2	1,5	14,9	2,9
Totalsum	180	42	104	31,7	398,1	68,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.7 Kraft/Energi

Sektor: Kraft/Energi	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	32	9	17	16,2	86,8	15,1
Aust-Agder	6	1	3	0,4	7,1	1,4
Buskerud	21	5	8	4,0	90,5	10,7
Finnmark	1	0	1	1,7	7,2	1,4
Hedmark	3	0	1	0,5	7,2	1,4
Hordaland	18	5	5	15,0	71,1	12,4
Møre og Romsdal	5	1	3	1,8	10,5	2,0
Nordland	6	3	3	5,0	14,3	2,7
Nord-Trøndelag	13	1	9	7,9	43,4	7,9
Oppland	6	1	4	0,5	13,5	2,3
Oslo	41	19	26	49,9	194,3	26,9
Rogaland	14	3	12	6,6	52,6	10,3
Sogn og Fjordane	5	0	5	2,0	13,2	2,8
Sør-Trøndelag	17	3	10	16,8	51,8	9,2
Telemark	7	4	5	4,5	20,0	3,4
Troms	5	2	2	1,3	6,6	1,2
Vest-Agder	14	5	10	25,7	62,9	9,9
Vestfold	10	0	2	0,3	12,9	2,3
Østfold	10	2	2	0,5	22,3	4,4
Totalsum	234	64	128	160,5	788,2	127,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.8 Kultur/Underholdning

Sektor:						
Kultur/Underholdning	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	6	0	0	0,0	11,4	2,2
Buskerud	4	0	1	0,3	13,2	2,6
Hedmark	3	0	0	0,0	8,2	1,6
Hordaland	3	0	0	0,0	5,5	1,0
Møre og Romsdal	1	0	0	0,0	5,5	1,1
Nordland	1	0	0	0,0	1,1	0,3
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	2,7	0,5
Oppland	4	0	2	0,3	13,1	2,6
Oslo	15	1	2	0,9	57,9	8,4
Sogn og Fjordane	2	0	1	0,3	6,9	1,2
Sør-Trøndelag	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Telemark	2	0	0	0,0	8,8	1,8
Troms	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Vest-Agder	1	0	0	0,0	0,7	0,1
Totalsum	47	1	6	1,8	139,4	24,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.9 Marin/Sjømat

Sektor:						
Marin/Sjømat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	13	4	7	5,7	38,8	8,1
Aust-Agder	1	0	1	0,4	2,9	0,6
Buskerud	1	0	0	0,0	2,6	0,4
Finnmark	9	0	6	2,0	21,3	4,2
Hedmark	5	0	4	1,3	13,8	2,7
Hordaland	48	22	25	16,5	138,2	24,1
Møre og Romsdal	71	6	35	13,5	130,3	25,9
Nordland	52	15	32	10,4	79,7	13,3
Nord-Trøndelag	8	3	4	1,2	18,1	3,6
Oppland	4	0	1	0,3	9,3	1,6
Oslo	33	16	28	21,6	85,0	16,0
Rogaland	47	14	26	32,4	123,4	19,5
Sogn og Fjordane	11	8	9	1,5	38,0	7,5
Sør-Trøndelag	45	6	25	9,9	105,7	18,6
Telemark	3	1	3	1,1	3,3	0,7
Troms	23	7	18	7,0	51,0	9,5
Vest-Agder	2	0	1	0,0	4,3	0,8
Vestfold	2	1	2	0,8	9,0	1,4
Østfold	2	1	0	0,0	2,0	0,4
Totalsum	380	104	227	125,5	876,6	158,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.10 Maritim

Sektor: Maritim	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	13	0	2	1,0	41,4	7,5
Aust-Agder	16	2	6	2,4	36,6	7,3
Buskerud	9	1	4	3,6	25,2	3,6
Finnmark	2	0	0	0,0	2,1	0,4
Hordaland	41	8	15	18,1	165,1	25,4
Møre og Romsdal	71	7	29	14,5	136,9	24,8
Nordland	15	1	8	6,2	29,9	6,6
Nord-Trøndelag	3	0	3	0,7	8,6	1,7
Oppland	3	0	3	2,2	12,5	2,5
Oslo	19	2	3	2,5	44,4	8,1
Rogaland	23	0	4	1,4	63,6	8,8
Sogn og Fjordane	4	0	2	0,6	4,3	0,7
Sør-Trøndelag	26	5	9	4,8	66,8	11,4
Telemark	9	1	3	0,8	28,8	4,3
Troms	4	1	1	1,3	5,8	1,6
Vest-Agder	10	0	2	0,6	33,9	5,3
Vestfold	26	2	9	3,4	61,7	11,8
Østfold	5	0	3	3,7	16,5	3,3
Totalsum	299	30	106	67,7	784,2	135,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

9.2.11 Metall

Sektor: Metall	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	4	0	2	0,7	2,8	0,4
Buskerud	5	0	3	0,6	8,9	1,8
Hedmark	5	3	3	3,2	13,9	2,3
Hordaland	9	1	3	1,2	25,5	5,0
Møre og Romsdal	6	0	4	1,0	10,4	1,9
Nordland	4	4	1	0,8	31,7	5,3
Nord-Trøndelag	5	0	1	1,4	11,9	2,2
Oppland	16	2	13	2,8	28,2	4,7
Oslo	17	3	6	4,6	42,6	6,7
Rogaland	10	3	3	1,2	20,9	4,1
Sogn og Fjordane	6	0	1	0,7	11,9	2,3
Sør-Trøndelag	8	1	3	5,7	26,3	4,7
Telemark	6	0	4	2,1	15,1	2,9
Troms	2	0	1	0,4	2,2	0,4
Vest-Agder	6	3	3	2,8	21,2	4,0
Vestfold	5	0	1	0,1	10,4	2,1
Østfold	6	0	1	0,5	13,4	2,5
Totalsum	120	20	53	29,6	297,3	53,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.12 Miljø

Sektor: Miljø	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	23	1	8	11,8	58,6	11,2
Aust-Agder	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Buskerud	13	1	7	1,5	22,7	4,5
Finnmark	1	0	0	0,0	3,9	0,8
Hedmark	3	3	3	4,8	8,6	1,6
Hordaland	16	3	4	3,3	34,2	6,8
Møre og Romsdal	2	0	1	0,4	3,1	0,6
Nordland	3	0	1	0,2	3,8	0,8
Nord-Trøndelag	5	1	2	0,3	4,9	0,9
Oppland	2	0	0	0,0	5,4	1,1
Oslo	26	6	11	13,1	73,3	13,0
Rogaland	14	2	1	0,2	20,1	3,8
Sogn og Fjordane	2	0	2	0,6	2,8	0,6
Sør-Trøndelag	15	5	5	15,0	80,2	7,0
Telemark	6	0	5	5,4	24,5	5,2
Troms	9	0	2	0,1	13,0	2,6
Vest-Agder	4	0	1	1,5	7,9	1,5
Vestfold	16	0	7	4,8	34,4	6,7
Østfold	2	0	1	0,1	2,3	0,5
Totalsum	163	22	61	63,0	404,6	69,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert projektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.13 Petroleum/Olje og gass

Sektor: Petroleum/ Olje og gass	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	39	2	15	28,7	136,7	21,0
Aust-Agder	1	0	1	0,2	1,5	0,3
Buskerud	17	0	5	1,8	42,2	5,7
Hedmark	1	0	0	0,0	0,4	0,1
Hordaland	59	4	29	21,7	214,9	35,0
Møre og Romsdal	11	0	5	0,5	21,4	3,7
Nordland	7	1	3	1,8	22,7	4,4
Nord-Trøndelag	2	0	1	0,0	2,0	0,4
Oslo	30	4	15	37,2	131,4	21,4
Rogaland	115	18	34	61,3	391,2	63,2
Sogn og Fjordane	3	1	1	8,4	19,7	4,9
Sør-Trøndelag	43	16	16	25,9	157,8	25,2
Telemark	7	0	1	0,9	12,7	2,5
Troms	2	0	1	0,1	5,1	1,2
Vest-Agder	23	1	9	5,7	68,8	12,1
Vestfold	16	2	5	2,8	40,4	6,1
Østfold	5	0	0	0,0	19,7	3,8
Totalsum	381	49	141	196,9	1 288,4	211,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.14 Reiseliv/Turisme

Sektor:						
Reiseliv/Turisme	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	2	0	0	0,0	3,9	0,6
Buskerud	2	0	1	0,2	1,7	0,3
Finnmark	1	1	1	0,0	0,3	0,1
Hedmark	2	0	1	0,0	4,1	0,7
Hordaland	1	0	0	0,0	5,5	1,1
Nordland	1	0	1	0,1	3,8	0,8
Oppland	1	0	1	0,2	1,6	0,2
Oslo	4	0	0	0,0	9,5	1,9
Rogaland	2	0	2	0,4	7,8	1,4
Sør-Trøndelag	2	0	0	0,0	1,0	0,2
Telemark	1	0	1	0,1	0,8	0,0
Troms	1	0	0	0,0	4,5	0,0
Vest-Agder	2	0	0	0,0	2,7	0,5
Vestfold	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Totalsum	23	1	8	0,9	48,4	8,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.15 Skog/Tre

Sektor: Skog/Tre	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	6	1	6	6,0	14,6	2,7
Aust-Agder	1	0	1	0,1	1,0	0,2
Buskerud	3	0	1	0,1	3,4	0,6
Hedmark	2	0	1	0,2	2,1	0,4
Møre og Romsdal	2	0	0	0,0	2,9	0,6
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Oppland	2	0	1	0,3	1,5	0,2
Oslo	5	2	2	0,6	3,3	0,6
Rogaland	1	0	1	0,0	0,4	0,0
Sogn og Fjordane	2	0	2	1,1	9,4	1,2
Sør-Trøndelag	2	0	1	0,2	1,8	0,4
Telemark	2	0	1	0,7	2,1	0,4
Vestfold	2	0	1	0,0	1,3	0,3
Østfold	5	1	4	3,1	19,1	3,2
Totalsum	36	4	23	12,5	64,2	10,9

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.2.16 Transport

Sektor: Transport	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	13	0	0	0,0	27,2	4,3
Aust-Agder	1	0	0	0,0	0,8	0,1
Buskerud	16	0	1	0,2	27,7	5,6
Hedmark	5	0	2	0,4	8,1	1,6
Hordaland	11	1	5	13,9	37,8	7,4
Møre og Romsdal	3	0	2	0,3	5,7	1,0
Nordland	3	0	1	0,1	9,2	1,8
Nord-Trøndelag	1	0	0	0,0	1,6	0,3
Oppland	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Oslo	26	0	6	4,1	51,3	9,1
Rogaland	1	0	0	0,0	1,3	0,3
Sogn og Fjordane	6	0	1	0,6	10,4	2,2
Sør-Trøndelag	7	0	1	0,1	17,2	2,7
Telemark	4	1	2	5,5	40,2	3,0
Troms	3	0	0	0,0	4,7	0,9
Vestfold	9	0	1	2,0	48,9	5,2
Østfold	2	0	0	0,0	2,1	0,4
Totalsum	112	2	22	27,1	296,8	46,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

9.3 Resultater fra prosjekter avsluttet i 2010

Sektor	Antall slutt-rapport-er	Antall	%-vis	Antall	%-%vis (nytt)	Antall med spin-off	%-vis
		“Målet nådd”	(mål)	Med nytt SkatteFUNN-prosjekt		(opphav til nye prosjekter)	(spinoff)
Administrasjon	30	24	80 %	12	40 %	15	50 %
Bygg og anlegg	55	50	91 %	19	35 %	33	60 %
Helse	98	84	86 %	56	57 %	64	65 %
IKT	293	253	86 %	163	56 %	197	67 %
Jordbruk / Mat	65	57	88 %	28	43 %	39	60 %
Kraft / Energi	93	75	81 %	50	54 %	65	70 %
Kultur / underholdning	13	11	85 %	6	46 %	10	77 %
Marin / Sjømat	160	133	83 %	72	45 %	91	57 %
Maritim	132	113	86 %	67	51 %	84	64 %
Metall	44	38	86 %	19	43 %	24	55 %
Miljø	61	45	74 %	25	15 %	37	61 %
Petroleum/Olje og Gass	164	137	83 %	97	59 %	99	60 %
Reiseliv / Turisme	5	4	80 %	3	60 %	4	80 %
Skog / Tre	9	7	78 %	3	33 %	4	44 %
Transport	35	31	89 %	16	45 %	19	54 %
Annet	139	115	83 %	56	40 %	90	65 %
Sum / Gjennomsnitt:	1396	1177	84 %	692	50 %	875	63 %

Tabellen viser sektorvis fordeling av slutt-rapporter fra prosjekter avsluttet i 2010 på informasjonselementene (1) Antall som oppgir at målet ble nådd eller vil nås (mål), (2) Antall som oppgir at prosjektet vil videreføres i nytt prosjekt (nytt) og (3) Antall som oppgir at prosjektet har gitt opphav til en eller flere nye prosjekter (spin-offs).

9.4 Kvinneandel ledere

9.4.1 Fylkesvis fordeling

Fylke	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	% Andel prosjekter med kvinnelig daglig leder
Akershus	383	21	5%
Aust-Agder	59	3	5%
Buskerud	190	7	4%
Finnmark	22	1	5%
Hedmark	64	5	8%
Hordaland	336	25	7%
Møre og Romsdal	222	8	4%
Nordland	130	9	7%
Nord-Trøndelag	60	3	5%
Oppland	89	6	7%
Oslo	716	61	8%
Rogaland	345	21	6%
Sogn og Fjordane	68	7	10%
Sør-Trøndelag	316	18	6%
Telemark	90	14	16%
Troms	102	3	3%
Vest-Agder	103	2	2%
Vestfold	182	6	3%
Østfold	102	6	6%
Sum/gjennomsnitt alle fylker	3579	226	6%

9.4.2 Sektorvis fordeling

Sektor	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	Antall prosjekter med kvinnelig prosjektleder	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder og/eller prosjektleder	% Andel prosjekter med kvinnelig daglig leder og/eller prosjektleder
Administrasjon	87	8	12	14	16 %
Bygg/Anlegg	173	8	11	16	9 %
Helse	324	47	57	78	24 %
IKT	721	40	50	74	10 %
Jordbruk/Mat	180	9	35	41	23 %
Kraft/Energi	234	17	12	26	11 %
Kultur/Underholdning	47	6	6	6	13 %
Marin/Sjømat	380	15	42	52	14 %
Maritim	299	18	12	26	9 %
Metall	120	2	8	9	8 %
Miljø	163	14	19	26	16 %
Petroleum/Olje og gass	381	9	18	24	6 %
Reiseliv/Turisme	23	3	4	5	22 %
Skog/Tre	36	1	1	2	6 %
Transport	112	3	4	5	4 %
Annet	299	26	34	43	14 %
Sum/gjennomsnitt alle sektorer	3579	226	325	447	12 %

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver:
© Norges forskningsråd
www.forskningsradet.no/skattefunn

Oslo, april 2011

ISBN 978-82-12-02910-1 (trykksak)
ISBN 978-82-12-02911-8 (pdf)

Trykk: 07 Gruppen
Design: Agendum See Design